

Dětský domov, Mateřská škola, Základní škola a Praktická škola Zlín

**Školní vzdělávací program
pro obor vzdělání
základní škola speciální**

TVOŘIVÁ ŠKOLA

Motivační název

Obsah

1. Identifikační údaje.....	5
2. Charakteristika školy	6
2.1. Historie školy	6
2.2 Umístění školy	7
2.3 Úplnost a velikost školy.....	7
2.4 Vybavení školy.....	7
2.5 Charakteristika pedagogického sboru.....	9
2.6 Dlouhodobé projekty, mezinárodní spolupráce.....	10
2.7 Spolupráce s rodiči a jinými subjekty	10
2.8 Charakteristika žáků	11
2.9 BOZP pro žáky.....	15
3. Charakteristika školního vzdělávacího programu	16
3.1 Zaměření školy:	16
3.2 Výchovně vzdělávací strategie a kompetence	18
3.3 Klíčové kompetence	23
3.4 Zabezpečení výuky žákům s kombinací postižení	25
3.5 Začlenění průřezových témat.....	26
4. Učební plán	31
4.1 Tabulace učebního plánu	31
4.2 Poznámky k učebnímu plánu	32
5. Učební osnovy.....	33
5.1 Jazyková komunikace	33
5.1.1. Čtení	33
5.1.2 Psaní	38
5.1.3 Řečová výchova	42
5.2 Matematika a její aplikace	50
5.2.1 Matematika.....	53

5.3	Informační a komunikační technologie.....	64
5.3.1	Informační a komunikační technologie.....	66
5.4	Člověk a jeho svět	68
5.4.1	Člověk a jeho svět	68
5.5	Člověk a společnost.....	77
5.5.1	Člověk a společnost.....	77
5.6	Člověk a příroda	82
5.6.1	Člověk a příroda	82
5.7	Umění a kultura.....	93
5.7.1	Hudební výchova	93
5.7.2	Výtvarná výchova	98
5.8	Člověk a zdraví	103
5.8.1	Výchova ke zdraví.....	103
5.8.2	Tělesná výchova	107
5.8.3	Zdravotní tělesná výchova	113
5.9	Člověk a svět práce.....	117
5.9.1	Pracovní výchova.....	117
6.	Hodnocení žáků a autoevaluace školy	135
6.1	Pravidla pro hodnocení žáků.....	135
6.2	Autoevaluace školy	135
7.	Výchovně vzdělávací strategie a kompetence	138
7.1	Výchovně a vzdělávací strategie	138
7.2	Klíčové kompetence	142
8.	Začlenění průřezových témat.....	144
9.	Učební plán	147
9.1	Tabulace učebního plánu	147
9.2	Poznámky k učebnímu plánu	147

10. Vzdělávací oblasti.....	148
10.1 Člověk a komunikace.....	148
10.1.1 Rozumová výchova	148
10.1.2 Řečová výchova.....	161
10.2 Člověk a jeho svět	163
10.2.1 Smyslová výchova	164
10.3 Umění a kultura	170
10.3.1 Hudební výchova.....	170
10.4 Člověk a zdraví	173
10.4.1 Tělesná výchova	173
10.4.2 Zdravotní tělesná výchova	176
10.5 Člověk a svět práce	177
10.5.1 Pracovní a Výtvarná výchova	177
11. Hodnocení žáků a autoevaluace školy	184
11.1 Pravidla pro hodnocení žáků.....	184
11.2 Autoevaluace školy	184

1. Identifikační údaje

Název ŠVP: Školní vzdělávací program pro obor vzdělání základní škola speciální

Motivační název: **Tvořivá škola**

Předkladatel

Název školy: Dětský domov, Mateřská škola, Základní škola a Praktická škola Zlín

Adresa: Lazy VI, 3695, 760 01 Zlín

IČO: 61716464

Identifikátor právnické osoby: 600 025 314

Kontakty: tel.: 577 058 221, 577 058 222

e-mail: ddskolyzlin@ddskolyzlin.cz

web: www.ddskolyzlin.cz

Jméno ředitele: Mgr. Ivana Vicherková

Jména koordinátor ŠVP: Mgr. Lucie Kotková

Zřizovatel

Název: Zlínský kraj

Adresa: Třída T. Bati 21, 760 91 Zlín

Kontakty: tel: 577 043 700

Web: www.kr-zlinsky.cz

ŠVP byl projednán ve školské radě dne 18. 5. 2010 a v pedagogické radě dne 16. 6. 2010

1. úprava ŠVP byla provedena k 28. 6. 2013

2. úprava ŠVP byla provedena k 1. 9. 2015

3. úprava ŠVP byla provedena k 2. 10. 2017

4. úprava ŠVP byla provedena k 11. 6. 2018

5. úprava ŠVP byla provedena k 30. 9. 2020, v PR projednán 23. 6.2020 a ve ŠR projednán 25. 8. 2020.

6. úprava byla provedena k 30. 9. 2024, v PR projednán 30. 9. 2024, ve ŠR projednán 1. 10. 2024

Platnost ŠVP: 1. 9. 2010

Č. j. 256/2010

Mgr. Ivana Vicherková

ředitelka školy

2. Charakteristika školy

2.1. Historie školy

V září 1960 se v malé vilce v ulici Hluboká začal naplňovat nový školský zákon č. 186/1960. Zahájila zde svou činnost pomocná škola. Vlastně opět začala fungovat, protože úplné počátky speciálního školství a pomocné školy se datují do roku 1930. Tehdy byly zřizovány pomocné třídy v obecných školách. Podle tohoto zákona měla škola hlavně diagnostický úkol. Rozhodovala o vzdělanosti dětí a to nejdéle do 2 let od nástupu do školy. Počítalo se s tím, že zde budou děti šesti až devítileté.

V prvním roce bylo do školy zařazeno 25 žáků. Již tehdy byl součástí školy internát, přímo v budově. Proto zde byli umístěni žáci s nařízenou ústavní výchovou. V praxi se stávalo, že žáci setrvali ve škole déle, často až do 15 let. Proto škola přivítala novou koncepci a od roku 1978 byla pomocná škola určena žákům, kteří se pro své postižení nemohli vzdělávat ani ve zvláštní škole. Vzdělávací proces byl rozdělen do nižšího, středního a vyššího stupně a byl osmiletý. Další novelou zákona v r. 1990 se školní docházka prodloužila o pracovní stupeň, tedy na 10 let. Tímto se legislativně upravila zkušenost pedagogů, že žáci se středním a těžším mentálním postižením potřebují vzdělávání dlouhodobé. S rostoucí potřebou míst se pomocná škola rozšířila v roce 1985 o pracoviště ve Lhotě u Malenovic. Sem dojížděli žáci ze Zlína, Otrokovic a blízkého okolí na denní docházku. Zároveň se škola přemístila do bývalého dětského domova na Pasekách a škola na Hluboké prošla rozsáhlou rekonstrukcí.

V roce 1986 vzniklo další odloučené pracoviště na Svárově u Březolup s týdenním pobytem pro žáky z okresu Uherské Hradiště. Po dokončení opravy původní budovy na Hluboké ul. se škola rozdělila. Na Pasekách zůstali žáci s ústavní výchovou a s dlouhodobým pobytem, na Hluboké byl týdenní pobyt. V roce 1989 jsme působili ve 4 budovách ve dvou okresech s kapacitou 70 žáků.

Velké změny nastaly po roce 1989. Mladý pedagogický sbor využil všech příležitostí k pozvolným změnám v oblasti vzdělávání i společenského života. Přínosem pro rozvoj školy se stalo přestěhování do společné budovy. Od roku 1993 tedy sídlíme na Lazech v krásném prostředí, máme velkou zahradu v blízkosti lesa a do města také není daleko. Od roku 1992 jsme se připojili k experimentálnímu zřízení speciálně pedagogického centra, přípravného stupně, praktické školy. Později byly ministerstvem školství tyto součásti uznány jako právoplatná školská zařízení. V souladu se zákonem č. 109/2002/Sb. vzniká v instituci samostatné školské zařízení - dětský domov.

Od roku 1998 tak poskytujeme komplexní školské služby žákům přípravného stupně, základní školy speciální a jednoleté praktické školy. Od roku 2007 přibyla v rejstříku možnost vzdělávat i žáky základní školy praktické, nyní Základní školy. Od roku 2011 je naší součástí také Mateřská škola, která sídlí na ulici Mostní ve Zlíně.

2.2 Umístění školy

Škola je umístěna v klidné části města v blízkosti centra a současně na okraji lesa. Dostupnost školy je velmi dobrá. Ve vzdálenosti cca 5 minut je zastávka MHD a cca 20 minut autobusové i vlakové nádraží. Před školou je menší parkoviště, kterého využívají především rodiče pro dopravu žáků s těžším stupněm postižení.

2.3 Úplnost a velikost školy

Základní škola speciální je zřízena podle § 16, odst. 9 z. 561/2004 Sb. v platném znění (dále jen ŠZ). Je to škola plně organizovaná s 1. a 2. stupněm základní školy speciální, která má kapacitu 64 žáků.

2.4 Vybavení školy

V hlavní budově se pro potřeby ZŠ speciální nachází:

- 9 kmenových učeben
- počítačová učebna s pěti počítači a připojením k internetu slouží zároveň pro individuální výuku
- cvičná kuchyně
- učebna pro hudební výchovu a muzikoterapii
- učebna pro pracovní vyučování a výtvarnou výchovu
- kabinet – žakovská a pedagogická knihovna
- učebna logopedické podpory – sklad učebních pomůcek
- relaxační místnost
- víceúčelový sál
- školní dílna
- školní jídelna s vlastní kuchyní
- školní družina
- šatny žáků, sklady (v suterénu školy)
- opláštěná zdvižná plošina

Venkovní prostory:

- školní zahrada
- hřiště pro míčové hry s umělým povrchem
- venkovní dřevěné městečko (pískoviště, lavičky, houpačky) s ohništěm
- školní skleník
- venkovní bazén

Škola má dostatečné hygienické zázemí (WC, sprchy). Bezbariérový přístup byl umožněn vybudováním výtahu do obou pater. Materiální vybavení školy je na dobré úrovni. Po rekonstrukci školy došlo k obnovení nábytku a byly zřízeny učebny hudební, výtvarné a pracovní výchovy. Podle finančních možností systematicky doplňujeme učební pomůcky, materiál, počítačovou techniku, přístroje k výuce.

Učebny jsou vybaveny jednomístnými nebo dvojmístnými výškově nastavitelnými lavicemi, jejichž uspořádání se mění podle potřeby a charakteru výuky. Ve většině tříd je k dispozici interaktivní tabule nebo samostatný počítač. Všechny učebny jsou vybaveny televizí, přehrávačem CD nebo DVD a nástěnnými didaktickými pomůckami. K dispozici je i počítačová učebna, vybavená počítači a tablety. Většina tříd má odpočinkový a hrací prostor vybavený hračkami, relaxačními pomůckami.

Odborné učebny jsou vybaveny moderním nábytkem i pomůckami umožňujícími terapie dle individuálních dispozic jednotlivých žáků.

Relaxační místnost je vybavena vodním lůžkem, masážním stolem, vibrační podložkou, sedacími vaky a pomůckami pro zrakovou a sluchovou stimulaci a aromaterapii.

Učebna HV, MT je vybavena kobercem a podložkami, které je možno využít pro relaxaci, skříňkami na uložení hudebních nástrojů, klavírem a širokým spektrem hudebních nástrojů využívaných v hodinách hudební výchovy a muzikoterapie.

Učebna VV je vybavena stoly, židlemi, skříňkami na uložení výtvarných potřeb, umyvadlem a dřezem. Učebna je vybavena také lisem, malířskými stojany a sušáky na výkresy.

Pro výuku žáků s PAS využíváme ve třídách didaktické pomůcky, které slouží ke strukturovanému vyučování (piktogramy, pomůcky pro výuku VOKS) a koutek pro samostatnou práci.

Pro výuku žáků s tělesným postižením jsou některé učebny i víceúčelový sál vybaveny pomůckami.

Při tvorbě výukových materiálů a pomůcek využíváme pravidelně tiskárnu, kopírku a laminovací zařízení. Systematicky doplňujeme metodické materiály, odbornou literaturu, časopisy i didaktické pomůcky.

Počítačová učebna je využívána nejen k výuce základů informatiky, ale vzhledem k bohaté nabídce výukových programů i k výuce jednotlivých předmětů a k činnosti zájmových kroužků nebo školní družiny.

K pohybovým aktivitám v rámci tělesné výchovy i volnočasových aktivit slouží menší víceúčelový sál, který je dobře vybaven standardním nářadím, houpací sítí, vybavením pro aerobik, drobným náčiním a pomůckami pro rozvoj koordinace.

Školní dílna je vybavena pracovními stoly se základním dílenským nářadím a keramickou pecí.

Škola pravidelně využívá venkovní hřiště. V průběhu školního roku se žáci prvního stupně účastní základního plaveckého výcviku pro ZŠ. Žáci z dětského domova mají sportovní vybavení i na v zimní období, účastní se zimních pobytů. Dle finančních možností je v jarních měsících pořádána pro žáky pětidenní škola v přírodě a prázdninový příměstský tábor.

2.5 Charakteristika pedagogického sboru

V současné době tvoří pedagogický sbor 9 třídních učitelů, dalších 5 učitelů pro běžnou, tandemovou, skupinovou a individuální výuku a 12 asistentů pedagoga. Tým učitelů vede zástupkyně ředitelky pro školu, tým asistentů pedagoga vede vedoucí vychovatelka školní družiny. Ve škole pracuje i logoped. Věková struktura pedagogického sboru je vyvážená, od začínajících pedagogů až po zkušené pedagogy s delší praxí. Ve všech třídách pracuje souběžně učitel a jeden či dva asistenti pedagoga.

Pedagogický sbor si rozšiřuje své znalosti a praktické dovednosti prostřednictvím kurzů, školení a seminářů v souladu s plánem dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků. Pedagogové tvoří tým, spolupracují formou konzultací, porad, vzájemných následků.

Ve škole pracují:

- výchovný poradce
- školní metodik prevence
- koordinátor environmentální výchovy
- koordinátor ŠVP
- metodik IKT

Účast pedagogů školy v aktivitách prospěšných pro školu

- UP Olomouc – Ústav speciálně pedagogických studií
- V projektech ESF, UP Olomouc
- České hnutí speciálních olympiád

Tradiční aktivity školy

- Předvánoční nebo jarní setkání s rodiči

- Škola v přírodě
- Příměstský tábor
- Průběžné aktivity v oblasti canisterapie, muzikoterapie
- Aktivity žáků ve Spolku přátel DD, SŠ
- Aktivity žáků v Hnutí speciálních olympiád
- Spolupráce se 3. ZŠ, 9. ZŠ, SŠ zdravotní, ZŠ Středová
- Zájmová činnost žáků v zájmových útvarech školy
- Plavecký výcvik žáků školy

2.6 Dlouhodobé projekty, mezinárodní spolupráce

Již několik let probíhá spolupráce mezi naší institucí a Speciální školou internátní v Trenčíně. Přínosem jsou zejména výměnné pobyty dětí a pedagogů obou škol. V současné době realizuje naše škola dlouhodobý projekt „Ovoce a zelenina do škol“, tento projekt se týká žáků 1. a 2. stupně a je dotován ze Státního zemědělského intervenčního fondu.

Rozvíjíme zejména tyto oblasti:

- prevenci patologických jevů
- ekologickou výchovu
- zájmovou a sportovní činnost žáků
- podporu činností žáků ze sociálně znevýhodněného prostředí
- zlepšování podmínek pro integraci žáků s těžkým postižením
- vybavení školy názornými pomůckami
- podporu počítačové gramotnosti, práci s internetem a výukovými programy

2.7 Spolupráce s rodiči a jinými subjekty

Rodiče jsou o průběhu a výsledcích výchovně vzdělávacího procesu školy informováni průběžně prostřednictvím kontaktních deníků, žákovských knížek, při pravidelných třídních schůzkách pro rodiče, prostřednictvím webových stránek školy, při osobních konzultacích dle dohody s pedagogy, v době akcí, které škola pořádá (výstavy, soutěže, sportovní a společenské akce). Učitelé ZŠ speciální téměř denně podávají rodičům informace a řeší s nimi případné problémy.

Ve škole působí od 1. 1. 2006 školská rada, která pracuje v počtu 3 lidí. Schází se 2 x ročně. Je vedením školy informována o činnosti školy, o výsledcích vzdělávání, hospodaření školy, záměrech a dalším rozvoji školy.

Při škole pracuje občanské sdružení Spolek přátel Dětského domova a speciálních škol. Tento spolek organizuje a financuje prostřednictvím sponzorů zájmové a společenské aktivity žáků,

ozdravné pobyty dětí z dětského domova, přispívá na školy v přírodě, prázdninové příměstské tábory pro žáky s denní docházkou.

Spolupráce školy a dalších subjektů

Spolek přátel Dětského domova a Speciálních škol, speciální školy a zařízení sociálních služeb zabývající se osobami s mentálním postižením, UP Olomouc - Ústav speciálně pedagogických studií, lékaři, psychologové.

2.8 Charakteristika žáků

Do školy docházejí žáci ze Zlína a dojíždějí i z okolních obcí a měst Zlínského kraje. Část žáků je ubytována na internátě, který je součástí školy. Část žáků bydlí v dětském domově, který je součástí instituce.

Ve škole se vzdělávají žáci se speciálními vzdělávacími potřebami, s různým stupněm mentálního postižení, kombinovaného postižení, žáci s poruchami autistického spektra i žáci se sociokulturně znevýhodněného prostředí.

Žák základní školy speciální se *středně těžkým a těžkým mentálním postižením* by měl po ukončení povinné školní docházky zvládat základy čtení, psaní, počítání a učiva vzdělávacích oborů. Měl by být připraven na navazující vzdělávání v praktické škole nebo pro práci v chráněných dílnách či podporovaném zaměstnání.

Zabezpečení výuky žáků s kombinací postižení a žáků s autismem

Logopedická péče

Logoped pracuje se žákem podle organizačního schématu stanoveného na počátku školního roku individuálně v logopedické pracovně. Při práci jsou využívány různé pomůcky (např. logopedické pexeso, obrázkové kartičky, fotografie, komunikační deníky, obrázkové soubory vyrobené v programech Boardmaker, SymWriter, VOKS obrázky, technologie - PC, tablet – logopedické výukové aplikace, logopedické zrcadlo, hudební nástroje, pomůcky na navlékání, vkládání, provlékání, pomůcky, Klokánův kufr. Individuální péče je dále konzultována s dalšími vyučujícími pedagogy, kteří posilují danou komunikační oblast i v dalším průběhu vzdělávacího procesu.

Struktura péče

- dechová, fonační a artikulační cvičení
- rozvoj motoriky (hrubá i jemná motorika)
- rozvíjení smyslů (fonemický sluch, zrakové vnímání, hmatové vnímání, čich)
- průpravná artikulační cvičení k vyvození a procvičování jednotlivých hlásek podle individuálních schopností žáka
- rozvíjení slovní zásoby
- nacvičování komunikačních scénářů v různých situacích (odmítnutí, prosba, omluva, řešení

konfliktů)

- seznamování s technikami neverbální komunikace (řeč těla, řeč zvuků)
- rozvíjení individuálních dovedností pro spolupráci (souhlas, prosba)
- používání předmětů, fotografií, symbolů nebo gest pro komunikaci
- využívání netradičních metod nonverbální

Surdopedická péče

V rámci surdopedické péče pracuje logoped se žáky s různým stupněm sluchového postižení nebo se žáky neslyšícími. Hlavním cílem je rozvíjení aktivní komunikace dítěte v rámci sociální upotřebitelnosti s ohledem na jeho individuální možnosti.

Struktura péče

- rozvíjení zrakového vnímání - průpravná artikulační cvičení k vyvození a procvičování jednotlivých hlásek podle individuálních schopností žáka
- rozvíjení pasivní i aktivní slovní zásoby
- nacvičování komunikačních scénářů v různých situacích (odmítnutí, prosba, omluva, řešení konfliktů)
- rozvíjení zachované sluchové percepce - sluchová cvičení - seznamování s technikami neverbální komunikace (řeč těla, řeč zvuků)
- rozvíjení individuálních dovedností pro spolupráci (souhlas, prosba)
- používání předmětů, fotografií, symbolů nebo gest pro komunikaci
- rozvíjení hmatového vnímání
- metody odezírání
- proces, provázený pohyby rtů, mimikou, gesty.

Pro nácvik je důležité cílené soustředění dítěte. Obličej mluvčího musí být dobře osvětlen, aby dítě sledovalo jeho ústa. Při rozhovoru s dítětem je velmi důležitá zřetelná výslovnost, přirozená mimika obličeje.

- metody znakové řeči - jedná se o převedení mluveného či psaného slova do znakové češtiny. Při komunikaci učitel užívá orální řeč, kterou doplňuje znakem k jednotlivým pojmům a názor (obrázkové karty, konkrétní předměty, apod.). Důležitým předpokladem rozvoje osobnosti sluchově postiženého dítěte je kvalitní spolupráce s rodinou, foniatrem (korigování hlasitosti naslouchadel).

Zabezpečení výuky u žáků s PAS

V důsledku autistické poruchy je narušena zejména oblast komunikace, sociální chování, představivost a vnímání. Žáci v plné míře nerozumí tomu, co vidí, slyší a prožívají, jejich schopnost předvídat a plánovat události je velmi malá nebo téměř žádná.

Zásady metodiky strukturovaného učení jsou dodržovány všemi pedagogy, kteří s těmito žáky pracují, při všech činnostech a ve všech vyučovacích předmětech. Učitelé školy při péči o žáky s PAS

úzce spolupracují. Důležitá je i spolupráce s rodinou, uplatňování jednotného přístupu ve školním i domácím prostředí. Metodika strukturovaného učení plně respektuje specifika poruchy a vychází z potřeb žáků. Základem je strukturalizace prostoru a činností, vizuální podpora, komunikace s vizuální podporou, motivace. Forma vizuální podpory je volena podle úrovně porozumění daného žáka. Úroveň porozumění je ovlivněna mírou autistické symptomatiky a stupněm mentálního postižení. Strukturu a vizuální podporu od sebe nelze oddělit, protože se vzájemně doplňují a ovlivňují. Vytvoření struktury poskytuje žákovi pocit jistoty, umožňuje mu předvídat sled činností, lepší orientaci a podporuje rozvoj samostatnosti žáka.

Struktura péče

- strukturované prostředí - struktura prostoru na úrovni školy i třídy - umožňuje předvídat plnění konkrétních činností na daném místě. Žáci mají vytvořena pracovní a relaxační místa, která využívají pro jednu určenou činnost. Obdobně jsou zvýrazněna místa pro odkládání oděvů, bot.

- struktura času - je zajištěna vytvářením denních režimů, které zachycují sled jednotlivých činností v průběhu dne, které po sobě následují v ustáleném pořadí. Denní režimy jsou vytvářeny individuálně podle úrovně porozumění daného žáka od předmětových přes obrázkové až po psané rozvrhy.

- struktura činností - znamená strukturované uspořádání úkolu tak, aby bylo zřejmé, jakým způsobem a jak dlouho bude žák pracovat. Doba trvání je dána počtem jednotlivých úkolů. Při nácviku sebeobslužných dovedností jsou využívána procesuální schémata, která vizualizují dílčí kroky určité činnosti.

Vizuální podpora zvyšuje porozumění verbálním informacím. Forma vizuální podpory je volena individuálně podle úrovně porozumění daného žáka. Úroveň vizualizace podle vývojové úrovně žáka:

- předmětová úroveň - fotografie - barevné obrázky – písmo

- vizualizace prostoru – uspořádání prostoru - označení míst obrázky, fotografiemi

- vizualizace času - vytváření denních režimů na různých úrovních dle individuální úrovně porozumění žáka, využívání pomůcek k vizualizaci času - budíky, přesýpací hodiny, kuchyňské minutky

- vizualizace činností – práce se strukturovanými úkoly, s procesuálními a pracovními schématy. Práce s odměnou. Během plnění úkolů žák odměnu vidí. Odměna následuje hned po splnění úkolu. Při práci s motivačním systémem je nutná důslednost. U starších žáků lze použít i žetonový systém odměňování, při kterém žák sbírá žetony, které mu zároveň ukazují počet úkolů, které je potřeba splnit k získání odměny.

Formy odměňování mohou být: - materiální - oblíbené pochutiny, hračky, předměty - činnostní - oblíbené aktivity, kdy čas k vykonávání této aktivity je vymezen - sociální - slovní pochvala

Komunikace s vizuální podporou.

Jsou využívány alternativní a augmentativní formy komunikace (výměnný obrázkový komunikační systém, piktogramy, obrázky, fotografie, příp. předměty) podle individuální úrovně žáka. Při výběru správné formy komunikace je třeba volit takovou, aby žák dosáhl co nejvyšší formy samostatnosti. Komunikace s vizuální podporou je založena na principu výměny komunikačního symbolu za konkrétní věc. S rozvojem aktivní slovní zásoby jsou postupně pro žáky vytvářeny komunikační tabulky a komunikační deníky, pomocí kterých se učí vyjádřit svá přání a potřeby.

Tyflopedická péče

Při práci se žáky slabozrakými, se zbytky zraku nebo nevidomými se klade důraz na zrakovou stimulaci. Cílem péče je využití zraku v co nejvyšší možné míře v závislosti na druhu a stupni postižení a rozvoj všech kompenzačních smyslů k dosažení maximální možné míry samostatnosti každého žáka a jeho zapojení do běžného života.

Struktura péče

- rozvíjení zrakového vnímání
- rozvíjení sluchového vnímání
- rozvíjení hmatového vnímání
- rozvíjení čichového a chuťového vnímání
- prostorovou a směrovou orientaci

Somatopedická péče

Do somatopedické péče jsou zařazováni žáci s trvalými odchylkami tělesného vývoje, tělesné stavby a zdravotního stavu. Jsou to především žáci s různými formami mozkové obrny, s vrozenými nebo získanými vadami pohybového aparátu, smyslovými vadami, nervovými a neuropsychickými chorobami.

Struktura péče (podle druhu postižení):

- pasivní protahování a uvolňování zkrácených svalových skupin
- posilování ochablých svalových skupin
- aktivní protahování svalů s tendencí ke zkracování
- senzomotorická stimulace a cvičení na míčích
- cvičení s náčiním
- cvičení na nářadí
- cvičení koordinační
- cvičení dechová a relaxační
- cvičení rytmická a taneční
- nácvik správných pohybových stereotypů (s kompenzačními pomůckami)
- pasivní korekce polohováním

2.9 BOZP pro žáky

Na začátku školního roku jsou žáci seznámeni se školním řádem a poučení o bezpečném chování. Poučení a připomínání BOZP probíhá i nadále během celého školního roku a je zaznamenáváno do třídní knihy. Po dobu pobytu v ŠD odpovídají za bezpečnost žáků vychovatelé a AP. Vhodná struktura činností a skladba zaměstnání – dodržování pitného režimu, zdravé prostředí užívaných prostor (vlastní nově vybavené prostory, odpovídající světlo, teplo, větrání, velikost sedacího a pracovního nábytku, atd.). Bezpečné pomůcky, ochrana účastníků před úrazy, dostupnost prostředků první pomoci, (tj. ve sborovně a v místnosti služebního pokoje vychovatelů internátu), kontakty na lékaře, praktická dovednost pracovníků poskytovat první pomoc.

3. Charakteristika školního vzdělávacího programu

3.1 Zaměření školy:

- komplexní speciálně pedagogická podpora
- dobrá znalost žáků, pravidelná a dlouhodobá diagnostika
- individuální přístup, diferenciac
- vysoká míra integrace žáků do společnosti
- prosazování principu normalizace
- atmosféra klidu, přátelského ovzduší, tolerance
- rozvoj praktických činností využitelných v každodenním životě
- týmová spolupráce všech pracovníků školy
- environmentální výchova – aktivní podíl žáků na tvorbě a péči o prostředí školy
- prevence patologických jevů

Škola je zaměřena na rozvíjení osobnosti žáků se speciálními vzdělávacími potřebami s cílem uplatnění dosažených kompetencí - znalostí, dovedností a návyků v praktickém životě.

K žákům je přístupováno diferencovaně s ohledem na stupeň a rozsah postižení nebo znevýhodnění, na nutnou míru podpory – počty žáků ve třídě, asistent pedagoga, individuální vzdělávací plán, speciální pomůcky a vybavení, případně přeřazení žáka do jiného vzdělávacího programu v rámci školy (ŠVP Tvořivá škola – II. díl, vzájemná prostupnost všech školních vzdělávacích programů).

Žáci jsou do školy přijímáni na základě žádosti zákonných zástupců, odborného speciálně pedagogického a psychologického vyšetření.

Na prvním stupni se zaměřujeme na důkladné poznání žáka, jeho adaptaci na nové prostředí, vytváření pozitivního vztahu ke školní práci, na podporu a rozvoj hygienických a pracovních návyků, komunikace a upevňování každého drobného pokroku. Charakteristická je značná diferenciac míry postižení či znevýhodnění jednotlivých žáků v rámci ročníků.

Na druhém stupni se žáci rozvíjí v oblasti poznávací, sociální, emocionální i volní. Důraz se klade na pracovní dovednosti, motorické a tvořivé schopnosti, pozitivní vztah k pracovním činnostem, které dávají základ k rozvoji schopností a zájmů a profesní orientaci.

Ve škole pracují kvalifikovaní učitelé, kteří pravidelně spolupracují s odborníky ze Speciálně pedagogického centra pro mentální postižení a ze Speciálně pedagogického centra pro ostatní postižení.

Speciálně pedagogickou podporu zajišťujeme pro žáky s mentální retardací, s kombinovanými vadami a s PAS s využitím individuálních vzdělávacích plánů, úpravou hodinové dotace učebního plánu, speciálními pomůckami a vybavením.

Postupně a promyšleně zavádíme do výuky kooperativní a projektové vyučování, muzikoterapie, prvky expresivních terapií, canisterapie, prvky zdravotní TV a dětské jógy a také prvky relaxačních masáží. Logopedická péče se zaměřuje na rozvoj alternativní a augmentativní komunikace a vlastního sebehodnocení.

Velký význam pro další vzdělávání, pracovní uplatnění i každodenní život má výuka informatiky, kdy se žáci postupně od 4. ročníku seznamují s využitím informačních a komunikačních technologií na elementární uživatelské úrovni.

Za klíčový považujeme rozvoj praktických pracovních činností, které žák využije v přípravě na povolání a ve svém osobním životě. Je kladen důraz na nácvik jednoduchých manuálních činností jak v domácnosti, v dílně, tak na školním pozemku.

Také je kladen velký důraz na společenskou, rodinnou a sexuální výchovu, péči o dítě a výchovu ke zdravému životnímu stylu.

Za podpory speciálně pedagogických metod a forem cíleně navazujeme takové situace, ve kterých může žák zažít úspěch a radost z pochvaly. K tomu napomáhají diferencované úkoly, individuální přístup a důraz na rozvoj výchov – výtvarné, hudební, tělesné a jejich vzájemného propojení. Posílení žákova sebevědomí, pozitivní orientaci a účelné využívání volného času podporuje i práce v zájmových kroužcích.

Dlouhodobě se zaměřujeme na práci v oblasti prevence patologických jevů – každodenní práce s žákem, projekty, besedy, soutěže, přednášky, prožitkové semináře.

3.2 Výchovně vzdělávací strategie a kompetence

Cíle základního vzdělání	Způsob naplňování cílů ve výuce, v každodenním životě žáků a školy
1. Umožnit žákům osvojit si strategii učení a motivovat je pro celoživotní učení	Klademe důraz na individuální přístup k žákovi na základě jeho dosavadní úrovně, stupně postižení a různé míry podpůrných opatření. Snažíme se o přiměřenost učiva, vytváříme situace pro navození prožitku úspěchu. Rozvíjíme vědomostí, dovedností, postoje a způsoby rozhodování pomocí metod, které co nejvíce umožní přímou zkušenost na konkrétní úrovni. Čerpáme z informačních zdrojů - učební texty, knihovna, internet a další multimediální zdroje, výukové programy, vycházky, výlety, exkurze. Propojujeme informace s praktickým životem, žákům zadáváme úkoly na konkrétních, praktických příkladech. V praktických činnostech si pravidelně a více způsoby ověřovat osvojené poznatky a dovednosti. Motivujeme žáky oceňováním sebemenšího úspěchu . Pozitivně hodnotíme to, co už dokázal, zvládl, ne to, co nezvládá. Klademe důraz na dílčí pokroky. Společně hodnotíme, vedeme žáky k sebehodnocení, poznávání vlastních možností, schopností, limitů. Zpětná vazba. Žáky podněcujeme aktivizačními metodami práce, činnosti, hry, názornými demonstracemi. Podporujeme samostatnost, organizaci vlastní činnosti, aktivity, tvořivosti, umožňujeme uplatnění vlastního úsudku. U některých žáků dle potřeby učitel vypracuje individuální vzdělávací plány zahrnující speciální pomůcky a potřeby. Vedeme žáky k prezentaci výsledků své práce - možné výstavky, portfolia, soutěže, projekty, skupinové a individuální práce. Motivujeme k dalšímu vzdělávání a sebevzdělávání - pracovní zařazení, trh práce, nezaměstnanost, sociální podpora, seberealizace, sebeuspokojení.
Cíle základního vzdělání	Způsob naplňování cílů ve výuce, v každodenním životě žáků a školy

2. Podněcovat žáky k tvořivému myšlení, logickému uvažování a k řešení problémů	s realitou. Uplatňujeme mezipředmětové vztahy, hledáme souvislosti na konkrétních příkladech. Střídáme vyučovací formy, metody a prostředky, využíváme aktivizující metody práce. Učitel podporuje názor žáka při všech činnostech. Systematicky spirálovitě rozvíjíme rozumové dovednosti ve vědomostní složce, vytváříme dostatek příležitostí pro získávání nových poznatků a zkušeností. Podporujeme nápaditosti, různé způsoby řešení problémů. Učitel vede žáky k práci ve skupinách, k aktivní spoluúčasti na rozdělování rolí, přípravě řešení, realizaci i vyhodnocování práce. Postupně zvyšujeme náročnost úkolů, hledáme nové řešení, vedeme k vytváření vlastních plánů a pracovních postupů. Učitel vede žáky k otevřenému vyjadřování k problémům kolektivu i školy, k navrhování společných řešení. Podporujeme samostatné rozhodování navrhováním alternativ při řešení problémů. Podněcujeme vlastní rozhodování povzbuzováním, kladným hodnocením, podporou sebevědomí, sebedůvěry. Pozitivní atmosférou klidného přístupu, otevřenosti a přijímání žáků i s jejich chybami vytváříme prostor ke sdělování vlastních problémů. Na konkrétních situacích vyvozujeme zaujetí vlastního postoje, vyslovení vlastního názoru, i pokud není shodný s většinou nebo obecným trendem. Učíme žáky názor, postoje jednoduše, na konkrétním příkladu, situaci obhájit. Pomocí názorných ukázek, informací, prvků dramatizace rozpoznáváme a předcházíme nebezpečným situacím. Fixujeme správné jednání při ohrožení vlastní nebo jiné osoby. Kontakty na odborníky, linky pomoci.
--	--

Cíle základního vzdělání	Způsob naplňování cílů ve výuce, v každodenním životě žáků a školy
3. Vést žáky k všestranné a účinné komunikaci	Zdůrazňujeme rozvoj dovednosti komunikace pro úspěšnou sociální integraci žáků. Vytváříme dostatek prostoru pro komunikaci různými formami - ústní, písemnou, výtvarnými i technickými prostředky. Používáme náhradní formy komunikace - piktogramy, VOKS, znak do řeči apod. Používáním otevřených otázek vedeme žáky důsledně od jednoslovných odpovědí k odpovědím celou větou. Vedeme žáky ke správné formulaci otázek - na základě konkrétních příkladů, problémových úloh, činností. Poskytujeme dostatek časového prostoru k vyjádření žáka. Zařazujeme prvky kooperativního učení. Nacvičujeme dialog, formulování a obhajování svého názoru. Vedeme žáky k vyslechnutí názoru druhého. Podněcujeme vyjadřování názorů v diskusních kruzích na témata pro žáky aktuální, přiměřená, zajímavá, která odrážejí každodenní životy dětí ve škole, v rodině, ve volném čase. Vedeme žáky k klidnému, věcnému řešení konfliktů. Formou her a cvičení rozvíjíme neverbální komunikaci. Podporujeme práci ve skupině, komunikaci ve skupině. V praktických činnostech nacvičujeme používání technických informačních a komunikačních prostředků - telefon, fax, mobil, internetová pošta ... Podporujeme přátelskou atmosféru, odstraňujeme bariéry neporozumění, nežádoucích projevů v komunikaci mezi žáky. Pomocí dramatizace, modelových situací, činnostního učení apod. nacvičujeme pravidla vystupování a komunikace i mimo žákovský kolektiv, s dospělými, na veřejnosti.
4. Rozvíjet u žáků schopnost spolupracovat a respektovat práci a úspěchy vlastních i druhých	Určujeme jasná pravidla pro soužití ve škole - práva, povinnosti, sankce. Vedeme třídní kolektiv k vlastní formulaci pravidel, k přijímání vlastních rozhodnutí. Konkrétně a přesně stanovujeme a objasňujeme, za co je žák chválen, kárán, sankcionován. Kladná i záporná hodnocení prospěchu i chování se snažíme uplatňovat bezprostředně po zhodnocené činnosti, projevu. Při diskusích a rozbořech se učíme rozpoznávat a pojmenovávat vlastní chyby a nedostatky, upozorňujeme na chování narušující soužití ve třídě, škole. Udržíme atmosféru vstřícnosti, přátelství, otevřenosti, demokracie. Pozitivně hodnotíme, soustavně záměrně podtrháváme kladné vlastnosti žáka, upevňujeme pocit vlastní jedinečnosti. Učitel vede žáky ke spolupráci ve výuce formou kooperativního učení, vzájemné pomoci. Dáváme žákům prostor pro zhodnocení práce ve skupině, třídě, škole. Vedeme žáky k osobní odpovědnosti za výsledky společné práce. Pomocí zprostředkování osobních kontaktů a prožitků vedeme žáka k maximální toleranci, a pomoci k lidem nemocným, postiženým či jinak odlišným. Pomáháme žákům v orientaci v obtížných osobních či rodinných situacích jejich objasňováním, rozbořem a případným hledáním řešení. Rozvíjíme u žáků sociálního chování - organizujeme akce pro mladší spolužáky (příprava soutěží, výlety, kroužky apod.), pomáháme dětem s těžším mentálním nebo kombinovaným postižením ze tříd speciální školy apod. Zařazujeme do výuky prožitkové semináře, besedy, dlouhodobé projekty i aktuálně organizované akce k prevenci negativních jevů, rizik patologických forem chování i s jejich důsledky - záškoláctví, krádeže, kouření, alkohol, drogy. Posilujeme sebeúctu a právní povědomí - prevence možností šikany, psychického i fyzického týrání ve škole i v rodině. Spolupracujeme s rodiči a dalšími partnery.

Cíle základního vzdělání	Způsob naplňování cílů ve výuce, v každodenním životě žáků a školy
5. Připravovat žáky k tomu, aby se projevovali jako samostatné, svobodné a zodpovědné osobnosti, uplatňovali svá práva a naplňovali své povinnosti 6. Vytvářet u žáků potřebu projevovat pozitivní city v chování, jednání a v prožívání životních situací, rozvíjet vnímavost a citlivé vztahy k lidem, svému prostředí a k přírodě 7. Učit žáky aktivně rozvíjet a chránit fyzické, duševní a sociální zdraví a být za ně zodpovědný	Důsledně dodržujeme zásady chování a pravidla soužití daná řádem školy. Učíme se pracovat se školním řádem. Vedeme žáky k dodržování mravních hodnot a slušnému jednání. Přehráváme a vyhodnocujeme modelové a praktické situace pro pochopení pozitivních a negativních projevů chování. Učíme žáky samostatně se rozhodovat a nést za svá rozhodnutí důsledky, své názory vyjadřovat vhodnou formou. Uplatňujeme demokratické principy v životě školy - vytváříme základní povědomí o právech a povinnostech občana demokratické společnosti na konkrétních příkladech, praktických činnostech. Navštěvujeme důležité orgány a instituce, pracujeme s úředními formuláři. Nacvičujeme běžné životní situace - návštěva lékaře, nakupování, cestování hromadnou dopravou, pošta, knihovna. Netolerujeme projevy rasismu a xenofobie v každodenním životě. Organizujeme tematické besedy a diskuse - ochrana zdraví, zdravý životní styl, důsledky zneužívání návykových látek, organizace volného času, seberealizace, životní hodnoty. Podporujeme zájmové aktivity žáků ve škole - třídění odpadu, výzdoba školy, drobné opravy, údržba vybavení školy a jejího okolí. Snažíme se být žákům osobním příkladem. Vytváříme dostatek příležitostí k získání zkušeností v činnostech, které žákům přinášejí radost, uspokojení, zážitky. Rozvíjíme citové vztahy k lidem, přírodě, ke kultuře. Vedeme žáky k uvědomování si, formulování a vyjadřování vlastních emocí, svým postojem a vztahem k okolnímu světu, kultivujeme emoční projevy - modelové situace, dramatická výchova, prožitky ve výchovách, vlastní tvůrčí činnost, soutěže (recitační, pěvecká, výtvarná, taneční, ale i soutěže a vystoupení sportovního charakteru), zájmové kroužky, školní vystoupení, besídky, výstavky, projektová činnost, návštěvy koncertů, divadel, výstav, výlety, exkurze ... S pomocí dospělých se žáky snažíme orientovat ve vlastních citových vztazích, učíme se je řešit. Vedeme žáky k udržování čistoty v prostředí školy k spoluúčasti na jeho úpravě a údržbě. Učitel vede žáky k zdravému stravovacímu a pitnému režimu. Organizujeme denní režim ve prospěch žáků - časová, obsahová. Dodržujeme kompenzační a hygienické přestávky v učení. Učitel zařazuje do výuky pohybové a relaxační přestávky, dostatečnou nabídku pohybových aktivit. Respektujeme individuální rozdíly žáků, jednáme přátelsky a podporujeme pozitivní myšlení.

Cíle základního vzdělání	Způsob naplňování cílů ve výuce, v každodenním životě žáků a školy
8. Vést žáky k toleranci a ohleduplnosti k jiným lidem, k jejich kulturám a duchovním hodnotám, učit je žít společně s ostatními lidmi 9. Pomáhat žákům poznávat a rozvíjet své schopnosti i reálné možnosti a uplatňovat je spolu s osvojenými vědomostmi a dovednostmi při rozhodování o vlastní životní a profesní orientaci	Využíváme každodenní příležitosti k nacvičování a upevňování tolerantního chování. Převádíme principy a fungování demokracie v osobním životě i ve škole a společnosti na konkrétní situace v životě dětí. Simulujeme vhodné situace, řešíme je na skutečných i modelových příkladech. Využíváme prvky dramatické výchovy. Vytváříme podmínky pro adaptaci žáků z jiných kulturních prostředí. Směřujeme žáky k solidaritě s druhými, pomoci nemocným, starým, postiženým. Upozorňujeme na negativní projevy ve společnosti. Využíváme minimální preventivní program. Vedeme žáky k ověřování si svých schopností na konkrétních praktických činnostech. Získáváme a postupně systematicky rozvíjíme u žáků základní pracovní návyky, dovednosti a postupy. Žáci se seznamují v praktických činnostech s využitím a odborným názvoslovím nástrojů, nářadí, pomůcek a materiálů pro běžné domácí použití i pro řemeslné práce. Vedeme žáky k pozitivnímu vztahu k výsledkům vlastní práce i práce ostatních přímou účastí žáka na výzdobě, údržbě a úpravách školy a okolí. Diferencujeme pracovní činnosti podle individuálních možností žáků (ind. schopnosti, zručnost, úroveň motoriky i zdravotního handicapu). Rozšiřujeme pracovní a komunikační schopnosti prací ve dvojici, ve skupinkách. Společně hodnotíme práci. Vedeme k reálnému sebehodnocení, upozorňujeme na každý dílčí úspěch, pozitivně motivujeme a hodnotíme. Postupně vedeme k reálnému posouzení svých manuálních schopností z hlediska profesní orientace. Volíme pracovní činnosti zvládnutelné v časově kratších úsecích, časově náročnější činnosti dělíme na kratší úseky, vyhodnocujeme průběžně - dílčívýsledky. Pracujeme podle plánků, nákrešů, návodů. Učíme žáky vytvářet si vlastní řešení a postupy. Propojujeme pracovní činnosti s ostatními předměty, aplikujeme v praxi získané vědomosti. Pořádáme exkurze ve výrobních, návštěvy úřadu práce, domácí řemesla (muzeum v přírodě, práce v rodinách) - žáci získávají reálné představy o jednotlivých řemeslech a pracovních činnostech z pohledu volby povolání. Učitel dává žákům základní přehled o pracovním trhu, možnostech pracovního uplatnění v regionu, o úředních úkonech v souvislosti se získáváním práce - spolupráce s úřadem práce, (besedy, návštěvy ÚP), práce s tiskem, internetem. Učitel vytváří modelové situace - nácvik pravidel chování na úřadech, pracovišti, při komunikaci s nadřízenými, při pohovoru uchazeče o práci apod.

3.3 Klíčové kompetence

Utváření klíčových kompetencí je důležité pro další rozvoj žáků a jejich integraci do společnosti. Soubor elementárních klíčových kompetencí musí být na úrovni, která je pro žáky se středním a těžkým mentálním postižením a souběžným postižením více vadami dosažitelná, která jim umožní najít vhodnou formu komunikace a soužití s jejich okolím. K rozvíjení klíčových kompetencí musí směřovat veškerý vzdělávací obsah i aktivity a činnosti, které ve škole probíhají. U těchto žáků je kladen důraz především na klíčové kompetence komunikativní, sociální a personální, pracovní.

Kompetence k učení

Na konci základního vzdělávání žák:

- rozumí jednoduchým pojmům, znakům a symbolům a je schopen je užívat
- pozná a rozlišuje základní piktogramy
- orientuje se v praktickém životě
- napodobuje různé předvedené pohyby a činnosti
- zvládá jednoduchá rytmická cvičení
- adekvátně používá učební pomůcky a učební materiály
- zvládá základní grafomotorická cvičení
- koncentruje pozornost na danou činnost
- zvládá zklidnění a uvolnění organismu
- vnímá a reaguje na smyslové podněty

Kompetence k řešení problémů

Na konci základního vzdělávání žák:

- řeší známé situace na základě nápodoby či opakování
- chápe a plní jednoduché příkazy
- orientuje se v okolním prostředí
- orientuje se v časovém režimu dne
- adekvátně ovládá své pocity

Kompetence komunikativní

Na konci základního vzdělávání žák:

- poznává známé osoby a dorozumívá se s nimi verbálními nebo nonverbálními formami komunikace
- užívá alternativní a augmentativní prvky komunikace

- reaguje na hlas a intonaci dospělé osoby
- reaguje na své jméno
- reaguje na jednoduché pokyny
- vyjadřuje souhlas či nesouhlas
- vyjadřuje své potřeby, pocity a nálady verbálními i neverbálními prostředky komunikace
- dokáže pozdravit a reagovat na pozdrav vhodným způsobem
- dokáže vystoupit na veřejnosti, na různých kulturních akcích

Kompetence sociální a personální

Na konci základního vzdělávání žák:

- uvědomuje si svoji osobu prostřednictvím svého těla
- zná členy své rodiny a osoby ze svého nejbližšího okolí
- rozlišuje osoby různého pohlaví
- navazuje kontakt s okolím
- spolupracuje se svými učiteli a spolužáky
- pomáhá svým spolužákům, učitelům a ostatním ve škole i mimo školu
- povzbuzuje druhého při nezdaru

Kompetence občanské

Na konci základního vzdělávání žák:

- zná základní práva a povinnosti občanů, respektuje společenské normy a pravidla soužití mezi lidmi
- respektuje individuální zvláštnosti svých spolužáků
- nese, podle svých možností, určitou míru odpovědnosti za své jednání a chování
- orientuje se v běžných životních situacích a zvládá běžnou komunikaci
- uvědomuje si význam ochrany životního prostředí, třídění odpadu a kladného vztahu k přírodě
- chrání své zdraví, má vytvořený jasný názor na užívání návykových látek
- uvědomuje si význam zdravého životního stylu pro svůj budoucí život
- dokáže zvládat, podle svých schopností, krizové situace a stavy ohrožující život a zdraví člověka podle pokynů kompetentních osob

Kompetence pracovní

Na konci základního vzdělávání žák:

- zvládá základní sebeobslužné činnosti a základy osobní hygieny
- poznává a používá předměty denní potřeby

- zvládá základy stolování
- rozlišuje předměty různé velikosti a tvarů, uchopuje je a účelně s nimi manipuluje
- třídí předměty dle jejich fyzikálních vlastností
- využívá jednoduché pracovní techniky při práci s různými materiály
- podílí se na jednoduchých praktických činnostech
- zvládá práci v kolektivu
- zvládá hru na hudební nástroje

3.4 Zabezpečení výuky žákům s kombinací postižení

Žákům, u kterých se kromě mentálního postižení vyskytují další přidružené vady (sluchu, zraku, řeči), souběžné postižení více vadami, autismus, dětská mozková obrna, je ve výchovně vzdělávacím procesu věnována speciální reedukační péče.

Pro každého žáka vypracuje učitel na začátku školního roku ve spolupráci s dalšími odborníky speciálně pedagogickou diagnostiku a sestaví pro něj individuální vzdělávací program. Uplatňujeme individuální přístup k žákům, respektujeme specifické vzdělávací potřeby jednotlivce.

Žákům je poskytována individuální logopedická péče plně kvalifikovanou speciální pedagožkou, která zahrnuje nácvik komunikačních dovedností a vytvoření vlastních komunikačních systémů u žáků, kteří nemohou mluvit, tak vyvozování správné výslovnosti. Pro každé dítě je zpracován individuální logopedický program s hlavními oblastmi rozvoje řeči, metodami a formami práce.

Ve třídách pro žáky s kombinovaným postižením je kladen důraz na speciální metody vedoucí ke kompenzaci postižení a na rozvoj komunikačních dovedností. Vyučující využívají alternativní a augmentativní formy komunikace - znak do řeči, piktogramy, globální čtení, sociální čtení, obrázky, fotografie. Pro vzdělávání mají žáci vytvořeny vyhovující materiální podmínky - přístupnost učebny, individuální pracovní místo, místo k odpočinku, kompenzační pomůcky, účelné prostorové uspořádání.

Žáci se smyslovým postižením provádí pod odborným vedením pedagogů cílené stimulace dle konkrétního druhu postižení:

Vestibulární stimulace: vodní lůžko, rehabilitační míč, balanční deska,

Zraková stimulace: speciální počítačové programy, skener, digitální fotoaparát, dataprojektor, promítací plátno, interakční tabule, světelné didaktické pomůcky, světelné zdroje (např. vojenská baterka, laserové tužky a ukazovátka), neonové barvy, vnímání předmětů (lokalizace, sledování), koordinace oko – ruka, rozpoznávání barev, figur, tvarů.

Hmatová stimulace: pyramida zážitků, pískovnice, hmatový pytel, bednička na poznávání předmětů, hmatové podložky různých povrchů, provlékačí pomůcky, cvičná bota, různé náčiní (šátky, drátěnky, kruhy, lana, švihadla, třepetalky, Overball, Fitball a jiné míče apod.)

Sluchová stimulace: Orffův instrumentář, ozvučené hračky, míčky, elektronické hry, hudební nástroje, speciální počítačové programy.

Speciální terapie:

Ve vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami uplatňujeme různé odborné metody činností jako je arteterapie, muzikoterapie, canisterapie, ergoterapie, orofaciální stimulace, psychomotorické terapie (prvky kojenecké a relaxační masáže, dětská jóga).

Arteterapie je léčba pomocí výtvarných prostředků, např. kresba, malba, ale je možné využít např. i dřevo, kámen, kov, případně plasty a další materiály. Během tvoření mohou žáci úspěšně využívat svoje emoce, dochází k jejich zklidnění a celkovému pozitivnímu psychickému ladění.

Ergoterapie je léčba prací a hrou zaměřená na získání co nejvyšší míry samostatnosti dítěte. Zaměřuje se na nácvik samostatnosti a soběstačnosti v denních úkonech k čemuž využívá speciálních kompenzačních pomůcek. Vede k rozvoji dovedností, zájmů, osobnosti a zahrnuje také přípravu na budoucí povolání a na praktický, pokud možno co nejsamostatnější život. Při ergoterapii jsou využívány rozmanité hry a řemeslné činnosti, při nichž se cvičí jemná motorika, úchop, obratnost, cílené pohyby a koordinace. V rámci ergoterapie žáci pracují ve cvičné kuchyňce, ve třídách pak probíhá nácvik sebeobslužných činností, cvičení na rozvoj jemné motoriky a vizuomotorické koordinace.

Muzikoterapie je léčba pomocí hudby a zvuku. Působí na fyzické, mentální, emoční a duchovní úrovni. Ve škole uplatňujeme formu celostní muzikoterapie – metodu PaedDr. Lubomíra Holzera, a to převážně formou skupinovou, jak aktivní tak i prožitkovou.

Canisterapie je terapie pomocí speciálně vycvičených psů. Probíhá jednak individuální formou – polohování, rozvoj komunikačních schopností, pozitivní emocionální ladění a jednak formou skupinovou – rozvoj hrubé a jemné motoriky, koordinace pohybů, rovnováhy, sociální učení, rozvoj emocionality dětí.

Bazální stimulace zahrnuje somatické, taktilně-haptické, vestibulární, vibrační, orální, optické a auditivní stimulace, které podporují pedagogické působení na žáky v aktivitách všedního dne. Je určena zejména žákům s těžkým mentálním postižením a těžkými kombinovanými vadami. Podporuje vnímání vlastní identity, orientaci v prostoru a čase, zlepšuje funkce organismu, je to pro děti prostředek k navázání komunikace s okolím.

Orofaciální stimulace jsou techniky, které podporují a napomáhají k zlepšování tonu svalstva v obličeji a funkčnosti celé orofaciální oblasti (jde především o mimické svaly a svalstvo dutiny ústní) při dýchání, sání, polykání, předřečovém a řečovém vývoji. Tyto stimulace patří mezi moderní metody využívané při logopedické péči a odstraňování poruch přijímání potravy.

Psychomotorické terapie je záměrná aplikace pohybových prostředků, jejichž cílem je pozitivní ovlivňování duševních procesů u žáků. Patří zde široká škála pohybových činností s přesahem do ostatních terapeutických aktivit, např. rytmické rozcvičky, tanec, pohybové hry s náčiním i bez, pantomima, prvky jógových cvičení.

3.5 Začlenění průřezových témat

Pro průřezová témata nevytváříme samostatné vyučovací předměty, ale integrujeme je do jiných vyučovacích předmětů. Jejich obsah realizujeme formou:

- kolektivní, skupinové a individuální práce
- výuky v blocích

- diskuze, výstavy, besedy
- pozorování, zkoumání, pokusů, laboratorních prací
- vycházek, exkurzí, školního výletu, školy v přírodě
- her / didaktických, motivačních, hudebně pohybových/
- filmových, divadelních představení
- využití audiovizuální techniky, interaktivní tabule

Účinnost průřezových témat je dána jejich propojením se vzdělávacím obsahem konkrétních vyučovacích předmětů a s obsahem dalších činností žáků realizovaných ve škole i mimo školu.

OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA

Tematické okruhy	1. stupeň		2. stupeň
	1. období	2. období	
OSOBNOSTNÍ ROZVOJ			
Rozvoj schopností poznávání	PV, PS, M, VV	ČT, ČJS	ČP
Sebepoznání a sebepojetí	ČJS, TV	ČJS	TV
Seberegulace a sebeorganizace		ČJS	PS
Psychohygiena	PS, HV	ČJS, HV	ČP, HV
SOCIÁLNÍ ROZVOJ			
Poznávací schopnosti	M	M	M
Mezilidské vztahy	ŘV	ČJS	ČP, PV
Komunikace		PV, ŘV, TV	ŘV, ČT, PV
Spolupráce a soutěživost	M	TV, PV	M, PV
MORÁLNÍ ROZVOJ			
Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	ČJS, PV	ČJS, M	M, TV, PV
Hodnoty, postoje, praktická etika		ČJS	

VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA

Tematické okruhy	1. stupeň		2. stupeň
	1. období	2. období	
Občanská společnost a škola			PV
Občan, občanská společnost a stát		ČJS	ČP, IKT
Formy participace občanů v politickém životě			PV

ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA

Tematické okruhy	1. stupeň		2. stupeň
	1. období	2. období	
Ekosystémy	ČJS		ČP
Základní podmínky života	ČJS, PV	HV	PV, VZ
Lidské aktivity a problémy životního prostředí		ČJS	ČP, VV
Vztah člověka k prostředí		VV	IKT, ČP

Použité zkratky:

JK - JAZYKOVÁ KOMUNIKACE

ČT - ČTENÍ

PS - PSANÍ

ŘV - ŘEČOVÁ VÝCHOVA

M - MATEMATIKA A JEJÍ APLIKACE

M - MATEMATIKA

IKT - INFORMAČNÍ A KOMUNIKAČNÍ TECHNOLOGIE

ČJS - ČLOVĚK A JEHO SVĚT

ČS - ČLOVĚK A SPOLEČNOST

ČP - ČLOVĚK A PŘÍRODA

UK - UMĚNÍ A KULTURA

HV - HUDEBNÍ VÝCHOVA

VV - VÝTVARNÁ VÝCHOVA

ČZ - ČLOVĚK A ZDRAVÍ

VZ - VÝCHOVA KE ZDRAVÍ

TV - TĚLESNÁ VÝCHOVA

ZTV - ZDRAVOTNÍ TĚLESNÁ VÝCHOVA

ČSP - ČLOVĚK A SVĚT PRÁCE

**Školní vzdělávací program
pro obor vzdělání
základní škola speciální**

DÍL I.

vzdělávání žáků se středně těžkým mentálním postižením

Charakteristika žáků se středně těžkým mentálním postižením

Žák se středně těžkým mentálním postižením by měl:

- Zvládat základy sebeobsluhy a mít utvrzeny jednoduché pracovní návyky (úklid, vaření, práce se dřevem, s nářadím, pěstitelské práce), zvládat základy bezpečnosti při činnostech.
- Rozlišit zaměření jednotlivých profesí, umět se obrátit v případě potřeby na konkrétní instituci (dopis – pošta, nemoc – lékař ...).
- Být schopen vyhledat informace z knih, časopisů, internetu, měl by zvládat základní obsluhu PC, televize, rádia, různých typů přehrávačů, umět používat telefon.
- Správně reagovat v běžných životních situacích, dokázat rozpoznat ohrožení vlastní osoby a adekvátně jednat.
- Umět komunikovat v rodině, ve škole, reagovat v běžných sociálních situacích – pozdrav, poděkování, přání, blahopřání, oslovit druhou osobu, vyjádřit prosbu, dotaz, nesouhlas, umět nakupovat. Žák s narušenou komunikační schopností by měl dobře ovládat některý alternativní způsob komunikace.
- Být schopen účastnit se společenského a kulturního dění nejen ve svém regionu.
- Chápat svou roli a postavení v rodině, ve škole, ve společnosti. Zná svá práva a povinnosti. Měl by zvládat základy chování ve společnosti. Znat své jméno, adresu bydliště, měl by mít základní znalosti o rodném městě, státu.
- Umět zhodnotit svůj výkon i výkon a chování ostatních. Chápat důsledky špatného chování, vážit si práce druhých a uznat autoritu. Měl by umět obhájit a přiměřeně prezentovat svůj názor a svou osobu, měl by umět rozhodovat v rámci možností sám o sobě.

4. Učební plán

4.1 Tabulace učebního plánu

Vzdělávací oblasti	Vzdělávací obory	1. stupeň						2. stupeň			
		1. r	2. r	3. r	4. r	5. r	6. r	7. r	8. r	9. r	10. r
		Minimální časová dotace (+ disponibilní hodiny)									
Jazyk a jazyková komunikace	Čtení	2 + 1d	2 + 1d	3	3	3	3	3	3	3	3
	Psaní	1 + 1d	1 + 1d	2 + 1d	2 + 1d	2 + 1d	2 + 1d	1 + 1d	2	2	2
	Řečová výchova	2	2	2	2	2	2	1	1	1	1
Matematika a její aplikace	Matematika	2 + 1d	2 + 1d	2	2	2	2	3	3	3	3
Informační a komunikační technologie						1	1	1 + 1d	1 + 1d	1 + 1d	1 + 1d
Člověk a jeho svět		2	2	3	3	3	3				
Člověk a společnost								2	2	2	2
Člověk a příroda								3	3	3	3
Umění a kultura	Hudební výchova	2	2	2	2	2	2	1	1	1	1
	Výtvarná výchova	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Člověk a zdraví	Výchova ke zdraví									1	1
	Tělesná výchova	3	3	3	3	3	3	3 + 1d	3 + 1d	3 + 1d	3 + 1d
Člověk a svět práce	Pracovní výchova	2	3	4	4	4	4	5 + 1d	5 + 1d	6	6
Celkem disponibilní hodiny		3	3	1	1	1	1	4	3	2	2
Celkem		20	21	23	23	24	24	28	28	29	29

4.2 Poznámky k učebnímu plánu

1.stupeň

1.ročník: 1 disponibilní hodina ve čtení, psaní a matematice

2.ročník: 1 disponibilní hodina ve čtení, psaní a matematice

3.ročník: 1 disponibilní hodina v psaní

4.ročník: 1 disponibilní hodina v psaní

5.ročník: 1 disponibilní hodina v psaní

6.ročník: 1 disponibilní hodina v psaní

2.stupeň

7.ročník: 1 disponibilní hodina v psaní, IKT, TV a ČSP

8.ročník: 1 disponibilní hodina v IKT, TV a PV

9.ročník: 1 disponibilní hodina v IKT a TV

10.ročník: 1 disponibilní hodina v IKT a TV

5. Učební osnovy

5.1 Jazyková komunikace

5.1.1. Čtení

Jazyková komunikace - čtení 1. stupeň, 1. období				
Výstup RVP	žák by měl	Výstup ŠVP	Učivo ŠVP	MPV
dbát na správnou výslovnost tempo řeči a pravidelné dýchání		správně dýchat tvořit hlas rytmizovat a dodržovat tempo řeči správně vyslovovat mít vytvořen fonemický sluch	dechová cvičení nápodoba zvuků kolem nás rytmizování slabik, slov, vět - vytleskávání, jednoduché hudební nástroje artikulační cvičení vyvození hlásek sluchového vnímání - analýza, diferenciace	ČJS - naše škola ČJS - dopravní prostředky ČJS - pojmenování zvířat ČJS - ovoce, zelenina
číst slabiky a dvojslabičná slova, skládat slova ze slabik		znát písmena: A, I, M, V, E, O U, L číst správně písmena skládat slabiky, slova číst slabiky, slova dvojslabičná dělit slova na slabiky rozlišovat dlouhé, krátké samohlásky	příprava na čtení - manipulace s knihou, časopisem, dramatizace diferenciační cvičení pro rozvoj zrakového a sluchového vnímání alternativní způsoby čtení A, I - jako spojky samohlásky (A, I, O, U) krátké, dlouhé samohlásky souhlásky (M, V, L) čtení samohlásek, souhlásek čtení slabik	
tvořit věty podle obrázků		rozvíjet a zpřesňovat zrakové a sluchové vnímání, rozumět pokynům přiměřené složitosti dodržovat hygienické, pracovní a estetické návyky poznat a pojmenovat konkrétní věci, obrázky třídít obrázky řadit obrázky zleva doprava číst obrázky zleva doprava	diferenciační cvičení pro rozvoj zrakového a sluchového vnímání hygienické, pracovní a estetické návyky rozvíjení poznávacích schopností třídění obrázků řazení obrázků čtení obrázků	

Jazyková komunikace - čtení 1. stupeň, 1. období				
Výstup RVP	žák by měl	Výstup ŠVP	Učivo ŠVP	MPV
orientovat se na stránce a řádku		orientovat se v prostoru orientovat se na pracovní ploše řadit obrázky zleva doprava číst obrázky zleva doprava být schopen zaměřit se na detail	cvičení orientace v prostoru, na těle, na obrázku cvičení pojmů nahoře, dole, vedle, nad, pod.. řazení obrázků, předmětů, písmen, čísel do linie čtení obrázků vyhledávání předmětů, čísel, písmen na stránce a řádku	
chápat obsah krátkých vět doplňených obrázkem		číst slova zleva doprava číst jednoduché věty s obrázky odpovídat na otázky týkající se vět doplněných obrázkem	čtení slov, obrázků, obrázkových časopisů tvoření vět podle obrázků čtení vět alternativní způsoby čtení odpovědi na otázky	ČJS - hry dětí na podzim ČJS - zimní sporty, bezpečnost ČJS - zvířata a jejich mláďata

Jazyková komunikace - čtení 1. stupeň, 2. období				
Výstup RVP	žák by měl	Výstup ŠVP	Učivo ŠVP	MPV
zvládat čtení probraných tiskacích i psacích písmen		znát jednotlivá písmena tiskací a psací umět jednotlivá písmena a hlásky správně přečíst a vyslovit chápat význam slov umět rozlišit stejně znějící slova různého významu	vyvozování hlásek a písmen sluchové rozlišování hlásek správná výslovnost koncentrační cvičení-naslouchání diferenciační cvičení pro rozvoj zrakového a sluchového vnímání srovnávání reálných předmětů s fotografiemi, obrázky, piktogramy poslech pohádek a příběhů vyprávění pohádek nebo příběhů pomocí návodných otázek dramatizace zapamatování, reprodukce, přednes	CJS - prevence nemocí CJS - pomoc v domácnosti CJS - úříroda v zimě
rozlišit stejně znějící slova různého významu				
umět reprodukovat krátký text podle ilustrací a návodných otázek		koncentrovat se na poslech pohádek a krátkých příběhů reprodukovat krátký text podle obrázků, ilustrací a návodných otázek pamatovat si a reprodukovat krátkou říkanku a básničku podle ilustrací a návodných otázek snažit se o správnou rytmizaci a melodii věty		OSV - rozvoj schopností poznávání
orientovat se ve větě		rozumět pokynům přiměřené složitosti rozlišovat psaní velkých písmen na začátku věty a uvnitř věty (vlastní jména) rozlišovat interpunkční znaménka poznat začátek a konec věty	začátek a konec věty v mluveném a písemném projevu velká písmena interpunkční znaménka	ČJS - svátky, tradice ČJS - povolání
číst s porozuměním jednoduché věty		číst tiskací i psací písmena malá, velká číst číslice číst věty s obrázky s porozuměním rozumět otázkám a odpovídat na ně číst jednoduché věty číst jednoduché věty s porozuměním	čtení písmen, slabik, slov alternativní metody čtení čtení číslic čtení textů analyticko-synt. metodou čtení vět s obrázky porozumění a odpovědi na otázky čtení vět čtení vět s porozuměním	ČJS - časová orientace ČJS - členové rodiny a jejich jména ČJS- ochrana přírody

Jazyková komunikace - čtení 1. stupeň, 2. období				
Výstup RVP	žák by měl	Výstup ŠVP	Učivo ŠVP	MPV
přednášet krátké říkanky a básničky		paměťově zvládat a přednášet jednoduchý text	přednes	Tv - dramatizace pohádky nebo příběhu

Jazyková komunikace - čtení 2. stupeň				
Výstup RVP	žák by měl	Výstup ŠVP	Učivo ŠVP	MPV
číst všechna tiskací i psací písmena zvládat čtení krátkého jednoduchého textu		čte písmena tiskací velké a malé abecedy přečte text s obrázkem dovede číst jednoduché věty prohlubuje čtenářské dovednosti čte s porozuměním jednoduché texty obohacuje a zpřesňuje slovní zásobu orientuje se na řádku orientuje se na stránce	čtení hlásek čtení vět s obrázkem čtení vět čtení textů	ČS - pomoc v domácnosti ČS - nakupuji v obchodě OSV - (komunikace)
orientovat se ve čteném textu		koncentrovat se na poslech pohádek, krátkých příběhů, říkanek pamatovat si a reprodukovat krátkou říkanku, pohádku, text podle obrázků a ilustrací rozumět obsahu přečteného textu, přiměřeně na něj reagovat a reprodukovat	orientace poslech reprodukce podle obrázků reakce na sdělení a reprodukce	ČS - svátky, zvyky, tradice
zapamatovat si obsah přečteného textu a umět reprodukovat snadný krátký text		snažit se o správnou rytmizaci a tempo řeči zapamatovat si a reprodukovat krátký text		
přednášet říkanky a básničky			rytmizace, tempo zapamatování a reprodukce dramatizace	
získat pozitivní vztah k literatuře		manipulovat s obrázky, časopisy, knihou čtený text reprodukovat příběh dle ilustrace	práce s obrázky, časopisem, knihou poslech - nácvik koncentrace a cvičení pozornosti četba na pokračování, rozvoj slovní zásoby	
orientace v jednoduchých podle obrázků		navštěvovat knihovnu, účastnit se besed číst slova a věty poznat zboží podle obalu poznat běžně užívané symboly / piktogramy/ skládat dějové příběhy z obrázků plnit úkoly podle obrázků	čtení slov a vět sociální čtení sestavení a využití pracovních návodů	

5.1.2 Psaní

Jazyková komunikace - psaní 1. stupeň, 1. období				
Výstup RVP	žák by měl	Výstup ŠVP	Učivo ŠVP	MPV
dodržovat správné držení psacího náčiní		zdokonalovat jemnou motoriku a pohybovou koordinaci rozvíjet psychomotorické schopnosti dodržovat hygienické, estetické a pracovní návyky učit se správně používat psací potřeby zvládnout správné držení psacího náčiní	cviky k uvolnění ruky a zápěstí, lokte ramene alternativní psací potřeby psací potřeby	Vv - vybarvování
vyvodit písmena podle obrázků		rozlišit tvary symbolů, tvarů, čísel, písmen porovnávat, třídit různé tvary	alternativní nácvik psaní tvary, symboly, čísla, písmena směrová a prostorová orientace diferenciační cvičení s využitím všech smyslů rytmizace diferenciační cvičení pro rozvoj zrakového a sluchového vnímání napodobování, zapamatování tvaru krátké, dlouhé samohlásky	OSV - (rozvoj schopností poznávání)
odlišovat délku samohlásek		znát samohlásky znát rozdíl mezi krátkou a dlouhou samohláskou	uvolňovací cviky ramene, lokte, zápěstí dlaně, prstů ruky spojování bodů uvědomělé pozorování pohybu při psaní na tabuli rozvíjení jemné motoriky grafomotorická cvičení	
psát velká hůlková písmena		obtahovat velká hůlková písmena psát prvky hůlkových písmen učit se plynulému psacímu pohybu psát velká hůlková písmena	psaní slabik, práce na PC opis, přepis, diktát průpravné cviky cviky k uvolnění ruky a zápěstí psací potřeby	Vv - vybarvování obrázku
psát a spojovat písmena a tvořit slabiky zvládat základní hygienické návyky spojené se psaním		spojovat procvičená písmena do slabik zvládat opis, přepis, diktát písmen zdokonalovat jemnou motoriku a pohybovou koordinaci učit se správně zacházet s psacími potřebami		

Jazyková komunikace - psaní 2. stupeň				
Výstup RVP	žák by měl	Výstup ŠVP	Učivo ŠVP	MPV
dbát na čitelný písemný projev		dbát na úpravu a čitelnost psaného projevu zvládat držení tužky, umístění sešitu, hygienu zraku zvládat pracovní návyky spojené s čitelným psaním mezery mezi slovy dbát na kontrolu psaného textu	úprava a čitelnost psaného textu vytváření hygienických a estetických návyků při psaní a dodržování zdravotních zásad péče o psací náčiní a pomůcky opis jednoduchých vět opis textu návčik sebekontroly psaného textu opisování podle předlohy	OSV - (seberegulace a sebeorganizace)
psát slabiky a jednoduchá slova i podle diktátu		napsat podle diktátu probraná písmena, slabiky a jednoduchá slova převádět písmena, slabiky a jednoduchá slova z mluvené podoby do podoby psané	přepisování diktát psaní písmen a slov podle nápovery tvarý písmen a číslic	
opsat slova a jednoduché věty		dodržovat tvarý písmen a číslic dbát na úpravu písemných prací snažit se o čitelný písemný projev správně psát didaktická znaménka opisovat a přepisovat slova a jednoduchý text	opis slov, vět a jednoduchého textu interpunkce kontrola opsaného textu	Pv - modelování číslic
napsat nebo opsat jednoduché sdělení podle předlohy		správně chápat obsah jednoduchého sdělení opisovat a přepisovat podle předlohy správně psát didaktická znaménka	porozumění obsahu jednoduchého sdělení opis a přepis podle předlohy, práce na PC interpunkce	Vv - kreslení obrázku k textu
přepsat krátký jednoduchý text		psát jednotlivá písmena, slabiky, slova přepsat jednoduché krátké věty	čtení orientace na stránce, řádku psaní, práce na PC přepis krátkých vět a jednoduchých textů	Vv - doplnění textu obrázkem
podepsat se psacím písmem		zvládat psát psací písmena vlastního jména	psaní vlastního jména psacím písmem	

Jazyková komunikace - psaní 2. stupeň			
Výstup RVP	žák by měl	Výstup ŠVP	Učivo ŠVP MPV
napsat nebo opsat běžné písemnosti - adresu, přání, dopis podle vzoru psaní číslic i podle nápovědy	zvládat opis podle vzoru zvládat psaní běžné písemnosti zvládat psaní číslic zvládat psaní číslic podle diktátu zvládat zápis početních operací	psaní, opis adresy, přání, textu, dopisu pravidla pro psaní běžných písemností grafická úprava psaní číslic psaní číslic podle diktátu početní operace	

5.1.3 Řečová výchova

Charakteristika vyučovacích předmětů

Obsahové, časové a organizační vymezení:

Čtení se vyučuje se v 1. – 10. ročníku 3 hodiny týdně. Psaní se vyučuje v 1., 2., 8., 9. A 10. ročníku 2 hodiny týdně, ve 3. až 7. ročníku 3 hodiny týdně. Řečová výchova se vyučuje v 1. až 6. ročníku 2 hodiny týdně, v 7. až 10. ročníku 1 hodina týdně.

Pro výuku je možno využít kmenovou třídu.

Realizace besed, projektů a dalších s výukou souvisejících činností, probíhajících mimo uvedená místa, bude dohodnuta s vedením školy a zařazena do školních plánů. Během vyučovacích hodin učitel i žáci využívají všechny dostupné učební pomůcky.

Vzdělávání ve vyučovacích předmětech čtení, psaní, řečová výchova:

- rozvíjí smyslové a citové vnímání, vyjadřovací schopnosti
- vede k rozvíjení slovní zásoby, řečových schopností a komunikačních dovedností, k vnímání a chápání různých jazykových sdělení
- učí správnému a srozumitelnému vyjadřování, správné technice psaní
- zaměřuje se na postupné vytváření základních čtenářských dovedností a návyků a na odpovídající reprodukci přečteného textu
- seznamuje žáky prostřednictvím četby se základními literárními formami, učí je rozlišovat představy od skutečnosti

Formy a metody práce:

- frontální výuka s demonstračními pomůckami
- skupinová práce (s využitím dostupných pomůcek, pracovních sešitů, učebnic, výukových programů na počítači, slovníků a encyklopedií)
- individuální činnosti, práce ve dvojici a malé skupině
- využití knih v žákovské knihovně
- besedy v Knihovně F. Bartoše Zlín
- opakování, procvičování
- návštěvy divadelních představení

Klíčové kompetence:

V předmětu český jazyk budou rozvíjeny *klíčové kompetence strategiemi, které s individuálně volenou mírou podpory a dopomoci žákovi umožní:*

Kompetence k učení

- rozvíjet řečové schopnosti, myšlení, emocionální a estetické vnímání
- osvojovat si a rozvíjet správné techniky čtení a psaní, prohlubovat a zdokonalovat čtenářské dovednosti
- utvářet vztah k četbě

Kompetence k řešení problémů

- řešit problémy, dokončovat úkoly, učit se vyslovovat jednoduché závěry
- rozvíjet tvořivost a vlastní nápady
- pracovat s chybou jako s příležitostí hledat správné řešení, poznat význam kontroly
- překonávat nezdary a překážky
- vzájemně si radit a pomáhat

Kompetence komunikativní

- upevňovat srozumitelné vyjadřování
- dorozumívat se v běžných komunikačních situacích, sdělovat své nároky
- získávat sebedůvěru při vystupování na veřejnosti
- kultivovat svůj projev

Kompetence sociální a personální

- rozvíjet pozitivní vztah k mateřskému jazyku
- při řešení zadaných úkolů spolupracovat a vzájemně si pomáhat

Kompetence občanské

- zapojovat se do kulturního dění školy
- dodržovat základní pravidla slušného chování
- zažít úspěch
- chápat a poznávat rozdíly mezi lidmi
- upevňovat tolerantní jednání a chování
- nacvičovat chování v situacích ohrožení vlastního zdraví a bezpečnosti druhých

Kompetence pracovní

- snažit se o dokončení práce v dohodnutém čase a kvalitě
- utvářet si pracovní návyky
- zvládat jednoduché samostatné i týmové činnosti
- dodržovat vymezená pravidla
- bezpečně používat pomůcky a vybavení školy

Jazyková komunikace - řečová výchova 1. stupeň, 1. období					
Výstup RVP	žák by měl	Výstup ŠVP	žák dle svých možností	Učivo ŠVP	MPV
reprodukovat jednoduché říkanky a básničky		dbát na správnou výslovnost, tempo řeči, pravidelné dýchání snažit se o správnou rytmizaci a melodii věty koncentrovat se na poslech jednoduché říkanky a básničky pamatovat si a reprodukovat jednoduchou říkanku a básničku		výslovnost, tempo řeči, dýchání diferenciační cvičení pro rozvoj sluchového vnímání poslech zapamatování, reprodukce	OSV - (mezilidské vztahy)
odpovídat na otázky slovem, větou dokázat se koncentrovat na poslech pohádek a krátkých příběhů		tvořit jednoduché věty, sdělení správně reagovat na sluchové a zrakové podněty poslouchat krátké příběhy doplněné obrázkem		základy mluveného projevu diferenciační cvičení	
popsat jednoduché obrázky		orientovat se v obrázku mít dostatečně rozvinuté sluchové a zrakové vnímání mít dostatečnou slovní zásobu poznat a pojmenovat konkrétní věci a obrázky tvořit jednoduché smysluplné věty odpovídat na otázky		cvičení pravo-levé orientace cvičení orientace v prostoru vyhledávání předmětu na stránce cvičení sluchové a zrakové percepce rozvoj slovní zásoby skládání slov ze slabik skládání vět ze slov návčik správné formulace vět rozvoj tvorby vět konverzační cvičení rozvoj koncentrace poslech předčítaného textu vyprávění, říkanky, básničky, jednoduché příběhy reprodukce, dramatizace	
reprodukovat krátký text podle otázek		koncentrovat se na poslech krátkých textů, příběhů, pohádek pamatovat si krátký text říkanky, pohádky reprodukovat krátký text dle otázek			

Jazyková komunikace - řečová výchova 1. stupeň, 2. období					
Výstup RVP	žák by měl	Výstup ŠVP	žák dle svých možností	Učivo ŠVP	MPV
reprodukovat krátké texty podle jednoduché osnovy		koncentrovat se na čtení a poslech krátkých textů, příběhů a pohádek pamatovat si obsah čteného a poslouchaného reprodukovat krátký text podle osnovy rozlišovat hlavní postavu příběhu a její vlastnosti chápat posloupnost děje koncentrovat se na sledování filmového nebo		četba, poslech krátkých textů, příběhů a pohádek slovní zásoba reprodukce podle jednoduché osnovy dramatizace práce s knihou, dětskými časopisy rozvoj koncentrace sledování TV, divadel. a film. představení	OSV - (komunikace)
vyprávět zhlédnutý film nebo divadelní příběh podle návodných otázek		divadelního příběhu zapamatovat si zhlédnuté filmové nebo divadelní představení chápat návodné otázky reprodukovat děj podle návodných otázek rozvíjet koncentraci a orientovat se při práci s obrázkem pokoušet se dramatizovat jednoduchý příběh dle obrázků reprodukovat krátký příběh dle obrázků i ilustrací tvořit jednoduché a smysluplné věty nebo jednoduchá sdělení tvořit jednoduché otázky a odpovídat na ně popisovat jednoduché předměty, osoby		vyprávění děje dramatizace reprodukce dle návodných otázek obrázek slovní zásoba dramatizace reprodukce základy mluveného projevu základy mluveného projevu mluvený projev - popis	
vyprávět jednoduchý příběh dle obrázků					
popsat osoby, předměty podle reálu nebo vyobrazení za pomoci doprovodných otázek					
domluvit se v běžných situacích zvládat slovní formy společenského styku - pozdrav, prosba, poděkování		učit se pomocí navozující situace vhodnému oslovení, zdvořilému vystupování učit se zahájení a ukončení dialogu učit se střídání rolí mluvčího a posluchače vhodně užívat formy společenského styku - pozdrav,		základní komunikační pravidla formy společenského styku	

Jazyková komunikace - řečová výchova 1. stupeň, 2. období					
Výstup RVP	žák by měl	Výstup ŠVP	žák dle svých možností	Učivo ŠVP	MPV
dramatizovat jednoduchý krátký příběh z oblasti, která je žákům blízká		poděkování, prosba, omluva, vzkaz, blahopřání			
		naslouchat druhému člověku		rozvíjení koncentrace	
		koncentrovat se na poslech pohádek a krátkých příběhů		poslech	
		reprodukovat krátký text podle otázek a ilustrací		reprodukce	
		poznat knihy podle doporučení učitele		zájem o knihy	
		pokoušet se dramatizovat krátké příběhy		dramatizace	

Jazyková komunikace - řečová výchova 2. stupeň					
Výstup RVP	žák by měl	Výstup ŠVP	žák dle svých možností	Učivo ŠVP	MPV
dosáhnout srozumitelného mluveného projevu, širší slovní zásoby, snažit se o zřetelnou výslovnost		rozvíjet sluchové vnímání formou her a průpravných diferenčních cvičení mít vytvořenou odpovídající slovní zásobu tvořit jednoduché smysluplné věty nebo jednoduchá sdělení tvořit jednoduché otázky a odpovídat na ně dbát na správnou výslovnost, tempo řeči, pravidelné dýchání snažit se o správnou rytizaci a melodii věty		rozvíjení fonemického sluchu slovní zásoba základy mluveného projevu základy techniky mluveného projevu	OSV - (komunikace)
používat věty se správnými gramatickými strukturami dbát na kulturu mluveného projevu		tvořit smysluplné věty dodržovat pořádek slov ve větě využívat aktivní slovní zásobu správně dýchat, intonovat a vyslovovat tvořit věty, otázky		správné hlasité vyjadřování vyprávění, říkanky popis obrázků dramatizace, recitace básniček vyprávění, říkanky, odpovědi na otázky	
komunikovat vhodně v běžných situacích a zvládat základní pravidla komunikace		dbát na správnou výslovnost, tempo řeči, pravidelné dýchání mít dostatečnou slovní zásobu ovládat základní komunikační pravidla tvořit jednoduché, smysluplné věty vhodně využívat formy společenského styku		cvičení na rozvoj slovní zásoby návčik her - využívání "rolových" her cvičení zdokonalující schopnost skládat věty ze slov rozvíjení a podpora gramaticky správného projevu návčik pozdravu, poděkování, prosby, omluvy, vzkazu, blahopřání tvoření vět na daná slova doplňování věty	
popsat děje, jevy a osoby na obrázcích		tvořit věty a vypravovat podle obrázků popsat děje a jevy			

Jazyková komunikace - řečová výchova 2. stupeň					
Výstup RVP	žák by měl	Výstup ŠVP	žák dle svých možností	Učivo ŠVP	MPV
vyprávět vlastní zážitky a popsat své pocity		vypravovat na základě vlastních zážitků vyjádřit a popsat své vlastní pocity vyprávět jednoduchý příběh s dopomocí otázek vyjádřit své pocity mimikou a gesty		řazení věty podle časové a významové posloupnosti tvoření otázek a odpovědí reprodukce textu tvorba otázek a odpovědí vypravování podle obrázku popis každodenních činností formy společenského styku - komunikace v běžných situacích školního života hraní rolí - konverzační cvičení reprodukce jednoduchého textu mimojazykové prostředky řeči, mimika, gesta poslech reprodukce základy techniky mluveného projevu vyjadřovací schopnosti slovní zásoba	
převyprávět vyslechnutý, přiměřeně náročný příběh, divadelní nebo filmové představení		koncentrovat pozornost po dobu čtení nebo vypravování příběhu pamatovat si děj přiměřeně náročného příběhu převyprávět vyslechnutý příběh koncentrovat pozornost po dobu divadelního nebo filmového představení pamatovat si děj divadelního nebo filmového představení převyprávět děj divadelního nebo filmového představení		komunikační pravidla rozvíjení fonemického sluchu samostatný projev	
dramatizovat jednoduchý příběh nebo pohádku		dokázat se koncentrovat na poslech jednoduchých příběhů rozlišovat pohádkové prostředí od reálného		porozumění textu reprodukce textu dramatizace	

Jazyková komunikace - řečová výchova 2. stupeň					
Výstup RVP	žák by měl	Výstup ŠVP	žák dle svých možností	Učivo ŠVP	MPV
		pamatovat si děj jednoduchého příběhu nebo pohádky rozeznávat jednotlivé postavy příběhu a určit jejich charakteristické vlastnosti dramatizovat jednoduchý příběh určovat čas, místo a děj příběhu			

5.2 Matematika a její aplikace

Matematika

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení:

Matematika se vyučuje v 3. - 6. ročníku 2 hodiny týdně, v 1., 2., 7., 8., 9. a 10. ročníku 3 hodiny týdně. Pro výuku je možno využívat kmenovou učebnu a učebnu s interaktivní tabulí.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti matematika:

- vede k upevňování a procvičování základních matematických pojmů a symbolů, matematických postupů
a jejich užití v praxi
- učí žáky přesnosti a uplatňování matematických pravidel, používání kalkulačů a matematických výukových programů
- pomáhá žákům získávat matematickou gramotnost a učí je dovednostem využitelným v praktickém životě
- vede k postupnému seznamování se s čísly, vytváření si konkrétní představy o číslech a číselné ose, osvojování si postupů matematických operací, chápání jejich důležitosti a užití při řešení praktických úkolů (sčítání, odčítání, násobení, dělení, měření);
osvojování si jednoduchých převodů jednotek (délky, obsahu, objemu, hmotnosti a času);
rozeznávání, pojmenování a znázorňování základních geometrických útvarů;
- učí žáky řešit problémové situace a úlohy z běžného života, formou různých zábavných úloh, kvízů, rébusů a doplňovaček, využívat prostředky výpočetní techniky i další pomůcky.

Formy a metody práce:

- skupinová práce s využitím dostupných pomůcek, pracovních sešitů, učebnic, počítačových výukových programů, kalkulačů, pravítek, kružítek, počítadel
- opakování, procvičování
- individuální činnosti, práce ve dvojici a malé skupině
- frontální výuka s demonstračními pomůckami

Klíčové kompetence:

V předmětu počty budou rozvíjeny *klíčové kompetence strategiemi, které s individuálně volenou mírou podpory a dopomocí žákovi umožní:*

Kompetence k učení

- přesně se vyjadřovat a užívat matematických symbolů
- osvojovat si a chápat matematické postupy, provádět zápisy při řešení úloh
- zpracovávat získané poznatky

- rozvíjet paměť i logické myšlení s ohledem na mentální úroveň žáka
- pracovat s učebním materiálem a pomůckami
- učit se využívat matematických znalostí a dovedností v běžném životě
- ověřovat si výsledky

Kompetence k řešení problémů

- rozvíjet důvěru ve vlastní schopnosti
- poznat význam kontroly
- hledat správné řešení, odhadovat chybu a pracovat s ní
- poznávat, že úkol může mít více řešení
- překonávat nezdary a překážky

Kompetence komunikativní

- rozvíjet přesné a stručné vyjadřování a užívání matematického jazyka včetně symboliky
- formulovat a klást otázky
- spolupracovat při společném řešení stanovených úkolů

Kompetence sociální a personální

- spolupracovat a vzájemně si pomáhat
- spolupodílet se na vytváření pravidel při práci i při hodnocení sebe nebo skupiny
- projevit svůj názor, ale i respektovat názor druhých
- uvědomovat si svůj podíl na kolektivním výsledku
- prezentovat práci skupiny
- dosahovat pocitu sebeuspokojení a sebeúcty
- rozvíjet samostatnost, vytrvalost, přesnost a sebekontrolu

Kompetence občanské

- hodnotit svoji práci a práci ostatních
- být ohleduplný, učit se vnímat složitosti světa
- dodržovat pravidla bezpečnosti a předcházet různým nebezpečím
- dodržovat pravidla školního řádu a nést zodpovědnost za své chování

Kompetence pracovní

- využívat matematické poznatky a dovednosti v praktických činnostech
- zdokonalovat grafický projev
- organizovat si vlastní práci
- zpracovat úkol v dohodnutém termínu a v co nejlepší kvalitě
- využívat různých matematických pomůcek, výukových programů, kalkulátorů ...
- ověřovat si výsledky

5.2.1 Matematika

Matematika - řazení a třídění předmětů 1. stupeň, 1. období			
Výstup RVP	Výstup ŠVP	Učivo ŠVP	MPV
Orientovat se v pojmech všechno - nic, hodně - málo, malý - velký, dlouhý - krátký, stejně - více - méně, široký - úzký Orientovat se v prostoru - nad, pod, před, za vedle, na začátku, na konci, nahoře Řadit předměty zleva doprava Třídít předměty podle velikosti, barev, tvaru, obsahu	orientovat se v pojmech všechno-nic, hodně-málo, malý-velký, dlouhý-krátký, stejně-více-méně, široký-úzký porovnávat prvky třídít prvky podle různých kritérií	pojmy všechno-nic, hodně-málo, malý-velký, dlouhý-krátký, stejně-více-méně, široký-úzký porovnávání prvků třídění dle různých kritérií	OSV - (rozvoj schopností poznávání) Vu - přírodniny Vu - ovoce, zelenina
	osvojovat si pojmy nad, pod, před, za, vedle, na začátku, na konci, nahoře-dole rozvíjet prostorovou orientaci manipulovat s reálnými předměty a řadit je dle daných kritérií získat orientaci v prostoru	pojmy nad, pod, před, za, vedle, na začátku, na konci, nahoře-dole prostorová cvičení předmětové představy	Vu - bezpečnost na silnici Vu - přírodniny
	umět manipulovat s předměty rozumět pojmu vlevo a vpravo rozeznat pravou a levou ruku umět manipulovat s předměty zleva doprava	manipulace s předměty pojmy vpravo, vlevo cvičení pravolevé orientace	Vu - svátky, tradice, zvyky OSV -(soutěživost a spolupráce)
	znát a umět rozlišit barvy umět rozlišit předměty dle velikosti znát a umět rozlišit tvary umět rozlišit obsah	diferenciační cvičení třídění předmětů dle velikosti, tvaru, barev, obsahu	Vu - dopravní prostředky

Matematika - řazení a třídění předmětů 1. stupeň, 2. období			
Výstup RVP	Výstup ŠVP	Učivo ŠVP	MPV
Orientovat se v pojmech větší-menší, kratší-delší, širší-užší	poznat rozdíly mezi prvky na obrázku, mezi předměty znát pojmy větší-menší, kratší-delší, širší-užší orientovat a pracovat s pojmy větší-menší, kratší-delší, širší-užší	porovnávání předmětů a prvků na obrázku pojmy větší-menší, kratší-delší, širší-užší orientace a práce s pojmy větší-menší, kratší-delší, širší-užší	Vv - vybarvování
Rozlišovat vlevo-vpravo uprostřed	rozlišovat vlevo-vpravo rozlišovat uprostřed	orientace v prostoru pojem uprostřed	
Orientovat se na ploše	osvojit si pojem plocha orientovat se na ploše - nad, pod, před, za, vedle, na začátku, na konci, nahoře, dole orientovat se na ploše - vpravo, vlevo, uprostřed	pojem plocha orientace na ploše pomocí cvičení	
Porovnávat množství a tvořit skupiny o daném počtu prvků	porovnávat množství tvořit skupiny o daném množství prvků	porovnávání množství tvoření skupin o daném počtu	Vu - ochrana přírody
Třídít předměty podle pořadí ve skupinách	tvořit skupiny prvků třídít podle různých kritérií třídít podle pořadí ve skupinách	třídění předmětů podle pořadí ve skupinách	
Přiřazovat předměty podle číselné řady	vytvářet si konkrétní představu 1 - 5 množství počítat na konkrétních předmětech, počítadle poznat číslice 1 - 5 přiřazovat předměty podle číselné řady	obor přirozených čísel 1 - 5 číselná řada 1- 5	

Matematika - číslo a početní operace 1. stupeň, 1. období			
Výstup RVP	Výstup ŠVP	Učivo ŠVP	MPV
Číst, psát, používat číslice v oboru do 5, numerace do 10	počítat s pomocí konkrétních předmětů vytvářet si konkrétní představu o číslech 1 - 5 počítat předměty v daném oboru číst a psát číslice 1 - 5	obor přirozených čísel 1 - 10 číslice 1 - 5	Vu - hry dětí v zimě bezpečnost
orientovat se v číselné řadě 1 - 10	přiřazovat správný počet prvků orientovat se v číselné řadě 1 - 10 doplňovat, řadit čísla podle velikosti	číselná řada 1 - 10	OSV - (poznávací schopnosti)
sčítat a odčítat s využitím názoru v oboru do 5	řeší příklady sčítání v oboru do 5 s použitím názoru, prsty, stavebnice, počítadlo. řeší příklady odčítání v oboru do 5.	sčítání a odčítání v oboru do 5 s názorem	
znát matematické znaky + - = a umí je zapsat	chápe správně pojmy + - = čte a zapisuje příklady sčítání a odčítání v oboru do 5	matematické znaky + - =	Pv - stříhání, lepení
umět rozklad čísel v oboru do 5	rozkládat množství reálných předmětů umět rozeznat čísla 1 - 5 pomocí názoru zapsat rozklad	rozklad čísel 1 - 5	
umět psát číslice 1 - 5 podle diktátu	čte číslice 1 - 5	diktát číslic 1 - 5	

Matematika - číslo a početní operace 1. stupeň, 2. období			
Výstup RVP	Výstup ŠVP	Učivo ŠVP	MPV
číst psát a porovnávat čísla v oboru do 20 i na číselné ose numerace do 100	počítat s pomocí názoru do 10 číst a psát číslice 6 - 10 přiřazovat správný počet prvků k číslu diktát číslic 6 - 10 orientovat se v číselné řadě 6 - 10 umět čísla seřadit - vzestupně, sestupně porovnávat čísla od 6 - 20 počítat a číst číslice v desítkové soustavě řešit příklady sčítání, odčítání do 20 bez přechodu sčítat a odčítat do 5 rozklad čísel po 5 provádět zápis rozkladu	obor přirozených čísel 6 - 20 čísllice 6 - 20 číselná řada 6 - 20 - vzestupná, sestupná porovnávání čísel do 20 číselná řada do 100	Vu - naše škola OSV - (poznávací schopnosti)
umět rozklad čísel do 20 bez přechodu přes desítku	sčítání s názorem do 20 s přechodem přes desítku odčítání s názorem s přechodem přes desítku dočítáním řeší příklady rozkladu pomocí názoru	sčítání a odčítání do 20 bez přechodu rozklad čísel	
sčítá a odčítá do 20 s přechodem přes desítku	psát čísla do 100	psaní číslic do 100	
psát čísla do 100	číst, psát a používat číslice v oboru do 20 porovnávat čísla v oboru do 20 sčítat a odečítat s pomocí znázornění do 20	čtení a psaní čísel porovnávání čísel do 20 číselná řada do 20 numerace po desítkách sčítání a odčítání bez přechodu v oboru do 20	Vu - ovoce, zelenina
zvládat snadné příklady v oboru do 100 bez přechodu přes desítku	zapsat jednoduché příklady v oboru do 20 podle diktátu	slovní úlohy z praktického života zápis příkladů podle diktátu	Čt - čtení slovních úloh

Matematika - číslo a početní operace 1. stupeň, 2. období			
Výstup RVP	Výstup ŠVP	Učivo ŠVP	MPV
řešit jednoduché slovní úlohy na sčítání a odečítání v oboru do 20	řešit jednoduché slovní úlohy na sčítání a odečítání s názorem	tvoření a řešení slovních úloh, slovní úlohy vedoucí k jednomu početnímu výkonu	OSV - (řešení problémů a rozhodovací dovednosti)
Umět použít kalkulaátor	umět použít kalkulaátor	kalkulaátor	

Matematika - závislosti, vztahy a práce s daty 1. stupeň, 1. období			
Výstup RVP	Výstup ŠVP	Učivo ŠVP	MPV
Používat výrazy pod, nad, před, za, nahoře, dole, vpředu, vzadu	chápat a používat výrazy pod, nad, před, za, nahoře, dole, vpředu, vzadu	úlohy na orientaci v prostoru	
Modelovat jednoduché situace podle pokynů a s využitím pomůcek	chápat jednoduchou modelovou situaci modelovat jednoduché situace podle pokynů modelovat jednoduché situace s využitím pomůcek	vytváření jednoduché situace modelové situace s pokyny s využitím pomůcek	Čt - dramatizace
Doplňovat jednoduché tabulky, schémata a posloupnost čísel v oboru do 10	měl znát číselnou řadu v oboru do 5 měl psát číselnou řadu v oboru do 5 měl znát posloupnost čísel v oboru do 5 doplňovat jednoduché tabulky	číselná řada 1- 5 jednoduché tabulky	
Uplatňovat matematické znalosti při manipulaci s drobnými mincemi	rozpoznat rozdíl mezi drobnými mincemi rozpoznat hodnotu drobných mincí hrou si upevňovat a používat matematické znalosti při manipulaci s drobnými mincemi	drobné mince hodnota drobných mincí početní spoje pomocí drobných mincí	Vu - význam peněz Vu - jak nakupovat

Matematika - závislosti, vztahy a práce s daty 1. stupeň, 2. období			
Výstup RVP	Výstup ŠVP	Učivo ŠVP	MPV
Používat výrazy vpravo - vlevo	osvojit si pojmy vpravo, vlevo manipulovat s konkrétními předměty používat výrazy vpravo, vlevo k popisu konkrétní situace řešit s dopomocí slovní úlohy používat výrazy vpravo, vlevo	praktické používání výrazů vpravo - vlevo	
Rozlišovat pojmy rok, měsíc, den	znát pojmy rok, měsíc, den znát dny v týdnu znát názvy měsíců rozlišit pojmy rok, měsíc, den	pojmy rok, měsíc, den orientace v čase	Vu - cestujeme, dopravní prostředky jízdní řády
Určit čas s přesností na celé hodiny	rozumět pojmu čas přiřazovat čas ke slovům - ráno, dopoledne, poledne, odpoledne, večer, půlnoc určovat čas na celé hodiny	úlohy na orientaci v čase manipulace s maketou hodin	
Znát jednotky délky a hmotnosti – metr, kilogram	znát pojem základní jednotky délky znát pojem základní jednotky hmotnosti znát základní jednotku délky - metr znát základní jednotku hmotnosti - kilogram	jednotky délky a hmotnosti měření, vážení	
Doplňovat jednoduché tabulky posloupnosti čísel do 20	zvládat číselnou řadu do 20	práce s tabulkami	Vv - vybarvování
Uplatňovat matematické znalosti při manipulaci s penězi	rozpoznat rozdíl mezi mincemi a bankovkami rozpoznat hodnotu bankovek hrou si upevňovat a používat matematické znalosti při manipulaci s bankovkami	upevňování početních spojení pomocí platidel sociální učení /nákupy/	Čt - dramatizace Vu - nakupování

Matematika - základy geometrie 1. stupeň, 1.období					
Výstup RVP	žák by měl	Výstup ŠVP	žák dle svých možností	Učivo ŠVP	MPV
poznat a pojmenovat základní geometrické tvary		poznat geometrické tvary pojmenovat geometrické tvary - čtverec, obdélník kruh, trojúhelník		geometrické tvary	
rozlišit základní geometrické tvary na různých předmětech		poznat, rozlišit geometrické tvary na reálných předmětech rozlišit geometrické tvary v rovině		rozlišování a třídění geometrických tvarů manipulace s předměty	Pv - činnost spojená s použitím stavebnic
porovnávat délky různých předmětů, rozlišit kratší,delší		porovnávat reálné předměty určit kratší, delší		porovnávat délky předmětů	

Matematika - základy geometrie 1. stupeň, 2.období					
Výstup RVP	žák by měl	Výstup ŠVP	žák dle svých možností	Učivo ŠVP	MPV
kreslit křivé a přímé čáry		znát rozdíl mezi křivou a přímou čarou kreslit přímé a křivé čáry		přímky, křivky	Pv - modelování
poznat rozdíl mezi čarou a přímkou		znát pojem čára a přímka poznat rozdíl mezi čarou a přímkou		čára, přímka - označení	
používat pravítko při rýsování přímek		koordinovat práci pravé a levé ruky manipulovat s různými druhy pravítek		rýsování	Pv - stříhání, lepení
změřit délku předmětu		znát různé druhy měřidel poznat začátek a konec měřeného předmětu umět manipulovat s měřidly zvládnout měřit konkrétní předmět a přečíst zjištěnou délku řešit s pomocí slovní úlohy		druhy měřidel - pravítko, ocelový metr, skládací metr, krejčovský metr, měření podle kroků, délky chodidla manipulace s měřidly měření konkrétních předmětů slovní úlohy	

Matematika - číslo a početní operace 2. stupeň			
Výstup RVP	Výstup ŠVP	Učivo ŠVP	MPV
psát, číst a používat čísla v oboru do 100, numerace do 1000 po 100	vytvářet si konkrétní představu čísla 0 - 1000 po 100 psát číslice 0 - 100 psát a číst číslice 0 - 1000 po stovkách	čísllice 0 - 100 píše a čte číslice 0 - 1000 po stovkách	Vv - vybarvování
orientovat se na číselné ose	orientuje se na číselné ose do 1000 označuje a zakresluje čísla do 1000 na číselné ose po 100 doplňuje chybějící čísla v číselné řadě	číselná osa	OSV - (poznávací schopnosti)
sčítat a odčítat písemně dvouciferná čísla do 100 bez přechodu přes desítku s použitím náboru	názorné sčítání písemné sčítání dvouciferných čísel do 100 bez přechodu názorné odčítání písemné odčítání	sčítání, odčítání do 100 bez přechodu přes 100	ČS- bezpečnost v dopravě
používat násobkové řady 2,5,10 s pomocí tabulky	znát násobkovou řadu zapisovat násobky čísel 2,5,10 do tabulky	násobení čísel 2,5,10	Vv - vybarvování dvojic
umět řešit praktické početní příklady a jednoduché slovní příklady	umět řešit praktické početní příklady umět řešit jednoduché slovní úlohy	praktické početní příklady jednoduché slovní příklady	OSV - (spolupráce a soutěživost)
umět pracovat s kalkulátorem	umět pracovat s kalkulátorem	řešení početních operací s pomocí kalkulátoru	

Matematika - závislosti, vztahy a práce s daty 2. stupeň			
Výstup RVP	Výstup ŠVP	Učivo ŠVP	MPV
Znáť a užívať základní jednotky délky, hmotnosti, času, objemu Zvládat početní úkony s penězi Orientovat se v čase, určit čas s přesností na půlhodiny Doplňovat údaje v jednoduché tabulce	užívat základní jednotky délky, hmotnosti znát a užívat základní jednotky času, objemu zvládnout početní úkony s penězi určovat čas s přesností na půlhodiny doplňovat údaje v jednoduché tabulce	jednotky délky, času, hmotnosti, objemu, praktické využití počítání s drobnými mincemi počítání s bankovkami praktické využití manipulace s penězi pojmy drahý - levný, dražší - levnější časové údaje určování času jednoduché tabulky	OSV - (řešení problémů a rozhodovací dovednosti) Čt - dramatizace nákupu

Matematika - základy geometrie 2. stupeň					
Výstup RVP	žák by měl	Výstup ŠVP	žák dle svých možností	Učivo ŠVP	MPV
umět zacházet se základními rýsovacími pomůckami a potřebami		rozeznat a pojmenovat základní rýsovací pomůcky a potřeby zacházet s rýsovacími potřebami		pojmenování pravítka, kružítko, tužky zásady bezpečnosti při rýsování	Vv - vybarvování
používat základní geometrické pojmy		znát základní geometrické pojmy používat základní geometrické pojmy		rovina, bod, přímka vyznačení a popis bodu, přímky, označení roviny rozlišení na konkrétních předmětech přímky rovnoběžné a různoběžné	
znázornit a pojmenovat základní rovinné útvary		poznat a pojmenovat geometrické útvary graficky znázornit geometrické útvary		geometrické útvary - kruh, čtverec, obdélník, trojúhelník, přímka, polopřímka, úsečka, kružnice vyhledávání geometrických útvarů na ploše	pv - práce se špejlemi, tvoření obrázků
rozeznat přímku a úsečku, umět je narýsovat a označit		znát pojem přímka, úsečka označit úsečku		rýsování přímek, úseček označování	
měřit a porovnávat délku úsečky		poznat začátek a konec úsečky umět používat pravítko		rýsování úseček manipulace s měřidlem měření konkrétních předmětů	pv - stříhání proužků papíru
poznat a pojmenovat základní geometrická tělesa		poznat a pojmenovat geometrická tělesa		prostorové útvary - krychle, koule, válec manipulace s modely, třídění	

5.3 Informační a komunikační technologie

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, organizační a časové vymezení:

Vyučuje se v 5. a 6. ročníku jako samostatný předmět 1 hodinu týdně, v 7. až 10. ročníku 2 hodiny týdně. Informatika je součástí vzdělávací oblasti *Informační a komunikační technologie*.

Vzdělávání v předmětu informatika:

- přibližuje žákům základy práce s osobním počítačem a se základním programovým vybavením
- učí žáky vyhledávat a využívat výukové programy
- směřuje k osvojení základních pojmů a odborné terminologie

Formy a metody práce:

- individuální výuka s použitím názoru
- skupinová práce (počítačové výukové programy)

Klíčové kompetence:

V předmětu informatika budou rozvíjeny *klíčové kompetence strategiemi, které s individuálně volenou mírou podpory a dopomoci žákovi umožní:*

Kompetence k učení

- objevovat možnosti využití informačních a komunikačních technologií v praktickém životě
- procvičovat adekvátní používání odborné terminologie, symbolů a znaků
- hledat společně s učitelem souvislosti mezi získanými daty

Kompetence k řešení problémů

- poznat význam kontroly
- řešit zadané úkoly, správně se rozhodovat v různých situacích
- vyhledat pomoc při ohrožení své či druhých osob
- učit se překonávat nezdary a překážky

Kompetence komunikativní

- naučit se pro komunikaci na dálku využívat vhodné technologie
- naslouchat pokynům, porozumět obsahu sděleného, dotázat se na doplňující informaci
- rozšiřovat si slovní zásobu v osvojovaných tématech
- klidně a věcně řešit konflikty a nedorozumění

Kompetence sociální a personální

- při řešení zadávaných úkolů spolupracovat a vzájemně si pomáhat
- podílet se na vytváření pravidel pro samostatnou práci i práci ve dvojicích a ve skupinách, dodržovat pravidla
- mít možnost projevit svůj názor, vlastní zkušenost
- při práci ve dvojicích a skupinách formulovat svůj názor, vyslechnout názor druhého, respektovat názor druhého i v případě, že je odlišný
- řešením přiměřených úkolů dosahovat pocitu sebeuspokojení a sebeúcty

Kompetence občanské

- dodržovat pravidla bezpečnosti, předcházet různým nebezpečím, chránit si své zdraví a nacvičovat chování za mimořádných událostí
- poznávat a chápat rozdíly mezi lidmi, učit se toleranci v jednání a chování, bezproblémové a bezkonfliktní komunikaci, chování v situacích ohrožení vlastního zdraví a bezpečnosti druhých
- dodržovat pravidla školního řádu, nést zodpovědnost za své chování

Kompetence pracovní

- dodržovat bezpečnostní a hygienická pravidla pro práci s výpočetní technikou
- seznamovat se s přístroji, s jejich funkcí i odborným názvoslovím
- dokončovat práci, udržet pozornost
- hodnotit práci svoji i ostatních, přijímat hodnocení
- utvářet si pracovní návyky v jednoduché samostatné i týmové činnosti, dodržovat vymezená pravidla

5.3.1 Informační a komunikační technologie

Informační a komunikační technologie 1.stupeň, 2.období			
Výstup RVP	Výstup ŠVP	Učivo ŠVP	MPV
Zvládat základní obsluhu počítače	zapnout počítač vypnout počítač umět pracovat s myší	základy obsluhy počítače práce s myší, správné držení, tažení, klik, dvojklik	ps - rozvoj jemné motoriky
Pracovat s vybranými a přiměřenými výukovými a zábavnými programy dle pokynu	nalézt výukový program s pomocí učitele užívat výukové programy pod dohledem učitele	vyhledávání na ploše spouštění aplikace orientace v menu programu	Čt - rozvoj slovní zásoby
Zvládat psaní známých písmen na klávesnici	orientovat se na klávesnici nebo na speciální klávesnici psát známá písmena na klávesnici	klávesnice, enter, mezerník písmo	
Dodržovat pravidla bezpečné a zdravotně nezávadné práce s výpočetní technikou	uplatňovat základní hygienická pravidla znát a podle pokynů dodržovat pravidla práce s výpočetní technikou	zásady bezpečnosti práce a prevence zdravotních rizik spojených s využíváním výpočetní techniky	ČJS - bezpečnost Tv - správné sezení, držení těla

Informační a komunikační technologie 2.stupeň			
Výstup RVP	Výstup ŠVP	Učivo ŠVP	MPV
Zvládat psaní jednoduchých slov, krátkých vět, popřípadě pracovat se základními symboly alternativní komunikace	psát jednoduchá slova psát krátké věty	textový editor	Ps - znalost písma
Zvládat práci s vybranými jednoduchými výukovými a herními programy	samostatně nalézt ikonu spustit program pracovat s programem	výukové a herní programy	EV - (vztah člověka k prostředí)
Vyhledávat informace na internetu podle pokynů	umět spustit internetový prohlížeč a orientovat se v něm podle pokynů vyhledávat informace podle pokynů	internet	VDO - (občan,
Dodržovat pravidla zacházení s výpočetní technikou	znát a dodržovat pravidla zacházení s výpočetní technikou znát postup v případě závady	pravidla práce s výpočetní technikou	občanská společnost a stát)
Zvládat základní funkce mobilního telefonu - přijetí hovoru, zprávy SMS	zvládat základní funkce a obsluhu mobilního telefonu	manipulace s mobilním telefonem	ps - znalost písma

5.4 Člověk a jeho svět

5.4.1 Člověk a jeho svět

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, organizační a časové vymezení:

Člověk a jeho svět se vyučuje v 1. a 2. ročníku 2 hodiny týdně, ve 3. až 6. ročníku 3 hodiny týdně. Je součástí vzdělávací oblasti *Člověk a jeho svět*.

Pro výuku je možno využívat kmenovou učebnu i učebnu s interaktivní tabulí. Nové poznatky žáci získávají i na vycházkách do přírody a do města. Realizace soutěží, projektů a dalších s výukou souvisejících činností, probíhajících mimo uvedená místa, bude dohodnuta s vedením školy a zařazena do školních plánů.

Vzdělávání v předmětu prvouka:

- rozvíjí základní orientaci v životě třídy, školy
- utváří správné vztahy mezi spolužáky
- upevňuje dodržování zásad slušného chování
- přináší poznatky o živé a neživé přírodě
- klade důraz na osvojování základů dopravní výchovy
- pomáhá utvářet citový vztah k rodné zemi
- vytváří základy zdravého životního stylu

Formy a metody práce:

- frontální výuka ve třídě s demonstračními pomůckami
- vycházky s pozorováním
- skupinové vyučování (s využitím přírodnin, pracovních listů, učebnic, odborné literatury, výukových programů)
- exkurze
- vyučování v tematických blocích

Klíčové kompetence:

V předmětu člověk a jeho svět budou rozvíjeny *klíčové kompetence strategiemi, které s individuálně volenou mírou podpory a dopomoci žákovi umožní:*

Kompetence k učení

- používat vhodné učební pomůcky a odbornou literaturu
- využívat informace z různých zdrojů
- zapojit do výuky všechny smysly využitím modelů, názorných pomůcek, obrazů apod.
- získávat informace o přírodě, pozorovat přírodu

Kompetence k řešení problémů

- řešit zadané úkoly, správně se rozhodovat v různých situacích

Kompetence komunikativní

- rozšiřovat si slovní zásobu
- vytvářet příležitosti pro vzájemnou komunikaci k danému úkolu (metoda diskuse, rozhovor apod.)
- ústně prezentovat výsledky práce skupiny
- pracovat v atmosféře bezpečné a přátelské komunikace

Kompetence sociální a personální

- při řešení zadaných úkolů spolupracovat a vzájemně si pomáhat
- pracovat ve skupině, spolupracovat s ostatními při řešení daného úkolu, přijímat názor druhých,
- řešením přiměřených úkolů dosahovat pocitu sebeuspokojení a sebeúcty

Kompetence občanské

- budovat si ohleduplný vztah k přírodě
- dodržovat pravidla slušného chování, dodržovat pravidla v silničním provozu, předcházet různým nebezpečím, chránit si své zdraví a bezpečně se chovat za mimořádných událostí
- zažít úspěch
- chápat a poznávat rozdíly mezi lidmi, učit se tolerantnímu jednání a chování, bezproblémové a bezkonfliktní komunikaci, chování v situacích ohrožení vlastního zdraví a bezpečnosti druhých

Kompetence pracovní

- snažit se o dokončení práce v dohodnutém čase a kvalitě
- získat prostor k výrobě pomůcek, souborů přírodnin, plánek
- bezpečně užívat materiály, nástroje a vybavení
- utvářet si pracovní návyky v jednoduché samostatné i týmové činnosti, dodržovat vymezená pravidla

Člověk a jeho svět - lidé kolem nás 1. stupeň, 1. období			
Výstup RVP	Výstup ŠVP	Učivo ŠVP	MPV
znát rodinné příslušníky, rozlišovat jejich stáří (mladý, starý, starší, mladší) a blízké příbuzenské vztahy	znát rodinné příslušníky umět rozlišovat stáří-starý, mladý, starší, mladší znát blízké příbuzenské vztahy	rodinní příslušníci, rodina rozlišení starý, mladý, starší, mladší blízké příbuzenské vztahy role členů rodiny	Čt - vypravování
znát jména spolužáků a svých učitelů	znát jména spolužáků znát jména učitelů	jména spolužáků jména učitelů	Pv - péče o školní potřeby
mít osvojené základy společenského chování - umět pozdravit, poprosit, poděkovat	umět pozdravit, poprosit, poděkovat znát základy společenského chování	základní pravidla společenského chování	
poznávat a pojmenovat různé lidské činnosti	poznávat lidské činnosti pojmenovat lidské činnosti	pracovní činnosti situační hry	
vědět, jak se chovat při setkání s neznámými lidmi	znát pravidla chování při setkání s neznámými lidmi	osobní bezpečí kontakt s neznámými lidmi	

Člověk a jeho svět - lidé kolem nás 1. stupeň, 2. období			
Výstup RVP	Výstup ŠVP	Učivo ŠVP	MPV
dodržovat pravidla pro soužití v rodině, ve škole, mezi kamarády	znát pravidla pro soužití v rodině, ve škole, mezi kamarády dodržovat pravidla po soužití v rodině, ve škole mezi kamarády	základní pravidla společenského chování	OSV -(mezilidské vztahy)
projevovat toleranci k odlišnostem spolužáků Pojmenovat nejběžnější pracovní činnosti	chápat odlišnosti spolužáků tolerovat odlišnosti mezi spolužáky znát a pojmenovat nejběžnější pracovní činnosti	mezilidské vztahy pracovní činnosti	
rozpoznat ve svém okolí nevhodné jednání a chování vrstevníků a dospělých	rozlišit vhodné a nevhodné chování rozpoznat nevhodné chování a jednání znát a umět odhadnout důsledky nevhodného chování a jednání	nebezpečí ohrožení sociálně patologickými jevy a jejich prevence	Čt - rozhovor, dramatizace
vědět, kde hledat pomoc v případě ohrožení vlastní osoby	rozpoznat ohrožení vlastní osoby vědět, kde hledat pomoc v případě ohrožení vlastní osoby	protiprávní jednání a jeho postih důležitá telefonní čísla	
reagovat na pokyny dospělých při mimořádných událostech	znát situace hromadného ohrožení reagovat na pokyny dospělých při mimořádných událostech	situace hromadného ohrožení chování v krizových situacích	Čt - dramatizace

Člověk a jeho svět - místo kde žijeme 1. stupeň, 1. období			
Výstup RVP	Výstup ŠVP	Učivo ŠVP	MPV
znát název své obce a adresu bydliště	znát název své obce a adresu bydliště	domov adresa bydliště	Čt - vypravování Čt - popis
zvládnout orientaci v okolí svého bydliště, v budově školy a jejím okolí	orientovat se v budově školy orientovat se v okolí školní budovy orientovat se v okolí svého bydliště	budova školy - třída, šatny, wc, tělocvična, jídelna, školní družina.. okolí školy - zahrada, bazén, hřiště okolí bydliště	
poznat a pojmenovat předměty ze svého nejbližšího okolí - domov, třída, škola ovládat základní pravidla bezpečnosti při cestě do školy	poznat a pojmenovat školní potřeby popsat a pojmenovat zařízení bytu pojmenovat vybavení školy znát cestu do školy a zpět znát základní pravidla pro chodce	školní potřeby - učebnice, sešity, psací potř. zařízení bytu vybavení školy cesta do školy základy dopravní výchovy	Pv - péče o školní potřeby

Člověk a jeho svět - místo, kde žijeme 1. stupeň, 2. období			
Výstup RVP	Výstup ŠVP	Učivo ŠVP	MPV
popsat cestu do školy podle otázek	umět popsat cestu do školy podle otázek	cesta do školy	Tv - bezpečnost OSV - (rozvoj schopností poznávání)
znát nejbližší důležitá místa v okolí školy a bydliště sdělit poznatky a zážitky z výletů a vlastních cest	znát nejbližší důležitá místa v okolí školy znát nejbližší důležitá místa v okolí bydliště sdělit poznatky a zážitky z výletů a vlastních cest	významná místa a instituce, historické zajímavosti obrázky, filmové záznamy, fotografie..	Čt - popis Čt - vypravování
dodržovat zásady bezpečnosti při hrách	znát zásady bezpečnosti při hrách dodržovat zásady bezpečnosti při hrách	zásady bezpečnosti	

Člověk a jeho svět - lidé a čas 1. stupeň, 1. období			
Výstup RVP	Výstup ŠVP	Učivo ŠVP	MPV
zvládnout jednoduchou orientaci v čase (ráno, poledne, večer)	zvládnout rozpoznat ráno, poledne, večer	den, noc, ráno, poledne, večer	
znát rozvržení svých denních činností	zapamatovat si rozvržení svých denních činností	rozvržení denních činností	
znát dny v týdnu	znát dny v týdnu	dny v týdnu	
rozlišit roční období podle charakteristických znaků	odlišit roční doby podle jejich charakteristických znaků	roční doby, rok, znaky ročních období	

Člověk a jeho svět - lidé a čas 1. stupeň, 2. období			
Výstup RVP	Výstup ŠVP	Učivo ŠVP	MPV
poznat, kolik je hodin (celé hodiny)	určit, kolik je hodin s rozlišením na celé hodiny	určování času na celé hodiny, digitální hodiny	
rozlišovat děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti (včera, dnes, zítra)	rozlišit včera, dnes, zítra rozpoznat děje v minulosti, současnosti a budoucnosti	orientace v čase, minulost, přítomnost, budoucnost	
znát roční období a měsíce	znát roční období a měsíce	měsíce, roční období, kalendář	
pozorovat rozdíly mezi současným způsobem života a života v minulosti podle obrázků	pozorovat rozdíly mezi současným způsobem života a života v minulosti podle obrázků	naše země v dávných dobách, život v pravěku, rozdíly ve způsobu života v minulosti a nyní	VDO - (občan, stát a občanská společnost)
seznámit se s významnými událostmi a pověstmi, které se vztahují k regionu nebo kraji	seznámit se s významnými událostmi a pověstmi, které se vztahují k městu, k regionu, kraji	významné historické objekty v regionu a v České republice, regionální pověsti, tradice a lidové svátky	OSV - (hodnoty, postoje, praktická etika)

Člověk a jeho svět - rozmanitost přírody 1. stupeň, 1. období			
Výstup RVP	Výstup ŠVP	Učivo ŠVP	MPV
popsat viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích	znát roční období umět popsat změny v přírodě	roční období změny v přírodě	Čt - popis
popsat nejběžnější druhy domácích zvířat	znát druhy domácích zvířat a jejich mláďata znát kde žijí vědět jak o ně pečovat	domácí zvířata a jejich mláďata způsob života domácích zvířat	Pv - krmítka
pojmenovat základní druhy ovoce a zeleniny	znát základní druhy ovoce znát základní druhy zeleniny pojmenovat základní druhy ovoce pojmenovat základní druhy zeleniny	ovoce zelenina	Vv - procvičování barev
popsat počasí podle obrázků (déšť, sníh, bouřka, vítr)	umět popsat počasí podle obrázků - déšť, sníh, bouřka vítr	počasí - pojmy - déšť, sníh, bouřka, vítr kalendář přírody	EV - (základní podmínky života)
znát základní zásady pobytu v přírodě	znát základní zásady pobytu v přírodě	zásady chování v přírodě	ČJS - ochrana přírody
poznat rozdíly mezi stromy a keři	znát stromy a keře umět popsat rozdíly	stromy keře	EV - (ekosystémy)
poznat nejběžnější volně žijící zvířata	znát nejběžnější volně žijící zvířata znát jejich mláďata znát způsob života volně žijících zvířat	volně žijící zvířata mláďata volně žijících zvířat způsob života volně žijících zvířat	Čt - popis

Člověk a jeho svět - rozmanitost přírody 1. stupeň, 2. období			
Výstup RVP	Výstup ŠVP	Učivo ŠVP	MPV
rozlišit listnaté a jehličnaté stromy	znát hlavní znaky listnatých stromů znát hlavní znaky jehličnatých stromů umět stromy rozlišit	listnaté stromy jehličnaté stromy	Čt - popis Vv - procvičování barev
vědět o škodlivých vlivech na přírodní prostředí	znát škodlivé vlivy na přírodní prostředí	škodlivé vlivy na přírodní prostředí - voda, vzduch, půda	Vv - rozvoj jemné motoriky
znát základní pravidla ochrany přírody a životního prostředí	znát pravidla ochrany přírody a životního prostředí	péče o životní prostředí prevence a odstraňování škodlivých vlivů	EV - (lidské aktivity a problémy životního prostředí)

Člověk a jeho svět - člověk a zdraví 1.stupeň, 2. období			
Výstup RVP	Výstup ŠVP	Učivo ŠVP	MPV
uplatňovat hygienické návyky, sebeobslužné dovednosti a zásady zdravé výživy dokázat sdělit a popsat své zdravotní potíže vědět na koho se obrátit o pomoc zvládnout ošetření drobného poranění uplatňovat základní pravidla silničního provozu reagovat přiměřeně na pokyny dospělých při mimořádných situacích	dodržovat hygienické návyky zdokonalovat sebeobslužné dovednosti uplatňovat zásady zdravé výživy umět sdělit své zdravotní potíže dokázat popsat své zdravotní potíže dokázat se obrátit na konkrétní osobu v případě ohrožení své osoby umět ošetřit drobné poranění znát základní pravidla silničního provozu uplatňovat základní pravidla silničního provozu umět přiměřeně reagovat na pokyny dospělých při mimořádných událostech	osobní hygiena sebeobsluha zdravá výživa, pitný režim sdělení potíží péče o zdraví ochrana sebe a svého těla před obtěžováním a zneužíváním prevence zneužívání nebezpečných látek ošetření drobných poranění zásady první pomoci základní pravidla silničního provozu telefonní čísla tísňového volání chování při mimořádných událostech	OSV - (sebepoznání a sebepojetí OSV - (psychohygiena) Čt - popis OSV - (seberagulace a sebeorganizace) Tv - nebezpečí úrazu ČJS - doprava OSV -(řešení problémů a rozhodovací dovednosti)

5.5 Člověk a společnost

5.5.1 Člověk a společnost

Charakteristika vyučovacího předmětu

Časové, obsahové a organizační vymezení:

Vyučuje se v 7. až 10. ročníku 2 hodiny týdně jako samostatný předmět. Člověk a společnost je součástí vzdělávací oblasti *Člověk a společnost*.

Pro výuku je možno využívat kmenovou učebnu. Sledování a pozorování lze provádět ve všech prostorách školy a v jejím blízkém okolí. Realizace soutěží, exkurzí, projektů a dalších s výukou souvisejících činností, probíhajících mimo uvedená místa, bude dohodnuta s vedením školy a zařazena do školních plánů.

Vzdělávání v předmětu vlastivěda:

- vede k upevnění základů vhodného chování a jednání mezi lidmi
- učí žáky uvědomovat si význam a podstatu tolerance, pomoci, úcty a snášenlivosti
- seznamuje žáky s jejich základními právy a povinnostmi ve společnosti
- směřuje k výchově budoucího občana demokratického státu
- rozvíjí vztah k městu, zemi, národnímu cítění

Formy a metody práce:

- frontální výuka s demonstračními pomůckami
- skupinová práce (s využitím pracovních listů, učebnic, odborné literatury, výukových programů)
- vlastivědné vycházky
- školní výlety
- krátkodobé projekty

Klíčové kompetence:

V předmětu vlastivěda budou rozvíjeny *klíčové kompetence strategiemi, které s individuálně volenou mírou podpory a dopomoci žákovi umožní:*

Kompetence k učení

- využívat informace z různých zdrojů a současně v nich ověřovat správnost řešení
- zapojit do výuky všechny smysly využitím modelů, názorných pomůcek, obrazů apod.
- získávat informace, pozorovat, zaznamenávat a hodnotit výsledky svého pozorování, propojit získané znalosti s životem

Kompetence k řešení problémů

- objevovat, řešit a vyslovovat závěry
- pracovat s chybou jako s příležitostí hledat správné řešení
- zvolit si k danému tématu problematiku, která je zajímavá

Kompetence komunikativní

- používat správnou terminologii
- vytvářet příležitosti pro vzájemnou komunikaci k danému úkolu (metoda vyprávění, diskuse, rozhovor apod.)
- ústně prezentovat výsledky práce skupiny
- klást k tématu otázky, o tématu diskutovat
- pracovat v atmosféře bezpečné a přátelské komunikace
- rozšiřovat si slovní zásobu v osvojovaných tématech, pojmenovávat pozorované skutečnosti a jejich interpretace ve vlastních projevech a názorech
- vyjadřovat svoje myšlenky, poznatky a dojmy, reagovat na myšlenky, názory a podněty jiných

Kompetence sociální a personální

- při řešení zadávaných úkolů spolupracovat a vzájemně si pomáhat
- podílet se na vytváření škály hodnocení, na jejímž základě žák hodnotí vlastní práci nebo práci celé skupiny
- pracovat ve skupině, spolupracovat s ostatními při řešení daného úkolu, přijímat názor druhých, prezentovat výsledky práce skupiny, obhájit názor a přijmout názor ostatních
- řešením přiměřených úkolů dosahovat pocitu sebeuspokojení a sebeúcty

Kompetence občanské

- budovat si ohleduplný vztah k městu (obci)
- dodržovat pravidla slušného chování, dodržovat pravidla v silničním provozu, předcházet různým nebezpečím, chránit si své zdraví a bezpečně se chovat za mimořádných událostí
- zažít úspěch
- chápat a poznávat rozdíly mezi lidmi, učit se tolerantnímu jednání a chování, bezproblémové a bezkonfliktní komunikaci, chování v situacích ohrožení vlastního zdraví a bezpečnosti druhých

Kompetence pracovní

- snažit se o dokončení práce v dohodnutém čase a kvalitě
- získat prostor k výrobě pomůcek, souborů mapek, plánků
- bezpečně používat materiály, nástroje a vybavení
- utvářet si pracovní návyky v jednoduché samostatné i týmové činnosti, dodržovat vymezená pravidla

Člověk a společnost - Historie našeho národa 2. stupeň			
Výstup RVP	Výstup ŠVP	Učivo ŠVP	MPV
poznat rozdíly ve způsobu života pravěkých a současných lidí mít základní poznatky z období počátku českého státu vědět o významných osobnostech našich dějin mít představu o významných historických událostech v naší zemi	znát způsob života pravěkých a současných lidí poznat rozdíly ve způsobu života pravěkých a současných lidí mít základní poznatky z období počátku českého státu vědět o významných osobnostech našich dějin mít představu o významných historických událostech v naší zemi	pravěk, život v pravěku život v současnosti první státní útvary na našem území významné osobnosti našich dějin světové války, jejich důsledky, vznik samostatné ČR vznik československého státu, první prezident T.G. Masaryk vznik České republiky vstup ČR do EU	

Člověk a společnost - poznatky o společnosti 2. stupeň			
Výstup RVP	Výstup ŠVP	Učivo ŠVP	MPV
znát symboly našeho státu a jeho hlavní představitele	znát symboly našeho státu a jeho hlavní představitele	státní symboly státní orgány a instituce prezident republiky státní občanství	Čt - popis Čt - vypravování Hv - poslech hymny
být seznámen s základními právy a povinnostmi občanů	být seznámen se základními právy a povinnostmi občanů	základní lidská práva práva dítěte a jejich ochrana /šikana, týrané dítě, zneužívané dítě/ rodinné právo práva a povinnosti občana právní dokumenty občana	VDO - (občanská společnost a škola) VDO - (formy participace občanů v politickém životě)
uvědomovat si rizika a důsledky protiprávního jednání	uvědomovat si rizika a důsledky protiprávního jednání	člověk a právo policie, soudy druhy a postihy protiprávního jednání trestná činnost mládeže	
být seznámen s právy občanů ČR v rámci EU	být seznámen s právy občanů ČR v rámci EU	evropská integrace postavení ČR v rámci EU	

Člověk a společnost - Péče o občana 2. stupeň			
Výstup RVP	Výstup ŠVP	Učivo ŠVP	MPV
dokázat vyřizovat své osobní záležitosti, v případě potřeby požádat o radu	dokázat vyřizovat své osobní záležitosti v případě potřeby umět požádat o radu při řešení svých osobních záležitostí	vzdělávání v ČR, právo na vzdělání, význam vzdělání, příprava pro profesní uplatnění peníze a jejich funkce, hospodaření s penězi	
rozeznat nebezpečí ohrožení sociálně patologickými jevy	znát nebezpečí ohrožení sociálně patologickými jevy rozeznat nebezpečí ohrožení sociálně patologickými jevy	člověk a volný čas, kultura, sport, volnočasové aktivity, nevhodné využívání volného času, ohrožení sociálně patologickými jevy, nebezpečí drogy	
vědět o možnostech sociální péče o potřebné občany	vědět o možnostech sociální péče o potřebné občany	zdravotní a sociální péče, systém zdravotní péče, zdravotní a sociální pojištění, sociální zabezpečení, orgány a instituce zdravotní a sociální péče	
využívat, v případě potřeby, služeb pomáhajících organizací	znát služby pomáhajících organizací využívat, v případě potřeby služeb pomáhajících organizací	pracovní uplatnění, kvalifikace, rekvalifikace, odměna za práci, nezaměstnanost, pracovní úřady, finanční podpora v nezaměstnanosti pomáhající organizace	
mít osvojeny nezbytné dovednosti potřebné k ochraně osob za mimořádných událostí	mít osvojeny nezbytné dovednosti potřebné k ochraně osob za mimořádných událostí	dovednosti nezbytné k ochraně osob za mimořádných událostí	

5.6 Člověk a příroda

5.6.1 Člověk a příroda

Charakteristika vyučovacího předmětu

Časové, obsahové a organizační vymezení:

Člověk a příroda se vyučuje v 7. až 10. ročníku 3 hodiny týdně jako samostatný předmět. Člověk a příroda je součástí vzdělávací oblasti *Člověk a jeho svět*.

Pro výuku je možno využívat kmenovou učebnu a učebnu s interaktivní tabulí. Sledování a pozorování lze provádět ve všech prostorách školy a v jejím blízkém okolí. Realizace soutěží, exkurzí a dalších s výukou souvisejících činností, probíhajících mimo uvedená místa, bude dohodnuta s vedením školy a zařazena do školních plánů.

Vzdělávání v předmětu přírodověda:

- vede k poznání změn v přírodě v průběhu roku a poznávání vybraných zástupců živočišné i rostlinné říše
- učí žáky při praktických činnostech sledovat, jak změny v přírodě ovlivňují činnost lidí a jejich život a jaký vliv má činnost lidí na přírodu
- pomáhá vytvářet vztah k přírodě a poznávat důležitost ochrany životního prostředí
- umožňuje poznávání sebe samotného, svého těla
- zdůrazňuje dodržování správných hygienických návyků a vytváří povědomí o jejich důležitosti pro ochranu zdraví

Formy a metody práce:

- frontální výuka s demonstračními pomůckami
- skupinová práce (s využitím pokusů, přírodnin, pracovních listů, učebnic, odborné literatury, výukových programů)
- přírodovědné vycházky s pozorováním
- krátkodobé projekty

Klíčové kompetence:

V předmětu přírodověda budou rozvíjeny *klíčové kompetence strategiemi, které s individuálně volenou mírou podpory a dopomoci žákovi umožní:*

Kompetence k učení

- používat vhodné učební pomůcky a odbornou literaturu
- využívat informace z různých zdrojů a současně v nich ověřovat správnost řešení
- zapojit do výuky všechny smysly využitím modelů, názorných pomůcek, obrazů apod.
- získávat informace o přírodě, pozorovat přírodu, zaznamenávat a hodnotit výsledky svého pozorování, propojit získané znalosti s životem

Kompetence k řešení problémů

- pracovat s chybou jako s příležitostí hledat správné řešení
- zvolit si k danému tématu problematiku, která je zajímavá
- řešit zadané úkoly, správně se rozhodovat v různých situacích, učit se s pomocí učitele vyhledávat informace vhodné k řešení problémů

Kompetence komunikativní

- používat správnou terminologii
- vytvářet příležitosti pro vzájemnou komunikaci k danému úkolu (diskuse, rozhovor apod.)
- ústně prezentovat výsledky práce skupiny
- klást k tématu otázky, o tématu diskutovat
- pracovat v atmosféře bezpečné a přátelské komunikace
- rozšiřovat si slovní zásobu v osvojovaných tématech, pojmenovávat pozorované skutečnosti a jejich interpretace ve vlastních projevech a názorech
- vyjadřovat svoje myšlenky, poznatky a dojmy

Kompetence sociální a personální

- při řešení zadávaných úkolů spolupracovat a vzájemně si pomáhat
- pracovat ve skupině, spolupracovat s ostatními při řešení daného úkolu, přijímat názor druhých
- řešením přiměřených úkolů dosahovat pocitu sebeuspokojení a sebeúcty

Kompetence občanské

- budovat si ohleduplný vztah k přírodě
- dodržovat pravidla slušného chování, dodržovat pravidla v silničním provozu, předcházet různým nebezpečím, chránit si své zdraví a bezpečně se chovat za mimořádných událostí
- zažít úspěch
- chápat a poznávat rozdíly mezi lidmi, učit se tolerantnímu jednání a chování, bezproblémové a bezkonfliktní komunikaci, chování v situacích ohrožení vlastního zdraví a bezpečnosti druhých

Kompetence pracovní

- snažit se o dokončení práce v dohodnutém čase a kvalitě
- získat prostor k výrobě pomůcek, souborů přírodnin, plánek
- učitel vede žáky k bezpečnému užití materiálů, nástrojů a vybavení
- utvářet si pracovní návyky v jednoduché samostatné i týmové činnosti, dodržovat vymezená pravidla

Člověk a příroda - základní poznatky z fyziky 2. stupeň			
Výstup RVP	Výstup ŠVP	Učivo ŠVP	MPV
poznat, zda je těleso v klidu či pohybu vůči jinému tělesu	poznat pojem těleso v klidu poznat pojem těleso v pohybu poznat zda je těleso v klidu či v pohybu vzhledem k druhému tělesu	pohyby těles, pohyb a klid těles základní fyzikální vlastnosti látek	Po - jednotky
rozeznat zdroje tepla	rozeznat v praktickém životě zdroje tepla	zdroje tepla	
rozpoznat jednotlivá skupenství	rozpoznat jednotlivá skupenství znát možnosti přeměn skupenství	skupenství pevná, kapalná, plynná přeměny skupenství	OSV - (rozvoj schopností poznávání)
rozeznat zdroje zvuku	rozeznat zdroje zvuku	zdroje zvuku, ozvěna, hudební nástroje, lidský hlas	
vědět o vlivu nadměrného hluku na životní prostředí a zdraví člověka	znát pojem nadměrný hluk vědět o vlivu nadměrného hluku na životní prostředí vědět o vlivu nadměrného hluku na zdraví člověka	škodlivost nadměrného hluku	OSV - (psychohygiena)
být informován o zdrojích elektrického proudu	být informován o zdrojích elektrického proudu	druhy energie, elektrická energie, jaderná energie - ochrana lidí před radioaktivním zářením, baterie	Vv - ochrana přírody
rozpoznat zdroje tepla	rozpoznat zdroje světla	zdroje světla - přírodní, umělé	
znát zásady bezpečnosti při práci s elektrickými přístroji	znát zásady bezpečnosti při práci s elektrickými přístroji	elektrické spotřebiče, dodržování pravidel bezpečnosti, jednoduché stroje a jejich použití	

Člověk a příroda - základní poznatky z fyziky 2. stupeň			
Výstup RVP	Výstup ŠVP	Učivo ŠVP	MPV
být seznámen s pohyby planety Země a jejich důsledky - střídání dne a noci, ročních období	být seznámen s pohyby planety Země být seznámen s důsledky pohybu planety Země dne a noci, střídání ročních období	pohyb Země kolem své osy a kolem Slunce, měsíční fáze	

Člověk a příroda - základní poznatky z chemie 2. stupeň			
Výstup RVP	Výstup ŠVP	Učivo ŠVP	MPV
rozlišit základní vlastnosti látek rozpustné, nerozpustné	znát vlastnosti látek - hustota, rozpustnost znát vliv teploty a míchání na rychlost rozpouštění pevných látek znát základní živiny - bílkoviny, tuky, sacharidy znát vliv vitamínů na život člověka	vlastnosti látek, hustota, rozpustnost vliv teploty a míchání na rychlost rozpouštění pevné látky bílkoviny, tuky, sacharidy vitamíny a jejich zdroje, vliv na zdraví člověka	
rozlišovat druhy vody - pitná, užitková, odpadní	rozlišovat druhy vody - pitná, užitková, odpadní	voda voda v přírodě pitná a užitková voda odpadní vody čistota vody	Čt - popis Čt - vypravování EV - (základní podmínky života)
vědět o kyslíku jako složce vzduchu a jeho nezbytnosti pro život člověka, zvířat i rostlin	znát kyslík jako složku vzduchu vědět o nezbytnosti kyslíku pro život člověka, zvířat a rostlin	vzduch kyslík jako jedna ze složek vzduchu	
vědět o znečišťování vody a vzduchu ve svém nejbližším okolí - továrny, auta	znát význam čistoty vody i ovzduší pro život člověka, zvířat i rostlin znát nebezpečné látky ovlivňující čistotu ovzduší a vody v nejbližším okolí	čistota ovzduší smog mimořádné události, úniky nebezpečných látek, havárie chemických provozů, ekologické katastrofy paliva, ropa, uhlí, zemní plyn, příklady využití stavební pojiva, cement, vápno, sádra využití v praxi, bezpečnost při práci plasty, použití, likvidace	

Člověk a příroda - základní poznatky z chemie 2. stupeň			
Výstup RVP	Výstup ŠVP	Učivo ŠVP	MPV
poznat, podle etikety, chemické výrobky používané v domácnosti a bezpečně s nimi pracovat získat základní znalosti o léčivech a návykových látkách	znát základní označování a symboly chemických výrobků znát zásady bezpečné práce s chemickými přípravky v běžném životě znát zásady první pomoci při popálení nebo poleptání chemickými látkami mít základní vědomosti o léčivech a návykových látkách	označování a symboly nebezpečných látek zásady bezpečné práce s chemickými přípravky v běžném životě hořlaviny, zásady zacházení, první pomoc při popálení nebo poleptání léčiva a návykové látky	

Člověk a příroda - základní poznatky z přírodopisu 2. stupeň			
Výstup RVP	Výstup ŠVP	Učivo ŠVP	MPV
získat základní vědomosti o dění v přírodě během ročních období	mít vědomosti o dění v přírodě při střídání ročních období	praktické poznávání přírody	EV - (ekosystémy)
vědět o způsobu péče o rostliny a zvířata během roku	znát způsob péče o rostliny v jednotlivých vegetačních obdobích vědět o způsobu péče o zvířata během roku	péče o rostliny péče o zvířata	Vv - vybarvování
poznat naše nejběžnější jedlé a jedovaté houby	poznat rozdíly mezi jedovatými a jedlými houbami znát naše nejběžnější jedlé a jedovaté houby	houby s plodnicemi jedlé houby jedovaté houby zásady sběru konzumace a první pomoc při otravě	Pv - lepení, stříhání
vědět o významu hospodářsky důležitých rostlin a jejich pěstování	znát hospodářsky důležité rostliny znát význam hospodářsky důležitých rostlin znát způsob jejich pěstování a dalšího zpracování	využití hospodářsky důležitých rostlin	
znát vybrané zástupce rostlin a živočichů	poznat běžné druhy rostlin znát jednotlivé části rostlin znát běžné druhy živočichů a prostředí, ve kterém žijí	poznávání běžných druhů a vybraných zástupců rostlin stavba, tvar a funkce rostlin, význam jednotlivých částí těla vyšších rostlin kořen, stonek, list, květ, semeno, plod vybraní zástupci vybraných skupin živočichů podle životního prostředí /voda, vzduch, země/	

Člověk a příroda - základní poznatky z přírodopisu 2. stupeň			
Výstup RVP	Výstup ŠVP	Učivo ŠVP	MPV
znát význam lesa, společenství stromů, rostlin a hub	znát význam lesa, stromů, rostlin a hub	význam lesa, stromy, rostliny, houby	
znát jednotlivé části lidského těla a umět je pojmenovat, vědět o základních životních funkcích	znát stavbu lidského těla znát funkce jednotlivých částí lidského těla	stavba lidského těla funkce jednotlivých částí lidského těla včetně pohlavního ústrojí	ČJS - lidské tělo
vědět, které činnosti přírodnímu prostředí pomáhají a které ho poškozují	vědět, které činnosti přírodnímu prostředí pomáhají vědět, které činnosti přírodní prostředí poškozují	ochrana životního prostředí	EV - (lidské aktivity a problémy životního prostředí)
dodržovat základní pravidla bezpečného chování při poznávání přírody	znát základní pravidla bezpečného chování při poznávání přírody dodržovat základní pravidla bezpečného chování při poznávání přírody	základní pravidla bezpečného chování v přírodě zásady chování v chráněném území	Pv, tv - bezpečnost
vědět jak chránit přírodu na úrovni jedince	vědět, jak chránit přírodu na úrovni jedince	poznávání přírody dodržování pravidel chování při pobytu v přírodě	

Člověk a příroda - základní poznatky ze zeměpisu 2. stupeň			
Výstup RVP	Výstup ŠVP	Učivo ŠVP	MPV
orientovat se na mapě podle barev, rozlišit vodstvo, horstvo, nížiny	orientovat se na mapě podle barev umět rozlišit vodstvo, horstvo, nížiny	mapa, orientace na mapě podle barev světadíly, moře, oceány, státy EU	
najít na mapě zeměpisnou polohu České republiky a její sousední státy, vědět, co jsou státní hranice	najít na mapě polohu ČR a její sousední státy poznat státní hranice	Česká republika - zeměpisná poloha, členitost sousední státy státní hranice	Čt - popis čt - vypravování
vyhledat na mapě České republiky kraj (region) podle bydliště nebo místa školy	vyhledat na mapě České republiky kraj (region) podle bydliště nebo místa školy	místní region zeměpisná poloha ohraničení vzhledem k okolním regionům	VDO - (občan, občanská společnost a stát)
orientovat se na mapě města podle významných bodů	orientovat se na mapě města podle významných bodů	významné body (kostel, radnice, nemocnice)	
vědět o druzích a způsobech dopravy v regionu, na území ČR, do zahraničí	vědět o druzích a způsobech dopravy v regionu vědět o druzích a způsobech dopravy na území ČR vědět o druzích a způsobech dopravy v zahraničí	doprava (železniční, silniční, lodní, letecká)	
vědět o přírodních záležitostech a kulturních zajímavostech svého regionu	vědět o kulturních zajímavostech svého regionu vědět o přírodních záležitostech svého regionu	kulturní zajímavosti regionu (hrad, zámek, muzeum, kostel ...) přírodní zajímavosti regionu	
uplatňovat v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu ve volné přírodě	uplatňovat v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu ve volné přírodě	zásady ochrany životního prostředí a ochrany přírody	EV - (vztah člověka k prostředí)

Člověk a příroda - základní poznatky ze zeměpisu 2. stupeň			
Výstup RVP	Výstup ŠVP	Učivo ŠVP	MPV
adekvátně jednat při nebezpečí živelné pohromy a ohrožení života	adekvátně jednat při nebezpečí živelné pohromy a ohrožení života	ochrana člověka při ohrožení zdraví a života živelné pohromy chování a jednání při nebezpečí živelných pohrom	OSV - (mezilidské vztahy)

5.7 Umění a kultura

5.7.1 Hudební výchova

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, organizační a časové vymezení:

Vyučuje se v 1. až 6. ročníku jako samostatný předmět 2 hodiny týdně. V 7. až 10. ročníku 1 hodinu týdně. Hudební výchova je součástí vzdělávacího oboru *Umění a kultura*.

Pro výuku je možno využívat kmenovou učebnu a hudebnu. Další hudební činnosti lze provádět ve všech prostorách školy a v jejím blízkém okolí. Realizace soutěží, návštěvy koncertů a vzdělávacích pořadů pro žáky a dalších s výukou souvisejících činností, probíhajících mimo uvedená místa, bude dohodnuta s vedením školy a zařazena do školních plánů.

Vzdělávací obsah je rozdělen do tří oblastí, které navzájem prolínají – *vokální a instrumentální činnost, poslechová činnost, hudebně pohybová činnost*.

Vzdělávání v předmětu hudební výchova:

- směřuje k nácvičku zpěvu lidové i umělé dětské písně
- upevňuje správné dýchání a tvoření tónů
- rozvíjí hudební sluch a paměti na melodii i slova
- podporuje rozvoj schopností rozlišovat a udržet rytmus
- zařazováním poslechu lidových a dětských písní rozvíjí hudebnost
- probouzí zájem žáků o vlastní pěvecké a hudební aktivity

Formy a metody práce:

- kolektivní práce
- skupinová práce (využití pomůcek, audiovizuální techniky, Orffových nástrojů, pracovních listů, počítačových výukových programů)
- individuální práce
- muzikoterapie

Klíčové kompetence:

V předmětu hudební výchova budou rozvíjeny klíčové kompetence *strategiemi, které s individuálně volenou mírou podpory a dopomoci žákovi umožní:*

Kompetence k učení

- zpívat na základě svých dispozic v jednohlase
- pracovat s učebními materiály, pomůckami, nástroji
- poznávat druhy hudebních nástrojů

Kompetence k řešení problémů

- rozlišovat zvuky živé a neživé přírody
- odlišit tóny podle výšky, barvy, síly a délky

Kompetence komunikativní

- rytmizovat a melodizovat jednoduché texty
- naslouchat pokynům, porozumět obsahu sdělenému
- rozšiřovat si slovní zásobu v osvojovaných tématech, při pojmenovávání hudebních nástrojů, při nácviku textů písní a říkadel a při jejich používání ve vlastních projevech
- reagovat pohybem na znějící hudbu, vyjádřit pohybem tempo, rytmus
- vyjadřovat pohybem hudební náladu
- v klidu a přiměřeně komunikovat se spolužáky
- vyjadřovat své nápady, názory, hodnocení
- vyjadřovat a srovnávat své dojmy z hudebních činností

Kompetence sociální a personální

- při řešení zadávaných úkolů spolupracovat a vzájemně si pomáhat
- mít možnost projevit svůj nápad, vlastní zkušenost
- zažívat pocit úspěchu plněním přiměřených úkolů
- při činnostech brát ohled na druhé, učit se vzájemně naslouchat, nerušit
- zpěvem a pohybem vyjadřovat své pocity
- uplatňovat své individuální možnosti a schopnosti v pohybově hudebních a pěveckých aktivitách

Kompetence občanské

- porozumět obsahu písní a porovnávat je s každodenním životem, učit se situace hodnotit
- poznat státní hymnu
- dodržovat pravidla školního řádu

Kompetence pracovní

- dokončovat práci, udržet pozornost
- využívat jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře
- používat pomůcky a vybavení
- hodnotit práci svoji i ostatních, přijímat hodnocení
- utvářet si pracovní návyky v jednoduché činnosti, dodržovat vymezená pravidla

Umění a kultura - hudební výchova 1. stupeň, 1. období			
Výstup RVP	Výstup ŠVP	Učivo ŠVP	MPV
zpívat jednoduché melodie či písně přiměřené jeho hlasovému rozsahu a individuálním schopnostem	zpívat jednoduché melodie či písně přiměřené jeho hlasovému rozsahu zpívat jednoduché melodie či písně přiměřené jeho individuálním schopnostem	poslech jednoduchých melodií zpěv lidových a umělých písní přiměřeného rozsahu	Čt - rozvoj řeči
užívat při hudebních aktivitách různé hudební nástroje přiměřeně svým schopnostem a dovednostem	užívat při hudebních aktivitách různé hudební nástroje přiměřeně svým schopnostem a dovednostem	nástroje Orffova instrumentáře hra na jednoduché nástroje muzikoterapie	
vnímat, rozlišovat a napodobovat různé nehupební i hudební zvuky	vnímat různé hudební i nehupební zvuky rozlišovat různé hudební i nehupební zvuky napodobovat různé hudební i nehupební zvuky	zvuk hudebních nástrojů zvuky živé a neživé přírody	Vv - ilustrace
soustředit se na poslech jednoduché krátké známé písně či skladby	soustředit se na poslech jednoduché krátké známé písně a skladby	písně a skladby určené dětem hudebně relaxační techniky	ČJS - písně a říkadla, roční období
naučit se správně hospodařit s dechem a snažit se srozumitelně vyslovovat	naučit se správně hospodařit s dechem naučit se srozumitelně vyslovovat	správné dýchání srozumitelná výslovnost	OSV - (psychohygiena)
reagovat pohybem na hudbu	reagovat pohybem na hudbu	pohybový projev podle hudby - improvizace, muzikoterapie, relaxační techniky	Tv - pochod, taneční kroky

Umění a kultura - hudební výchova 1. stupeň, 2. období			
Výstup RVP	Výstup ŠVP	Učivo ŠVP	MPV
zpívat písně přiměřené jeho hlasovému rozsahu a individuálním schopnostem	zpívat písně přiměřené jeho hlasovému rozsahu zpívat písně přiměřené jeho individuálním schopnostem	zpěv lidových a umělých písní přiměřeného rozsahu intonační cvičení zpěv jednohlasu	OSV - (psychohygiena) Po - rozpočítadla EV - (základní podmínky života) ČJS - lidové zvyky a tradice
rozlišit hudební a nehudební zvuk mluvený a zpívaný hlas, rozeznat tóny: krátké-dlouhé, vyšší-nižší	rozlišit hudební a nehudební zvuk rozlišit mluvený a zpívaný hlas rozeznat tóny: krátké-dlouhé, vyšší-nižší	zvuky kolem nás zpěvní hlasy a mluvení výška, síla, délka tónu	
správně, hospodárně a pravidelně dýchat a snažit se o co nejlepší vyslovování při zpěvu i při rytmicizaci říkadel	správně a pravidelně dýchat snažit se o co nejlepší vyslovování při zpěvu snažit se o co nejlepší vyslovování při rytmicizaci říkadel	správné dýchání zřetelná výslovnost rytmizace říkadel	
soustředit se na poslech jednoduchých skladeb	soustředit se na poslech jednoduchých skladeb	melodie a skladby určené dětem muzikoterapie, relaxační techniky	
poznat vybrané rytmické hudební nástroje a užívat je při hudebních aktivitách	poznat vybrané rytmické hudební nástroje užívat vybrané rytmické hudební nástroje při hudebních aktivitách	nástroje Orffova instrumentáře hra na jednoduché nástroje muzikoterapie	
propojit vlastní pohyb s hudbou, zvládnout jednoduché taneční hry	propojit vlastní pohyb s hudbou zvládnout jednoduché taneční hry	pohybový projev podle hudby - improvizace, pohybové hry s říkadly a dětskými popěvky	

Umění a kultura - hudební výchova 2. stupeň			
Výstup RVP	Výstup ŠVP	Učivo ŠVP	MPV
využívat pěvecké návyky, podle individuálních schopností a dovedností zvládat správné dýchání a výslovnost při zpěvu i mluveném projevu	využívat pěvecké návyky podle individuálních schopností a dovedností zvládat správné dýchání podle individuálních schopností a dovedností zvládat správnou výslovnost při zpěvu a mluvení	upevňování správných pěveckých návyků správné dýchání zřetelná výslovnost	OSV - (psychohygiena)
interpretovat vybrané a vzhledem k individuální úrovni zvládnutelné lidové a umělé písně	interpretovat vybrané a vzhledem k individuální úrovni zvládnutelné lidové a umělé písně	lidové i umělé písně hudební pojmy - nota, notová osnova, hudební klíč	Vv - ilustrace dětských písní
doprovázet podle svých schopností a dovedností písně na rytmické hudební nástroje	doprovázet podle svých schopností a dovedností písně na rytmické hudební nástroje	hudební doprovody nástroje Orffova instrumentáře rytmická cvičení rytmizace říkadel, hra na tělo muzikoterapie	Vv - ilustrace říkadel
soustředit se na poslech skladeb různých hudebních žánrů	soustředit se na poslech skladeb různých hudebních žánrů	poznávání zvuků vybraných hudebních nástrojů poslech písní a skladeb různých hudebních žánrů a vybraných ukázek našich i zahraničních skladatelů a interpretů seznámení s významnými hudebními skladateli	ČS - zvyky, tradice, svátky, roční období ČS - Praha – hlavní město
zvládnout základní kroky jednoduchého tance	zvládnout základní kroky jednoduchého tance	improvizovaný pohyb podle hudby hudebně pohybové hry základní taneční kroky jednoduchých tanců	tv - taneční kroky

5.7.2 Výtvarná výchova

Charakteristika vyučovacího předmětu

Časové, obsahové a organizační vymezení:

Vyučuje se v 1. až 10. ročníku 1 hodinu týdně jako samostatný předmět. Výtvarná výchova je součástí vzdělávací oblasti *Umění a kultura*.

Pro výuku je možno využívat výtvarnou a keramickou dílnu, kmenovou učebnu. Některé výtvarné činnosti lze provádět ve všech prostorách školy nebo mimo budovu školy. Návštěva výstav, výuka v tematických blocích a dalších s výukou souvisejících činností, probíhajících mimo uvedená místa, bude dohodnuta s vedením školy a zařazena do školních plánů.

Vzdělávání v předmětu výtvarná výchova:

- směřuje k podchycení a rozvíjení zájmu o výtvarné umění
- vede k porozumění základním pojmům ve výtvarné výchově
- seznamuje se se základními zákonitostmi při používání různých výtvarných technik
- učí chápat umělecký proces jako způsob poznání a komunikace
- umožňuje užívat různorodé umělecké vyjadřovací prostředky pro vyjádření svého vnímání, cítění, poznávání

Formy a metody práce:

- skupinové vyučování
- kolektivní práce
- individuální práce
- krátkodobé projekty
- práce zaměřená na hravé činnosti a experimentování

Klíčové kompetence:

V předmětu výtvarná výchova budou rozvíjeny *klíčové kompetence strategiemi, které s individuálně volenou mírou podpory a dopomoci žákovi umožní:*

Kompetence k učení

- porozumět obecně používaným termínům výtvarné oblasti a zacházet s nimi
- samostatně vnímat a pozorovat realitu
- zaujímat a vyjadřovat postoj k vizuálně obraznému vyjádření

Kompetence k řešení problémů

- přemýšlet o různorodosti interpretace téhož vizuálně obrazného vyjádření a zaujímat k nim svůj postoj
- vystupovat při hodnocení uvážlivě
- tvořivě přistupovat k řešení výtvarných problémů

Kompetence komunikativní

- zapojit se do diskuse, respektovat názor ostatních
- vnímat i mimojazykovou komunikaci a využívat ji
- ústně prezentovat výsledky práce skupiny
- klást k tématu otázky, o tématu diskutovat
- pracovat ve třídě v atmosféře bezpečné a přátelské komunikace
- pochopit, že jiný názor na společně prožitý estetický zážitek je přínosem
- respektovat různorodost vyjádření, možnost alternativního řešení

Kompetence sociální a personální

- pochopit a přijmout za své zásady chování na kulturních akcích
- tvořivě pracovat a spolupracovat ve skupině
- prezentovat výsledky práce skupiny, obhájit názor a přijmout názor ostatních
- zajímat se o náměty, názory a zkušenosti učitele
- respektovat různorodost vyjádření, možnost alternativního řešení

Kompetence občanské

- pochopit potřebu respektovat a oceňovat naše kulturní tradice
- budovat v sobě pozitivní postoj k výtvarným dílům a vlastní tvořivosti
- zažít úspěch

Kompetence pracovní

- snažit se dokončit práci v dohodnutém čase
- dodržovat pravidla hygieny a bezpečnosti práce při používání výtvarných potřeb
- využít získaných návyků a znalostí v další praxi
- využívat moderní informační technologie

Umění a kultura - výtvarná výchova 1. stupeň, 1. období			
Výstup RVP	Výstup ŠVP	Učivo ŠVP	MPV
zvládnout nejzákladnější dovednosti pro vlastní tvorbu rozpoznávat, pojmenovat a pozorovat s dopomocí učitele barvy, tvary, objekty na příkladech z běžného života a ve výsledcích vlastní tvorby i tvorby ostatních uplatňovat vlastní zkušenosti, prožitky a fantazii při tvůrčích činnostech	zvládnout nejzákladnější dovednosti pro vlastní tvorbu rozpoznávat, pojmenovat a pozorovat s dopomocí učitele pozorovat s dopomocí učitele barvy, tvary, objekty na příkladech z běžného života uplatňovat vlastní zkušenosti, prožitky a fantazii při tvůrčích činnostech	rozvoj grafomotoriky prostorová orientace barvy, tvary, objekty manipulace s objekty příklady objektů z běžného života prostředky a postupy pro vyjádření emocí, pocitů, nálad a fantazijských představ (pohyb těla v prostoru, manipulace s objekty, malba a kresba, tradiční a netradiční prostředky a jejich kombinace)	OSV - (rozvoj schopností poznávání)

Umění a kultura - výtvarná výchova 1. stupeň, 2. období			
Výstup RVP	Výstup ŠVP	Učivo ŠVP	MPV
uplatňovat základní dovednosti pro vlastní tvorbu	uplatňovat základní dovednosti pro vlastní tvorbu	prostředky pro uplatnění vlastní tvorby	EV - vztah člověka k prostředí
rozlišovat, porovnávat, třídit a pojmenovat linie, barvy, tvary, objekty a uplatnit je podle svých schopností při vlastní tvorbě	rozlišovat, porovnávat, třídit a pojmenovat linie, barvy, tvary, objekty a uplatnit je podle svých schopností při vlastní tvorbě	linie, barvy, tvary, objekty a jejich uplatňování při vlastní tvorbě	
při tvorbě vycházet se svých zrakových, hmatových i sluchových vjemů, vlastních prožitků, zkušeností a fantazie	při tvorbě vycházet se svých zrakových, hmatových i sluchových vjemů, vlastních prožitků, zkušeností a fantazie	vnímání a hodnocení výsledků tvůrčích činností vlastní i ostatních i výsledků běžné a umělecké produkce (malba, kresba, ilustrace hračky, objekty, comics)	
vyjádřit pocit z vnímání vlastní tvůrčí činnosti (mimoslovně, graficky)	vyjádřit pocit z vnímání vlastní tvůrčí činnosti (mimoslovně, graficky)	prezentace výsledků vlastních tvůrčích činností ve třídě i ve škole (pracovní prezentace za pomoci učitele pro spolužáky, prezentaci školy v rámci výstav či dalších akcí školy	

Umění a kultura - výtvarná výchova 2. stupeň			
Výstup RVP	Výstup ŠVP	Učivo ŠVP	MPV
uplatňovat základní dovednosti při realizaci a prezentaci vlastní tvorby	uplatňovat základní dovednosti při realizaci a prezentaci vlastní tvorby	výběr a třídění výsledků vlastních tvůrčích činností pro prezentaci (dle vlastní potřeby, před spolužáky, rodiči, pro prezentaci školy), vnímání, porovnávání vlastních výsledků s výsledky ostatních	EV - (lidské aktivity a problémy životního prostředí)
uplatňovat linie, barvy, tvary a objekty v ploše i v prostoru podle vlastního tvůrčího záměru, využívat jejich vlastnosti a vztahy Při vlastní tvorbě vycházet ze svých vlastních zkušeností a představ	uplatňovat linie, barvy, tvary a objekty v ploše i v prostoru podle vlastního tvůrčího záměru, využívat jejich vlastnosti a vztahy při vlastní tvorbě vycházet ze svých vlastních zkušeností a představ	linie, barvy, tvary a objekty v prostoru, kresba, malba, grafika, tradiční i netradiční prostředky a jejich kombinace na ploše i v prostoru prostředky pro vyjádření vjemů, emocí, pocitů, nálad, prožitků, představ a zkušeností (malba, kresba, pozorování objektů, fotografie, filmová tvorba)	
hledat a zvolit pro jejich vyjádření nejvhodnější prostředky a postupy s dopomocí učitele	hledat a zvolit pro jejich vyjádření nejvhodnější prostředky a postupy s dopomocí učitele	postupy pro vyjádření vjemů, emocí, pocitů, nálad, prožitků, představ a zkušeností	

5.8 Člověk a zdraví

5.8.1 Výchova ke zdraví

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení:

Výchova ke zdraví se vyučuje v 9. a 10. ročníku 1 hodinu týdně.

Pro výuku výchovy ke zdraví je možno využít tělocvičnu školy, kmenovou třídu, jídelnu.

Realizace dalších s výukou souvisejících činností, probíhajících mimo uvedená místa, bude dohodnuta s vedením školy a zařazena do školních plánů.

Vzdělávání v předmětu výchova ke zdraví:

- zdůrazňuje základní poznatky o zdraví, které lze využívat v každodenním životě, chápe zdraví jako vyvážení stavu tělesné a duševní pohody
- respektuje celistvost osobnosti žáků, rovnoměrně rozvíjí fyzické i psychické schopnosti, pohybové dovednosti i sociální adaptaci
- umožňuje rozvíjení fyzických a zdravotních předpokladů, pohybových možností a poznání vlastních omezení
- vede k pochopení hodnoty zdraví, smyslu zdravotní prevence i problémů spojených s poškozením zdraví, k důležitosti péče o své zdraví, přiměřené věku a schopnostem žáků
- seznamuje s různým nebezpečím, které ohrožuje zdraví v běžných i mimořádných situacích
- dává možnost nacvičovat dovednosti a způsoby chování a rozhodování, které vedou k zachování a posílení zdraví
- přináší znalosti v oblasti zdravého životního stylu, osobní a duševní hygieny, výživy, pohybových aktivit, ...
- využívá preventivně prvky zdravotní výchovy

Formy a metody práce:

- frontální výuka ve třídě s demonstračními pomůckami
- skupinové vyučování (s využitím pracovních listů, učebnic, odborné literatury, výukových programů)

Klíčové kompetence:

V předmětu výchova ke zdraví budou rozvíjeny *klíčové kompetence strategiemi, které s individuálně volenou mírou podpory a dopomoci žákovi umožní:*

Kompetence k učení

- používat vhodné učební pomůcky a odbornou literaturu
- využívat informace z různých zdrojů
- zapojit do výuky všechny smysly využitím modelů, názorných pomůcek, obrazů apod.

Kompetence k řešení problémů

- řešit zadané úkoly, správně se rozhodovat v různých situacích

Kompetence komunikativní

- rozšiřovat si slovní zásobu
- vytvářet příležitosti pro vzájemnou komunikaci k danému úkolu (metoda diskuse, rozhovor apod.)
- ústně prezentovat výsledky práce skupiny
- pracovat v atmosféře bezpečné a přátelské komunikace

Kompetence sociální a personální

- při řešení zadaných úkolů spolupracovat a vzájemně si pomáhat
- pracovat ve skupině, spolupracovat s ostatními při řešení daného úkolu, přijímat názor druhých,
- řešením přiměřených úkolů dosahovat pocitu sebeuspokojení a sebeúcty

Kompetence občanské

- dodržovat pravidla slušného chování, předcházet různým nebezpečím, chránit si své zdraví a bezpečně se chovat za mimořádných událostí
- zažít úspěch
- chování v situacích ohrožení vlastního zdraví a bezpečnosti druhých

Kompetence pracovní

- snažit se o dokončení práce v dohodnutém čase a kvalitě
- bezpečně užívat nástroje a vybavení
- utvářet si pracovní návyky v jednoduché samostatné i týmové činnosti, dodržovat vymezená pravidla
- udržovat pořádek

Člověk a zdraví - výchova ke zdraví 2.stupeň			
Výstup RVP	Výstup ŠVP	Učivo ŠVP	MPV
vědět o významu dobrého soužití mezi vrstevníky i členy rodiny	vědět o významu dobrého soužití mezi členy rodiny vědět o významu a dobrém soužití mezi vrstevníky	vztahy ve dvojicích kamarádství, přátelství, láska partnerské vztahy, manželství, rodičovství soužití v rodině škola - vztahy ve škole, vrstevnické skupiny	
chápat základní životní potřeby a jejich naplňování ve shodě se zdravím	chápat základní životní potřeby chápat naplňování potřeb ve shodě se zdravím	základní životní potřeby výživa a zdraví relaxační techniky tělesná hygiena, zásady osobní a intimní hygieny otužování význam pohybu pro zdraví	
respektovat zdravotní stav svůj i svých vrstevníků, umět popsat své zdravotní problémy	respektovat svůj zdravotní stav respektovat zdravotní stav svých vrstevníků umět popsat své zdravotní problémy	dodržování pravidel bezpečnosti a ochrany zdraví a jeho ochrana bezpečné prostředí ve škole	
znát správné stravovací návyky a v rámci svých možností dodržovat a uplatňovat zásady správné výživy	znát správné stravovací návyky v rámci svých možností dodržovat a uplatňovat zásady správné výživy	zásady zdravého stravování vliv životních podmínek a způsobu a způsobu stravování na zdraví specifické druhy výživy	
uplatňovat způsoby bezpečného chování v sociálním kontaktu s vrstevníky, při komunikaci s neznámými lidmi, v konfliktních a krizových situacích a vědět, kde v případě potřeby vyhledat pomoc	uplatňovat způsoby bezpečného chování v kontaktu s vrstevníky uplatňovat způsoby bezpečného chování při komunikaci s neznámými lidmi uplatňovat způsoby bezpečného chování v konfliktních a krizových situacích	bezpečné chování komunikace s vrstevníky komunikace s neznámými lidmi ochrana před přenosnými i nepřenositelnými chorobami, chronickým onemocněním, úrazy preventivní a lékařská péče	

Člověk a zdraví - výchova ke zdraví 2.stupeň			
Výstup RVP	Výstup ŠVP	Učivo ŠVP	MPV
	vědět, kde v případě potřeby vyhledat pomoc	chování v situacích úrazu a životu ohrožujících stavů (úrazy v domácnosti, při sportu, na pracovišti, v dopravě)	
uplatňovat osvojené sociální dovednosti při kontaktu se sociálně patologickými jevy	uplatňovat osvojené sociální dovednosti při kontaktu se sociálně patologickými jevy	rizikové sexuální chování drogy	
zaujímat odmítavé postoje ke všem formám brutality a násilí	zvládat odmítavé postoje ke všem formám brutality a násilí	skryté formy a stupně individuálního násilí a zneužívání sexuální kriminalita šikana a jiné projevy násilí formy zneužívání dětí komunikace se službami odborné pomoci - praktické dovednosti	
vědět o souvislosti mezi konzumací návykových psycho-aktivních látek a poškozením zdraví	vědět o souvislosti mezi konzumací návykových psycho-aktivních látek a poškozením zdraví	zdravotní a sociální rizika zneužívání návykových látek	
používat důležitá telefonní čísla v případě potřeby pomoci	používat důležitá telefonní čísla	telefonní čísla (150, 155, 158, 112)	
řídít se pokyny odpovědných osob při mimořádných událostech		zdraví ochrana člověka za mimořádných událostí	

5.8.2 Tělesná výchova

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení:

Tv se vyučuje v 1. až 10. ročníku jako samostatný předmět 4 hodiny týdně. Součástí Tv je i předmět Výchova ke zdraví, který je začleněn do týdenní hodinové dotace.

Pro výuku tělesné výchovy je možno využít tělocvičnu školy, školní hřiště s umělým povrchem, volnou přírodu, plavecký bazén, relaxační místnost.

Realizace projektů a dalších s výukou souvisejících činností, probíhajících mimo uvedená místa, bude dohodnuta s vedením školy a zařazena do školních plánů.

Vzdělávání v předmětu tělesná výchova:

- umožňuje žákům aktivně využívat a ovlivňovat vlastní pohybové možnosti s ohledem na zdravotní a pohybová omezení
- ve shodě s věkem, postižením a pohybovými možnostmi vede žáky od spontánního pojetí pohybu k řízené pohybové aktivitě a vlastní pohybové seberealizaci
- zdůrazňuje základní poznatky o zdraví, které lze využívat v každodenním životě, chápe zdraví jako vyvážení stavu tělesné a duševní pohody
- respektuje celistvost osobnosti žáků, rovnoměrně rozvíjí fyzické i psychické schopnosti, pohybové dovednosti i sociální adaptaci
- umožňuje rozvíjení fyzických a zdravotních předpokladů, pohybových možností a poznání vlastních omezení
- vede k pochopení hodnoty zdraví, smyslu zdravotní prevence i problémů spojených s poškozením zdraví, k důležitosti péče o své zdraví, přiměřené věku a schopnostem žáků
- seznamuje s různým nebezpečím, které ohrožuje zdraví v běžných i mimořádných situacích
- dává možnost nacvičovat dovednosti a způsoby chování a rozhodování, které vedou k zachování a posílení zdraví
- přináší znalosti v oblasti zdravého životního stylu, osobní a duševní hygieny, výživy, pohybových aktivit, ...
- využívá preventivně prvky zdravotní výchovy

Formy a metody práce:

- skupinové cvičení s využitím veškerého dostupného nářadí, náčiní a pomůcek
- individuální činnosti na nářadí, ve dvojici a malé skupině
- využití nabídky školního hřiště a plaveckého bazénu
- využití relaxační hudby
- soutěže, závody, cvičení a pohyb v přírodě
- canisterapie

Klíčové kompetence:

V předmětu tělesná výchova budou rozvíjeny *klíčové kompetence strategiemi, které s individuálně volenou mírou podpory a dopomoci žákovi umožní:*

Kompetence k učení

- osvojovat si základní tělocvičné názvosloví
- posuzovat a měřit si základní pohybové výkony a porovnávat je s předchozími výsledky
- orientovat se v informačních zdrojích o sportovních akcích a aktivitách
- porovnávat vlastní fyzické a zdravotní předpoklady a dále rozvíjet a využívat své pohybové dovednosti a schopnosti
- vytvářet si aktivní vztah ke sportu a k pohybové seberealizaci

Kompetence k řešení problémů

- uplatňovat zásady bezpečného chování ve sportovním prostředí
- řešit problémy související s nesportovním chováním, nevhodným sportovním prostředím a nářadím
- rozpoznávat situace ohrožující tělesné a duševní zdraví vlastní i druhých a osvojovat si poznatky, jak jim předcházet a varovat druhé
- odmítat škodlivé látky neslučitelné se zdravím a sportem

Kompetence komunikativní

- spolupracovat při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích
- reagovat na základní povely a pokyny
- chápat sport jako prostředek k navozování sociálních kontaktů

Kompetence sociální a personální

- dodržovat pravidla, chovat se v duchu fair-play
- zvládat pohybové aktivity ve skupině a pomáhat jednotlivci zažít úspěch
- spolupracovat ve dvojicích, skupinkách
- zažít úspěch
- pomáhat druhému

Kompetence občanské

- vytvářet si pravidelný pohybový režim, snažit se o zlepšení své zdatnosti
- spojovat svou pohybovou činnost se zdravím
- být ohleduplní

Kompetence pracovní

- dodržovat zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech ve škole i v běžném životě
- užívat jednotlivé tělocvičné nářadí, náčiní i pomůcky
- udržovat pořádek, pečovat o sportovní vybavení, o cvičební úbor

Člověk a zdraví - tělesná výchova 1. stupeň, 1. období			
Výstup RVP	Výstup ŠVP	Učivo ŠVP	MPV
mít kladný postoj k pohybovým aktivitám	mít kladný postoj k pohybovým aktivitám	význam pohybu pro zdraví, pohybový režim, délka a intenzita pohybu, spontánní pohybové činnosti a hry	OSV - (sebepoznání, sebepojetí)
zvládat podle pokynů přípravu na pohybovou činnost	zvládat podle pokynů přípravu na pohybovou činnost	příprava organismu, příprava před pohybovou činností, protahovací a napínací cviky, cviky pro zahřátí a uvolnění	
reagovat na základní pokyny a povely k osvojované činnosti	znát základní pokyny a povely k osvojované činnosti reagovat na základní pokyny a povely k osvojované činnosti	kommunikace v TV, smluvené povely a signály	
mít osvojeny základní pohybové lokomoce, dovednosti a prostorovou orientaci podle individuálních předpokladů	mít osvojeny základní pohybové lokomoce, dovednosti a prostorovou orientaci podle individuálních předpokladů	zdravotně zaměřené činnosti - správné držení těla, průpravná koordinační, kompenzační, relaxační, psychomotorická, dechová a jiná zdravotně zaměřená cvičení rozvoj rychlosti, vytrvalosti, síly, pohyblivosti a koordinace pohybu, povinný plavecký výcvik, rekreační plavání, canisterapie	
dodržovat základní zásady bezpečnosti při pohybových činnostech a mít osvojeny základní hygienické návyky při pohybových aktivitách	znát a dodržovat základní zásady bezpečnosti při pohybových činnostech mít osvojeny základní hygienické návyky při pohybových aktivitách	bezpečnost při pohybových činnostech, 1. pomoc při úrazech, pohybové hry-pohybové činnosti jednotlivce, dvojic, skupin hygiena při TV, osobní hygiena, hygiena cvičebního prostředí, vhodné oblečení a obuv	

Člověk a zdraví - tělesná výchova 1.stupeň, 2. období			
Výstup RVP	Výstup ŠVP	Učivo ŠVP	MPV
zlepšovat svou tělesnou zdatnost, pohybový projev a správné držení těla	zlepšovat svou tělesnou zdatnost, pohybový projev, správné držení těla	význam pohybu pro zdraví, pohybový režim, délka a intenzita pohybu, spontánní pohybové činnosti a hry	OSV - (spolupráce a soutěživost) OSV - (komunikace)
podle pokynů uplatňovat v pohybovém režimu korektivní cvičení v souvislosti s vlastním zdravotním oslabením	podle pokynů uplatňovat v pohybovém režimu korektivní cvičení v souvislosti s vlastním zdravotním oslabením	prevence a korekce jednostranného zatížení a svalových disbalancí - průpravná, kondiční, koordinační, kompenzační, vyrovnávací, relaxační cvičení, cvičení ke správnému držení těla, korekce jednostranného zatížení a jiná zdravotně zaměřená cvičení	
rozvíjet základní pohybové dovednosti podle svých pohybových možností a schopností	rozvíjet základní pohybové dovednosti podle svých možností a schopností	pohybové hry, základy gymnastiky, rytmická a kondiční cvičení, základy atletiky, sportovních her, povinný plavecký výcvik a rekreační plavání, hry ve vodě, turistika, canisterapie	
rozumět základním termínům tělocvičné terminologie a reagovat na pokyny k provádění vlastní pohybové činnosti	rozumět základním termínům tělocvičné terminologie reagovat na pokyny k provádění vlastní pohybové činnosti	odborná tělocvičná terminologie osvojených činností signály, gesta, vzájemná komunikace při osvojování pohybových činností	
zvládat podle pokynu základní přípravu organismu před pohybovou činností i uklidnění organismu po ukončení činnosti	zvládat podle pokynů základní přípravu organismu před pohybovou činností zvládat podle pokynů základy pro zklidnění organismu po ukončení činnosti	protahovací a napínací cviky, cviky pro zahřátí a uvolnění postupné zklidnění organismu po zátěži	

Člověk a zdraví - tělesná výchova 1. stupeň, 2. období			
Výstup RVP	Výstup ŠVP	Učivo ŠVP	MPV
využívat osvojené pohybové dovednosti při hrách a soutěžích	využívat osvojené pohybové dovednosti při hrách a soutěžích	pohybové hry s různým zaměřením a využitím tradičního i netradičního náčiní, bez náčiní, motivační, tvořivé a napodobivé hry	
uplatňovat hygienické a bezpečnostní zásady pro provádění zdravotně vhodné a bezpečné pohybové činnosti	uplatňovat hygienické zásady pro provádění zdravotně vhodné a bezpečné pohybové činnosti uplatňovat bezpečnostní zásady pro provádění zdravotně vhodné a bezpečné pohybové činnosti	hygiena při TV, osobní hygiena, hygiena cvičebního prostředí, vhodné oblečení a obuv bezpečnost při pohybových činnostech	

5.8.3 Zdravotní tělesná výchova

ZDRAVOTNÍ TĚLESNÁ VÝCHOVA

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, organizační a časové vymezení:

Je součástí Tělesné výchovy. Vyučuje v rámci Tv, na 1. i 2. stupni 1 hodinu týdně. Zdravotní tělesná výchova je součástí vzdělávací oblasti *Člověk a zdraví* a je formou povinné tělesné výchovy, která se zřizuje pro žáky s trvale nebo přechodně změněným zdravotním oslabením. Zařazení žáků se provádí na doporučení lékaře.

Pro výuku je možno využít tělocvičnu, třídu, relaxační místnost nebo je možno cvičit i v přírodě (pohybová a dechová cvičení).

Vzdělávání v předmětu zdravotní tělesná výchova:

- vede k odstranění nebo alespoň zmírnění zdravotního oslabení a celkovému zlepšení zdravotního stavu

Formy a metody práce:

- skupinové cvičení s využitím veškerého dostupného nářadí, náčiní a pomůcek
- individuální činnosti, činnosti ve dvojici a malé skupině
- využití relaxační hudby

Klíčové kompetence:

Ve zdravotní tělesné výchově budou rozvíjeny *klíčové kompetence strategiemi, které s individuálně volenou mírou podpory a dopomoci žákovi umožní:*

Kompetence k učení

- vést k uvědomění si zdraví jako nejdůležitější životní hodnoty
- reagovat na pokyny
- hodnotit své činnosti nebo výsledky

Kompetence k řešení problémů

- chápat zdraví jako vyvážený stav tělesné, duševní i sociální pohody (snadnější řešení problémů)
- rozvíjet vlastní zkušenost, umět rozpoznat jednoduchý problém, popsat jej
- nacházet různá řešení, všimnout si problémů jiných – umět pomoci, poradit

Kompetence komunikativní

- umět vyjádřit své potřeby, přání, prožitky, porozumět jednotlivým pokynům
- formulovat správné otázky, umět se zeptat na to, co potřebuje vědět
- soustředit se na informace druhých, správně naslouchat a porozumět sdělení

Kompetence sociální a personální

- upevnit dovednosti v oblasti sebeobsluhy
- respektovat pravidla
- získávat určitý pocit zodpovědnosti za sebe a své zdraví
- zvýšit zdravé sebevědomí
- chápat a přijímat rozdílnosti ostatních
- chápat rizika ohrožující zdraví a jejich prevenci

Kompetence občanské

- dodržovat pravidla bezpečnosti, ochrany svého zdraví i zdraví spolužáků
- chápat význam zdravého životního stylu
- rozpoznávat vhodné a nevhodné chování
- pomáhat druhým
- ocenit výsledky druhých

Kompetence pracovní

- rozvíjet pohybové dovednosti, pohybovou koordinaci, motoriku
- posilovat sebedůvěru, trpělivost
- uplatňovat správný způsob držení těla při různých pracovních činnostech

Člověk a zdraví - Zdravotní tělesná výchova 1. stupeň, 1. období			
Výstup RVP	Výstup ŠVP	Učivo ŠVP	MPV
uplatňovat správné způsoby držení těla v různých polohách a při pracovních činnostech	uplatňovat správné způsoby držení těla v různých polohách a při pracovních činnostech	zásady správného držení těla, dechová cvičení, základní cvičební polohy cvičení zaměřená na správné držení těla	
zaujímat správné cvičební polohy	zaujímat správné cvičební polohy	základní cvičební polohy, základní technika cvičení, soubor speciálních cvičení podle druhu oslabení, dechová cvičení	
zvládat jednoduchá speciální cvičení související s vlastním oslabením	zvládat jednoduchá speciální cvičení související s vlastním oslabením	konkrétní zdravotní oslabení, prevence, pohybový režim jednoduchá speciální cvičení související s vlastním oslabením	

Člověk a zdraví - Zdravotní tělesná výchova 1. stupeň, 2.období			
Výstup RVP	Výstup ŠVP	Učivo ŠVP	MPV
zvládat základní techniku speciálních cvičení, korigovat techniku cvičení podle pokynů učitele	zvládat základní techniku speciálních cvičení korigovat techniku cvičení podle pokynů učitele	technika speciálních cvičení cvičení podle pokynů učitele relaxační cvičení	

Člověk a zdraví - Zdravotní tělesná výchova 2. stupeň			
Výstup RVP	Výstup ŠVP	Učivo ŠVP	MPV
mít odpovídající vytrvalost při korekci zdravotního oslabení	mít odpovídající vytrvalost při korekci zdravotního oslabení	základní termíny osvojovaných činností prevence a korekce oslabení soustředění na cvičení	
zařazovat do svého pohybového režimu speciální kompenzační cvičení související s vlastním oslabením, snažit se o jejich optimální provedení	zařazovat do svého pohybového režimu speciální kompenzační cvičení související s vlastním oslabením snažit se o optimální provedení kompenzačních cvičení	denní režim z pohledu zdravotního oslabení speciální kompenzační cvičení	

5.9 Člověk a svět práce

5.9.1 Pracovní výchova

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, organizační a časové vymezení:

Vyučuje se v 1. ročníku 2 hodiny týdně, ve 2. ročníku 3 hodiny týdně, ve 3. – 6. ročníku 4 hodiny týdně, v 7. až 10. ročníku 6 hodin týdně. Jeho hodinová dotace zdůrazňuje význam předmětu pro rozvoj žáků s mentálním postižením. Je součástí vzdělávací oblasti *Člověk a svět práce*.

Pro výuku je možno využívat kmenovou učebnu, cvičnou kuchyň, školní zahradu, venkovní prostory školy, přírodu v blízkém okolí školy. Realizace projektů, exkurzí, vycházek, pozorování a dalších činností, probíhajících mimo uvedená místa, bude dohodnuta s vedením školy a zařazena do školních plánů.

Vzdělávání v předmětu pracovní výchova:

- systematicky ovlivňuje rozvíjení komunikačních, motorických a tvořivých schopností
- zmírňuje motorické poruchy
- rozvíjí poznávací funkce, v praktických činnostech upřesňuje představy o předmětech a jevech, které žáci poznávají v ostatních předmětech
- rozvíjí řeč a myšlení, vytváří základy technického myšlení
- vede žáky k pozitivnímu vztahu k práci a jejím výsledkům
- rozvíjí přesnost, systematickост a vytrvalost
- přispívá k vytváření životní a profesní orientace žáků v různých oborech lidské činnosti, uplatnění v běžném životě a integraci ve společnosti
- vede ke každodennímu dodržování zásad hygieny a bezpečnosti při práci
- rozvíjí manuální zručnost, vytváří pracovní návyky a dovednosti
- nacvičuje používání návodů, práci podle jednoduchých pokynů, pracovních postupů, dovednosti řešit praktické situace, organizovat si činnosti
- rozvíjí dovednosti při volbě, používání a zacházení s nástroji, pomůckami, nářadím, materiály a při konkrétních činnostech
- poznáním různých pracovních činností napomáhá vytváření zájmů využitelných ve volném času, rozvíjí fantazii a představivost
- učí pracovat samostatně, ve dvojici i ve skupině, nést odpovědnost za svoji práci, vážit si práce své i druhých
- dává prostor pro uplatňování nápadů žáků při praktických činnostech

Formy a metody práce:

- instruktáž, ukázka
- praktické činnosti podle návodu, modelu, předlohy, slovního pokynu, nákresu
- nácvik pracovního postupu
- opakování a procvičování
- individuální činnosti, práce ve dvojici a malé skupině
- vycházka, exkurze
- pozorování
- výuka v tematických blocích

Klíčové kompetence:

V předmětu pracovní výchova budou rozvíjeny *klíčové kompetence strategiemi, které s individuálně volenou mírou podpory a dopomoci žákovi umožní:*

Kompetence k učení

- postupovat od jednoduššího ke složitějšímu
- naučit se pracovat podle návodu
- osvojit si základní pracovní dovednosti a návyky z různých pracovních oblastí
- samostatně myslet a objevovat nové poznatky
- používat pracovní nástroje, nářadí, pomůcky a materiály při práci a v běžném životě
- poznávat vlastní pokroky při práci
- užívat základní pojmy z oblasti pracovních činností

Kompetence k řešení problémů

- aplikovat postup podle návodu na práci obdobného zadání
- volit různé postupy práce
- rozvíjet tvořivost a vlastní nápady
- pracovat s chybou jako s příležitostí hledat správné řešení, poznat význam kontroly
- překonávat nezdary a překážky
- vyhledat pomoc při ohrožení své či druhých osob
- řešit každodenní praktické problémy běžného života

Kompetence komunikativní

- používat správně názvy pracovních činností, nástrojů, materiálů a pomůcek
- rozšiřovat si slovní zásobu
- samostatně se vyjadřovat k prováděným činnostem

- rozumět obsahu sdělení, umět se dotázat na doplňující údaj
- pochopit slovní zadání pracovních postupů
- popsat jednotlivé pracovní činnosti
- účelně komunikovat při práci ve dvojici, ve skupině
- učit se v klidu řešit konflikty

Kompetence sociální a personální

- posilovat své sebevědomí na základě pracovních úspěchů
- rozpoznávat nevhodné a nebezpečné chování
- uvědomovat si nutnost ohleduplnosti ke druhým při práci
- spolupracovat ve dvojici a ve skupině, vzájemně si pomáhat
- mít možnost projevit svůj názor, vlastní zkušenost
- podílet se na vytváření pravidel při činnostech, pravidla dodržovat
- respektovat nápady druhých
- zažívat různé role ve skupině

Kompetence občanské

- dodržovat pravidla bezpečnosti, předcházet různým nebezpečím, chránit si své zdraví a nacvičovat chování za mimořádných událostí
- respektovat společenské normy
- šetrně zacházet s materiály a energiemi
- podílet se drobnými činnostmi na ochraně životního prostředí v blízkém okolí
- dodržovat pravidla školního řádu, nést zodpovědnost za své chování
- utvářet si představu o svém budoucím povolání

Kompetence pracovní

- zvládnout základní pracovní dovednosti, operace a postupy
- vytvořit si pozitivní vztah k manuálním činnostem
- snažit se o dokončení práce, o provedení práce v co největší kvalitě
- posuzovat výsledky své práce
- vytvořit si představu o konkrétních činnostech běžných profesí
- dodržovat zásady bezpečnosti při práci

Pracovní výchova - sebeobsluha 1. stupeň, 1. období			
Výstup RVP	Výstup ŠVP	Učivo ŠVP	MPV
zvládnout základní hygienické návyky a sebeobslužné činnosti	znát a dodržovat základní hygienické návyky umýt si ruce před a po jídle zvládnout samostatně použít WC umýt si ruce po použití WC zvládnout ranní hygienu - umýt si obličej, učesat se, vyčistit si zuby umět správně používat kapesník znát a účelně používat předměty denní potřeby zvládnout manipulaci s knoflíky, zipem, suchým zipem zvládnout rozvázat a zavázat si tkaničky	základní hygienické návyky osobní hygiena základní prvky sebeobsluhy	ČJS - režim dne
zvládnout oblékání a svlékání oděvu, skládání a uložení oděvu, obouvání	obléknout si nebo svléknout si jednotlivé části oděvu poskládat si jednotlivé části oděvu a uložit je na patřičné místo obout se, vyzout si obuv	oblékání a svlékání oděvu skládání a ukládání oděvu na správné místo obouvání, vyzouvání	Vv - oblečení
udržovat pořádek ve svých věcech i ve svém okolí	dbát a pečovat o své osobní věci dbát o čistotu a pořádek na pracovní ploše, herní ploše ukládat po skončení činnosti své věci na určené místo	péče o osobní věci péče o okolí úklid pracovní plochy	

Pracovní výchova - sebeobsluha 1. stupeň, 2. období			
Výstup RVP	Výstup ŠVP	Učivo ŠVP	MPV
pečovat o své tělo, svůj zevnějšek i své osobní věci	dbát základních hygienických zásad zvládat základní úkony péče o své tělo - sprchování, koupání, intimní hygiena u dívek i chlapců zvládnout umýt si vlasy šampónem znát a vědět jak používat hygienické a kosmetické přípravky zvládat péči o svůj zevnějšek (mytí rukou, obličeje, používání hřebenu, kapesníku, čištění zubů), udržovat svůj oděv v čistotě a pořádku pečovat o své osobní věci, udržovat je v čistotě a pořádku	hygienické návyky osobní hygiena, intimní hygiena	ČJS - ochrana zdraví
zvládat běžnou údržbu oděvu i obuvi	zvládnout běžnou péči o oděv umět přeprat si osobní prádlo umět očistit si znečištěnou obuv hadříkem, kartáčem	péče o osobní věci údržba oděvu údržba obuvi	ČJS - režim dne
dodržovat zásady účelného oblékání	znát správné vrstvení oděvů umět správně zvolit vhodné oblečení v závislosti na počasí umět správně zvolit vhodné oblečení podle příležitosti - společenské události, kulturní akce, sportovní akce	oblékání	ČJS - roční období ČJS - slušné chování

Pracovní výchova - práce s drobným materiálem 1. stupeň, 1. období			
Výstup RVP	Výstup ŠVP	Učivo ŠVP	MPV
třídít různé druhy drobného materiálu podle velikosti, tvaru, barev	třídít různé druhy drobného materiálu třídít materiál podle velikosti, tvaru, barev	třídění přírodnin, materiálů, stavebnice	OSV - (rozvoj schopností poznávání)
vytvářet jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů	vytvářet jednoduchými postupy různé předměty pracovat s tradičními i netradičními materiály	papírové skládanky, koláže, navlékání...	ČJS - ochrana stromů
zvládat základní manuální dovednosti při práci s jednoduchými materiály a pomůckami	zvládat základní manuální dovednosti při práci s jednoduchými materiály zvládat základní manuální dovednosti při práci s jednoduchými pomůckami	práce s modelovací hmotou, papírem, kartonem trhání, mačkání, stříhání nůžkami	
pracovat podle slovního návodu	pracovat podle slovního návodu	skládanky, stavebnice...	OSV - (řešení problémů a rozhodovací dovednosti)

Pracovní výchova - práce s drobným materiálem 1. stupeň, 2. období			
Výstup RVP	Výstup ŠVP	Učivo ŠVP	MPV
pracovat podle předlohy a vytvářet přiměřenými pracovními postupy různé výrobky z drobných materiálů	pracovat podle předlohy vytvářet přiměřenými pracovními postupy různé výrobky z drobných materiálů	výrobky z drobných materiálů a přírodnin	ČJS - svátky, tradice
využívat při tvořivých činnostech vlastní fantazii i prvky lidových tradic	využívat při tvořivých činnostech vlastní fantazii využívat prvky lidových tradic	lidové zvyky, tradice, řemesla	
volit vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu	volit vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní pracovat s pomůckami vzhledem k použitému materiálu	pomůcky, nástroje, nůžky, lepidlo, sádra...	
udržovat pořádek na pracovním místě, dodržovat zásady hygieny a bezpečnosti práce	udržovat pořádek na pracovním místě dodržovat zásady hygieny a bezpečnosti práce	čistota pracovního místa, hygiena rukou, úklid, bezpečnost při práci	ČJS - ochrana zdraví a čistota

Pracovní výchova - práce montážní a demontážní - 1. stupeň, 1.období			
Výstup RVP	Výstup ŠVP	Učivo ŠVP	MPV
zvládat elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi	třídit části stavebnice podle tvaru a barev skládat části stavebnice vedle sebe, na sebe, do krabice postavit jednoduchou prostorovou stavbu	třídění prvků dle tvaru a barev řazení prvků vedle sebe, na sebe, do krabice prostorová představivost	Po - třídění, řazení, porovnávání

Pracovní výchova - práce montážní a demontážní - 1. stupeň, 2.období			
Výstup RVP	Výstup ŠVP	Učivo ŠVP	MPV
provádět při práci se stavebnicemi jednoduchou montáž a demontáž	sestavovat jednoduché modely na ploše i v prostoru zvládnout jednoduchou montáž s konstruktivní stavebnicí zvládnout jednoduchou demontáž částí stavebnice zvládnout uklidit části stavebnice na příslušné místo	stavebnice, plošné, prostorové práce, konstruktivní montáž demontáž úklid pracovní plochy	vv - zpracování plochy a prostoru
pracovat podle slovního návodu, předlohy	umět pracovat dle slovního návodu učitele, kreslené předlohy umět pracovat dle své fantazie dodržovat jednoduché pracovní postupy a návody zvládat pracovat samostatně, ve dvojici, ve skupině	práce dle slovního návodu, jednoduché předlohy rozvoj fantazie pracovní postup individuální práce, skupinová práce	Čt - rozvoj řeči, komunikace
spojovat a rozpojovat různé jednoduché předměty	spojovat jednotlivé části stavebnice, jednoduché předměty rozpojovat jednotlivé části stavebnice, jednoduché předměty	spojování částí rozpojování částí	OSV - (spolupráce a soutěživost)
udržovat pořádek na svém pracovním místě, dodržovat zásady hygieny a bezpečnosti práce	udržovat pořádek a čistotu na svém pracovním místě uklízet pomůcky po skončení činnosti udržovat své ruce i oděv v čistotě dodržovat bezpečnost při práci s pomůckami, dodržovat stanovené postupy, držet se návodu učitele	pořádek na pracovním místě hygiena bezpečnost při práci	

Pracovní výchova - pěstitelské práce 1. stupeň, 1. období			
Výstup RVP	Výstup ŠVP	Učivo ŠVP	MPV
provádět pozorování přírody v jednotlivých ročních obdobích pečovat o nenáročné rostliny v bytě i na zahradě používat lehké zahradní náčiní	provádět pozorování přírody v jednotlivých ročních obdobích pečovat o nenáročné rostliny v bytě i na zahradě používat lehké zahradní náčiní	znaky ročních období změny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích výživa rostlin, osivo, pěstování pokojových rostlin druhy zahradního náčiní práce se zahradním náčiním	EV - (základní podmínky života)

Pracovní výchova - pěstitelské práce 1. stupeň, 2. období			
Výstup RVP	Výstup ŠVP	Učivo ŠVP	MPV
znát základní podmínky a postupy pro pěstování vybraných rostlin	znát základní podmínky pro pěstování vybraných rostlin znát základní postupy pro pěstování vybraných rostlin	pěstování rostlin na zahradě a ve skleníku podmínky pro pěstování rostlin pěstování pokojových rostlin pokusy v koutku živé přírody - klíčení	OSV - (komunikace)
ošetřovat a pěstovat nenáročné pokojové i venkovní rostliny	ošetřovat a pěstovat nenáročné pokojové rostliny ošetřovat a pěstovat nenáročné venkovní rostliny	ošetřování rostlin pokojových ošetřování rostlin venkovních koření, byliny, zelenina	
volit podle druhu pěstitelských činností správné pomůcky, nástroje a náčiní	volit podle druhu pěstitelských činností správné pomůcky, nástroje a náčiní	zahradní náčiní a nástroje zahradní pomůcky	
vědět o léčivkách i jedovatých rostlinách	Vědět o léčivkách i jedovatých rostlinách	léčivé rostliny jedovaté rostliny	
dodržovat zásady hygieny a bezpečnosti práce při práci s rostlinami na zahradě	dodržovat zásady hygieny a bezpečnosti práce při práci s rostlinami na zahradě	zásady hygieny při práci s rostlinami zásady bezpečné práce s rostlinami	

Pracovní výchova - práce v domácnosti 1.stupeň, 1. období			
Výstup RVP	Výstup ŠVP	Učivo ŠVP	MPV
1.období upravit stůl pro jednoduché stolování připravit jednoduchý pokrm chovat se vhodně při stolování orientovat se v základním vybavení kuchyně zvládat drobné úklidové práce 2.období znát základní vybavení kuchyně připravit jednoduché pohoštění uplatňovat zásady správné výživy dodržovat pravidla správného stolování a společenského chování při stolování zvládat práci s jednoduchými kuchyňskými nástroji vědět jakým způsobem udržovat pořádek v bytě, ve třídě udržovat pořádek a čistotu pracovních ploch, dodržovat základy hygieny a bezpečnosti práce v domácnosti	upravit stůl pro jednoduché stolování připravit jednoduchý pokrm chovat se vhodně při stolování orientovat se v základním vybavení kuchyně zvládat drobné úklidové práce znát základní vybavení kuchyně připravit jednoduché pohoštění uplatňovat zásady správné výživy dodržovat pravidla správného stolování a společenského chování při stolování zvládat práci s jednoduchými kuchyňskými nástroji vědět jakým způsobem udržovat pořádek v bytě, ve třídě udržovat pořádek a čistotu pracovních ploch dodržovat základy hygieny dodržovat zásady bezpečnosti práce v domácnosti	stolování jednoduchá úprava stolu potraviny jednoduché pokrmy pravidla správného stolování základní vybavení kuchyně drobné úklidové práce základní vybavení kuchyně potraviny - výběr, nákup, skladování potravin příprava pohoštění zásady správné výživy pravidla správného stolování pravidla společenského chování při stolování práce s jednoduchými kuchyňskými nástroji úklidové práce udržování pracovních ploch základy hygieny při práci v domácnosti zásady bezpečnosti při práci v domácnosti	

Pracovní výchova - práce v domácnosti 1.stupeň, 2. období			
Výstup RVP	Výstup ŠVP	Učivo ŠVP	MPV
znát základní vybavení kuchyně připravit jednoduché pohoštění uplatňovat zásady správné výživy dodržovat pravidla správného stolování a společenského chování při stolování zvládat práci s jednoduchými kuchyňskými nástroji vědět jakým způsobem udržovat pořádek v bytě, ve třídě udržovat pořádek a čistotu pracovních ploch, dodržovat základy hygieny a bezpečnosti práce v domácnosti	znát základní vybavení kuchyně připravit jednoduché pohoštění uplatňovat zásady správné výživy dodržovat pravidla správného stolování a společenského chování při stolování zvládat práci s jednoduchými kuchyňskými nástroji vědět jakým způsobem udržovat pořádek v bytě, ve třídě udržovat pořádek a čistotu pracovních ploch dodržovat základy hygieny dodržovat zásady bezpečnosti práce v domácnosti	základní vybavení kuchyně potraviny - výběr, nákup, skladování potravin příprava pohoštění zásady správné výživy pravidla správného stolování pravidla společenského chování při stolování práce s jednoduchými kuchyňskými nástroji úklidové práce udržování pracovních ploch základy hygieny při práci v domácnosti zásady bezpečnosti při práci v domácnosti	

Pracovní výchova - práce s technickými materiály 2. stupeň			
Výstup RVP	Výstup ŠVP	Učivo ŠVP	MPV
rozlišovat různé druhy materiálu	rozlišovat různé druhy materiálu	druhy materiálu - dřevo, kov, papír, hlína,	ČP - přírodiny, práce člověka
získat základní vědomosti o materiálech, nástrojích a pracovních postupech	získat základní vědomosti o materiálech získat základní vědomosti o nástrojích získat základní vědomosti o pracovních postupech	materiály, vlastnosti, užití v praxi, nástroje, pracovní postupy	
zvolit vhodný pracovní postup v souladu s druhem zpracovávaného materiálu	zvolit vhodný pracovní postup v souladu s druhem zpracovávaného materiálu	jednoduché pracovní operace a postupy, základní dovednosti ručních prací	
orientovat se v jednoduchých pracovních postupech a návodech	orientovat se v jednoduchých pracovních postupech orientovat se v jednoduchých pracovních návodech	práce podle pracovních postupů a návodů	
vybrat a správně používat vhodné pracovní nástroje a pomůcky	vybrat vhodné pracovní nástroje a pomůcky správně používat pracovní nástroje a pomůcky	pracovní pomůcky, nářadí a nástroje pro ruční opracování	OSV - (komunikace)
dodržovat obecné zásady bezpečnosti a hygieny při práci i zásady bezpečnosti a ochrany při práci s nástroji a nářadím	dodržovat obecné zásady bezpečnosti a hygieny při práci dodržovat zásady bezpečnosti a ochrany při práci s nástroji a nářadím	ochranné prostředky, úklid, hygiena	ČP - ochrana zdraví

Pracovní výchova - práce montážní a demontážní 2.stupeň			
Výstup RVP	Výstup ŠVP	Učivo ŠVP	MPV
sestavit podle návodu, plánu jednoduchý model zvládnout jednoduchou montáž a demontáž při práci se stavebnicemi provádět údržbu jednoduchých předmětů dodržovat zásady bezpečnosti a hygieny práce a bezpečnostní předpisy	sestavit podle návodu, plánu jednoduchý model zvládnout jednoduchou montáž a demontáž při práci se stavebnicemi provádět údržbu jednoduchých předmětů dodržovat zásady bezpečnosti a hygieny práce dodržovat bezpečnostní předpisy	práce s návodem, předlohou sestavování modelů montáž a demontáž stavebnice konstrukční stavebnice údržba předmětů zásady bezpečnosti a hygieny práce bezpečnostní předpisy	OSV - (řešení problémů a rozhodovací dovednosti) OSV - (spolupráce a soutěživost)

Pracovní výchova - pěstitelské práce - 2. stupeň			
Výstup RVP	Výstup ŠVP	Učivo ŠVP	MPV
volit vhodné pracovní postupy při pěstování vybraných rostlin	volit vhodné pracovní postupy při pěstování vybraných rostlin	základní podmínky pro pěstování rostlin výživa rostlin základní zpracování půdy praktická cvičení na školním pozemku	EV - (základní podmínky života)
pěstovat a ošetřovat květiny v interiéru a využívat je k výzdobě	pěstovat a ošetřovat květiny v interiéru a využívat je k výzdobě	okrasné rostliny, pokojové květiny, pěstování vybraných okrasných dřevin a květin využití květin v interiéru aranžování a jednoduchá vazba květin	
znát hlavní zásady pěstování zeleniny	znát hlavní zásady pěstování zeleniny	zelenina, osivo, sadba, výpěstky, podmínky a zásady pěstování, pěstování vybraných druhů zeleniny, skladování, konzervování praktická činnost na školním pozemku	
používat vhodné pracovní pomůcky při práci na zahradě	používat vhodné pracovní pomůcky při práci na zahradě	vhodné pracovní oblečení pracovní nářadí pomůcky při práci na zahradě	ČP - ochrana zdraví, bezpečnost
znát běžné druhy ovoce	znát běžné druhy ovoce	ovoce, druhy ovoce, způsob pěstování drobného ovoce, skladování, konzervování ochutnávka běžných druhů ovoce	Vv - ovoce, zelenina
seznámit se s běžnými léčivými rostlinami a znát nebezpečí jedovatých rostlin	seznámit se s běžnými léčivými rostlinami znát nebezpečí jedovatých rostlin	léčivé rostliny, koření, pěstování rostlin rostliny a zdraví člověka léčivé účinky rostlin jedovaté rostliny, alergie	

Pracovní výchova - pěstitelské práce - 2. stupeň			
Výstup RVP	Výstup ŠVP	Učivo ŠVP	MPV
vědět o způsobu chovu drobných zvířat a zásad běžného kontaktu se zvířaty dodržovat zásady hygieny a bezpečnosti na zahradě	vědět o způsobu chovu drobných zvířat znát zásady běžného kontaktu se zvířaty dodržovat zásady hygieny na zahradě dodržovat zásady bezpečnosti na zahradě	chov zvířat v domácnosti, podmínky chovu, hygiena a bezpečnost chovu kontakt se zvířaty, péče o zvířátka dodržovat zásady hygieny při práci na zahradě dodržovat zásady bezpečnosti při práci na zahradě	ČS - první pomoc

Pracovní výchova - práce v domácnosti 2.stupeň			
Výstup RVP	Výstup ŠVP	Učivo ŠVP	MPV
zvládat jednoduché pracovní postupy při základních činnostech v domácnosti používat vhodné prostředky při práci v domácnosti používat základní kuchyňský inventář a bezpečně obsluhovat spotřebiče připravit pokrmy podle daných postupů v souladu se zásadami zdravé výživy	zvládat jednoduché pracovní postupy při základních činnostech v domácnosti používat vhodné prostředky při práci v domácnosti používat základní kuchyňský inventář bezpečně obsluhovat spotřebiče připravit pokrmy podle daných postupů v souladu se zásadami zdravé výživy	údržba a úklid v domácnosti postupy při základních činnostech v domácnosti úklidové, prací a čisticí prostředky dávkování a bezpečnost při práci vybavení kuchyně a jeho používání elektrické spotřebiče - funkce, užití, ovládání, bezpečnost provozu nebezpečí úrazu elektrickým proudem příprava pokrmů úprava pokrmů za studena základní způsoby tepelné úpravy základní postupy při přípravě pokrmů a nápojů potraviny, skupiny potravin výběr, nákup, ukládání, konzervace potravin zásady zdravé výživy	

Pracovní výchova - práce v domácnosti 2.stupeň			
Výstup RVP	Výstup ŠVP	Učivo ŠVP	MPV
dodržovat základní principy stolování a obsluhy u stolu	dodržovat základní principy stolování znát základy obsluhy u stolu	úprava stolu a stolování chování u stolu prostírání při slavnostních příležitostech základy obsluhy u stolu	
dodržovat základní hygienická pravidla a předpisy při zacházení s elektrospotřebiči a používanými prostředky	dodržovat základní hygienická pravidla dodržovat předpisy při zacházení s elektrospotřebiči dodržovat návody a předpisy při zacházení s používanými prostředky	základní hygienická pravidla předpisy pro zacházení s elektrospotřebiči čistící prostředky	

6. Hodnocení žáků a autoevaluace školy

6.1 Pravidla pro hodnocení žáků

Podrobná pravidla a kritéria pro hodnocení žáků I. i II. dílu ŠVP Tvořivá škola jsou k nahlédnutí v : ORGANIZAČNÍ ŘÁD ŠKOLY, část: B 3.2. ŠKOLNÍ ŘÁD ZŠ A PRŠ, PRAVIDLA HODNOCENÍ ŽÁKŮ ZŠ A PRŠ.

6.2 Autoevaluace školy

Oblasti autoevaluace:

1. Revize ŠVP ZŠ speciální, MŠ, ŠD, INT, DD
2. Podmínky ke vzdělávání, průběh vzdělávání, výsledky vzdělávání
3. Rozvoj materiální a personální úrovně instituce
4. DVPP
5. Rozvoj ekonomických zdrojů pro zvýšení kvality poskytovaných služeb
6. Rozvoj vnitřních a vnějších vztahů instituce

Nástroje autoevaluace a časové rozvržení

1. Hodnocení ve výroční zprávě instituce – do 15. 10. Následujícího školního roku
2. Hospitační činnost dle ročního hospitačního plánu – celoročně
3. Skupinové diskuse, vzájemné naslechy pedagogů – celoročně
4. Kontrolní činnosti dle ročního kontrolního plánu – celoročně
5. Hodnocení zaměstnanců dle metodiky hodnocení – 1x ročně

**Školní vzdělávací program
pro obor vzdělání
základní škola speciální**

DÍL II.

vzdělávání žáků s těžkým mentálním postižením

Charakteristika žáků s těžkým mentálním postižením

U žáka s *těžkým mentálním postižením a souběžným postižením více vadami* se vzhledem k míře postižení jedná především o elementární dovednosti v oblasti komunikace, pohybových dovedností, základy sebeobsluhy a maximální možné míře soběstačnosti.

Žák s těžkým mentálním postižením by měl:

- Podle možností ovládat základy sebeobsluhy a dílčí sebeobslužné činnosti.
- Být v co nejvyšší míře pohyblivý.
- Orientovat se ve vztazích k blízkým osobám.
- Využívat v praktické rovině vyhovující komunikační systém
- Podle možností vykonávat jednoduché pracovní úkony.
- V co nejvyšší míře se účastnit sportovního a kulturního dění.
- Rozvíjet poznání, pozornost, vnímání.
- Uvědomovat si svoji osobu.

7. Výchovně vzdělávací strategie a kompetence

7.1 Výchovně a vzdělávací strategie

Cíle základního vzdělání	Způsob naplňování cílů ve výuce, v každodenním životě žáků a školy
1. Osvojit si základní hygienické návyky a činnosti týkající se sebeobsluhy.	Vedeme žáky k získání základních hygienických a sebeobslužných návyků. Rozvíjíme motorické dovednosti. Učitel vede žáky k získání základních manuálních zručností a pracovních dovedností. Učíme žáky vnímat radost z pracovních činností, které pomáhají seberealizaci. Klademe důraz na osvojení dovedností při používání a zacházení s hygienickými prostředky. Vedeme žáky k dodržování klidu a čistoty při stravování. Vedeme žáky k udržování pořádku ve svých věcech, ve svém okolí a prostředí školy. Učitel vede žáky k zdravému stravovacímu a pitnému režimu. Dodržujeme hygienické přestávky v učení, zařazujeme pohybové a relaxační přestávky, pohybové aktivity.
2. Rozvíjet pohyblivost žáků a snažit se o dosažení co nejvyšší možné míry jejich samostatnosti a orientace ve vztazích k okolí.	Rozvíjíme u žáků vnímání prožitků z pohybové činnosti. Odstraňujeme mimovolní nežádoucí pohyby a stimulujeme jednotlivé svalové skupiny. Učíme žáka poznávat vlastní fyzické a zdravotní předpoklady pohybových možností a omezení. Rozvíjíme aktivní hybnost a využíváme individuální pohybové schopnosti a dovednosti žáků. Zvyšujeme u žáků koncentraci pozornosti, snižujeme napětí, překonáváme únavu a vedeme je k fyzickému i psychickému uvolnění. Motivujeme žáky k dodržování zdravého způsobu života a ochrany zdraví, k péči o své zdraví a snaze o jeho zlepšení a posílení. Do výuky zařazujeme preventivní činnosti podporující zdraví. Rozvíjíme citové vztahy k lidem, k přírodě a ke kultuře. Učíme žáky chápat a poznávat rozdíly a vztahy mezi lidmi. Učíme žáky znát členy své rodiny a osoby ze svého nejbližšího okolí.
3. Vest žáky k rozvíjení komunikačních dovedností využíváním systémů alternativní a augmentativní komunikace.	Rozvíjíme u žáků reakce na hlas a intonaci dospělé osoby. Učíme žáky správným formám dýchání. Vedeme žáky k dorozumívání se se známými osobami verbálními nebo neverbálními formami komunikace. Učíme žáky reagovat na své jméno. Rozvíjíme u žáků reakce na jednoduché pokyny. Používáme náhradní formy alternativní a augmentativní komunikace Vedeme žáky k vyjádření souhlasu či nesouhlasu, k vyjádření potřeb, přání, pocitů a nálad pomocí verbální a neverbální komunikace Učíme žáky pozdravit a poděkovat verbálně nebo gesty. Učíme žáky reagovat na pozdrav vhodným způsobem. Poskytujeme žákům dostatek časového prostoru k vyjádření.

Cíle základního vzdělání	Způsob naplňování cílů ve výuce, v každodenním životě žáků a školy
4. Rozvíjet u žáků schopnost spolupracovat s blízkými osobami a vykonávat jednoduché úkony.	Formou her a cvičení rozvíjíme neverbální komunikaci. Podporujeme práci a komunikaci ve skupině. Podporujeme přátelskou atmosféru, odstraňujeme bariéry nepochopení, nežádoucích projevů v komunikaci mezi žáky. Určujeme jasná pravidla pro vzájemné soužití ve škole. Konkrétně a přesně stanovujeme za co je žák chválen nebo kárán. Kladná i záporná hodnocení prospěchu i chování uplatňujeme bezprostředně po zhodnocené činnosti nebo projevu. Upozorňujeme na chování narušující soužití ve třídě a ve škole. Udržujeme přátelskou atmosféru, pozitivně hodnotíme kladné vlastnosti žáka. Učitel vede žáky ke spolupráci ve výuce formou kooperativního učení, vzájemné pomoci. Vedeme žáky k podílení se na jednoduchých praktických činnostech. Vedeme žáky k využívání jednoduchých pracovních technik při práci s různými materiály. Učíme žáky základům stolování. Podněcujeme žáky k napodobování různých pohybů a činností, vedeme je ke hře na tělo a hudební nástroje. Vedeme žáky k adekvátnímu užívání učebních pomůcek a materiálů. Učíme žáky základním grafomotorickým cvičením.
5. Vést žáky k vytváření pozitivních vztahů ke spolužákům a k začlenění do kolektivu.	Vytváříme dostatek příležitostí k získání zkušeností v činnostech, které žákům přináší radost a pozitivní zážitky. Učitel vede žáky ke spolupráci ve výuce formou kooperativního učení, vzájemné pomoci. Vedeme žáky k utváření pozitivních vztahů se spolužáky a osobami ve svém blízkém okolí. Využíváme každodenní příležitosti k nacvičování a upevňování tolerantního chování. Využíváme minimální preventivní program.
6. Připravovat žáky k tomu, aby se projevovali jako samostatné osobnosti.	Vedeme žáky k dodržování základních mravních hodnot a slušného chování. K upevňování samostatnosti osobnosti žáka využíváme běžné životní situace - návštěva divadla, kina, nakupování, cestování hromadnou dopravou, návštěva pošty aj. Podporujeme zájmové aktivity žáků ve škole - třídění odpadu, výzdoba školy, péče o vybavení školy a jejího okolí.

Cíle základního vzdělání	Způsob naplňování cílů ve výuce, v každodenním životě žáků a školy
7. Vytvářet u žáků potřebu projevovat pozitivní city.	Rozvíjíme u žáků citové vztahy k lidem, k přírodě, ke kultuře. Vedeme žáky k uvědomování si a vyjadřování vlastních emocí, kultivujeme emoční projevy - dramatická výchova, prožitky ve výchovách, společná tvůrčí činnost, soutěže, školní vystoupení, návštěvy divadla, kina... Učíme žáky adekvátně ovládat své pocity, upozornit na zdravotní potíže.
8. Rozvíjet pozornost, vnímavost a poznání.	Učíme žáky koncentrovat se na určitou činnost, rozlišovat velikost a tvary předmětů, dvojce obrázků, pracuje s nimi podle pokynů. Učíme žáky účelně manipulovat s předměty různých velikostí, tvarů, váhy a povrchu. Učíme žáky třídit předměty dle jejich fyzikálních vlastností. Zařazujeme do výuky skladbu dějových obrázků. Rozvíjíme směrovou a prostorovou orientaci ve třídě, v budově školy a jejím okolí, orientaci na stránce, na řádku. Vedeme žáky k orientaci v časovém režimu dne. Učíme žáky vnímat a reagovat na smyslové podněty. Učíme žáky poznávat předměty denní potřeby, předměty užívané ve škole a ve volném čase.

Cíle základního vzdělání	Způsob naplňování cílů ve výuce, v každodenním životě žáků a školy
5. Připravovat žáky k tomu, aby se projevovali jako samostatné, svobodné a zodpovědné osobnosti, uplatňovali svá práva a naplňovali své povinnosti 6. Vytvářet u žáků potřebu projevovat pozitivní city v chování, jednání a v prožívání životních situací, rozvíjet vnímavost a citlivé vztahy k lidem, svému prostředí a k přírodě 7. Učit žáky aktivně rozvíjet a chránit fyzické, duševní a sociální zdraví a být za ně zodpovědný	Důsledně dodržujeme zásady chování a pravidla soužití daná řádem školy. Učíme se pracovat se školním řádem. Vedeme žáky k dodržování mravních hodnot a slušnému jednání. Přehráváme a vyhodnocujeme modelové a praktické situace pro pochopení pozitivních a negativních projevů chování. Učíme žáky samostatně se rozhodovat a nést za svá rozhodnutí důsledky, své názory vyjadřovat vhodnou formou. Uplatňujeme demokratické principy v životě školy - vytváříme základní povědomí o právech a povinnostech občana demokratické společnosti na konkrétních příkladech, praktických činnostech. Navštěvujeme důležité orgány a instituce, pracujeme s úředními formuláři. Nacvičujeme běžné životní situace - návštěva lékaře, nakupování, cestování hromadnou dopravou, pošta, knihovna. Netolerujeme projevy rasismu a xenofobie v každodenním životě. Organizujeme tematické besedy a diskuse - ochrana zdraví, zdravý životní styl, důsledky zneužívání návykových látek, organizace volného času, seberealizace, životní hodnoty. Podporujeme zájmové aktivity žáků ve škole - třídění odpadu, výzdoba školy, drobné opravy, údržba vybavení školy a jejího okolí. Snažíme se být žákům osobním příkladem. Vytváříme dostatek příležitostí k získání zkušeností v činnostech, které žákům přinášejí radost, uspokojení, zážitky. Rozvíjíme citové vztahy k lidem, přírodě, ke kultuře Vedeme žáky k uvědomování si, formulování a vyjadřování vlastních emocí, svým postojem a vztahem k okolnímu světu, kultivujeme emoční projevy - modelové situace, dramatická výchova, prožitky ve výchovách, vlastní tvůrčí činnost, soutěže (recitační, pěvecká, výtvarná, ale i soutěže a vystoupení sportovního charakteru), zájmové kroužky, školní vystoupení, besídky, výstavky, projektová činnost, návštěvy koncertů, divadel, výstav, výlety, exkurze ... S pomocí dospělých se žáky snažíme orientovat ve vlastních citových vztazích, učíme se je řešit. Vedeme žáky k udržování čistoty v prostředí školy k spoluúčasti na jeho úpravě a údržbě. Učitel vede žáky k zdravému stravovacímu a pitnému režimu. Organizujeme denní režim ve prospěch žáků - časová, obsahová. Dodržujeme kompenzační a hygienické přestávky v učení. Učitel zařazuje do výuky pohybové a relaxační přestávky, dostatečnou nabídku pohybových aktivit. Respektujeme individuální rozdíly žáků, jednáme přátelsky a podporujeme pozitivní myšlení.

Chyba! Chybné propojení.

7.2 Klíčové kompetence

Utváření klíčových kompetencí je důležité pro další rozvoj žáků a jejich integraci do společnosti. Soubor elementárních klíčových kompetencí musí být na úrovni, která je pro žáky s těžkým mentálním postižením a souběžným postižením více vadami dosažitelná, která jim umožní najít vhodnou formu komunikace a soužití s jejich okolím. K rozvíjení klíčových kompetencí musí směřovat veškerý vzdělávací obsah i aktivity a činnosti, které ve škole probíhají. U těchto žáků je kladen důraz především na klíčové kompetence komunikativní, sociální a personální, pracovní.

Kompetence k učení

- rozumí jednoduchým pojmům, znakům a symbolům a je schopen je užívat
- pozná a rozlišuje základní piktogramy
- orientuje se v praktickém životě
- napodobuje různé předvedené pohyby a činnosti
- zvládá jednoduchá rytmická cvičení
- adekvátně používá učební pomůcky a učební materiály
- zvládá základní grafomotorická cvičení
- koncentruje pozornost na danou činnost
- zvládá zklidnění a uvolnění organismu
- vnímá a reaguje na smyslové podněty

Kompetence k řešení problémů

- řeší známé situace na základě nápodoby či opakování
- chápe a plní jednoduché příkazy
- orientuje se v okolním prostředí
- orientuje se v časovém režimu dne
- adekvátně ovládá své pocity

Kompetence komunikativní

- poznává známé osoby a dorozumívá se s nimi verbálními nebo nonverbálními formami komunikace
- užívá alternativní a augmentativní prvky komunikace
- reaguje na hlas a intonaci dospělé osoby
- reaguje na své jméno
- reaguje na jednoduché pokyny

- vyjadřuje souhlas či nesouhlas
- vyjadřuje své potřeby, pocity a nálady verbálními i neverbálními prostředky komunikace
- dokáže pozdravit a reagovat na pozdrav vhodným způsobem
- dokáže vystoupit na veřejnosti, na různých kulturních akcích

Kompetence sociální a personální

- uvědomuje si svoji osobu prostřednictvím svého těla
- zná členy své rodiny a osoby ze svého nejbližšího okolí
- rozlišuje osoby různého pohlaví
- navazuje kontakt s okolím
- spolupracuje se svými učiteli a spolužáky
- pomáhá svým spolužákům, učitelům a ostatním ve škole i mimo školu
- povzbuzuje druhého při nezdaru

Kompetence pracovní

- zvládá základní sebeobslužné činnosti a základy osobní hygieny
- poznává a používá předměty denní potřeby
- zvládá základy stolování
- rozlišuje předměty různé velikosti a tvarů, uchopuje je a účelně s nimi manipuluje
- třídí předměty dle jejich fyzikálních vlastností
- využívá jednoduché pracovní techniky při práci s různými materiály
- podílí se na jednoduchých praktických činnostech
- zvládá práci v kolektivu
- zvládá hru na hudební nástroje

8. Začlenění průřezových témat

Pro průřezová témata nevytváříme samostatné vyučovací předměty, ale integrujeme je do jiných vyučovacích předmětů. Jejich obsah realizujeme formou:

- kolektivní, skupinové a individuální práce
- výuky v blocích
- výstavy
- pozorování, zkoumání, pokusů,
- vycházek, exkurzí, školního výletu, školy v přírodě
- her / didaktických, motivačních, hudebně pohybových/
- filmových, divadelních představení
- využití audiovizuální techniky, interaktivní tabule

Účinnost průřezových témat je dána jejich propojením se vzdělávacím obsahem konkrétních vyučovacích předmětů a s obsahem dalších činností žáků realizovaných ve škole i mimo školu.

OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA

Tematické okruhy	
OSOBNOSTNÍ ROZVOJ	
Rozvoj schopností poznávání	RV, ŘV, SV,
Sebepoznání a sebepojetí	TV, SV, ŘV, RV
Seberegulace a sebeorganizace	RV, RTV,
Psychohygiena	HV, RV, TV, RTV
SOCIÁLNÍ ROZVOJ	
Poznávací schopnosti	RV, SV
Mezilidské vztahy	RV
Komunikace	RV, HV
Spolupráce a soutěživost	TV
MORÁLNÍ ROZVOJ	
Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	RV
Hodnoty, postoje, praktická etika	RV

ENVIROMENTÁLNÍ VÝCHOVA

Tematické okruhy	
Ekosystémy	RV, VV
Základní podmínky života	RV, PV
Lidské aktivity a problémy životního prostředí	PV
Vztah člověka k prostředí	VV, SV

Použité zkratky:

RV – Rozumová výchova

ŘV – Řečová výchova

SV – Smyslová výchova

TV – Pohybová výchova

RTV – Rehabilitační tělesná výchova

HV – Hudební výchova

VV – Výtvarná výchova

PV – Pracovní výchova

9. Učební plán

9.1 Tabulace učebního plánu

Vyučujem e v těchto oblastech	Vzděláva cí obory	Vyučovací předměty a jejich zkratky		1.r .	2.r .	3.r .	4.r .	5.r .	6.r .	7.r .	8.r .	9.r .	10.r .
Člověk a komunikac e	Rozumov á výchova	Rozumov á výchova	RV	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5
	Řečová výchova												
Člověk a jeho svět	Smyslová výchova	Smyslová výchova	SV	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4
Umění a kultura	Hudební výchova	Hudební výchova	HV	1+ 2	1+ 2	1+ 2	1+ 2	1+ 2	1+ 2	1+ 2	1+ 2	1+ 2	1+2
	Výtvarná výchova	Pracovní a Výtvarná výchova											
Člověk a svět práce	Pracovní výchova	Výtvarná výchova	PV V	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3
Člověk a zdraví	Pohybová výchova	Tělesná výchova	TV	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6
	Zdravotní tělesná výchova												
Disponibilní časová dotace				2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Celková povinná týdenní časová dotace				21	21	21	21	21	21	21	21	21	21

9.2 Poznámky k učebnímu plánu

1. – 10. ročník – 2 disponibilní hodiny v hudební výchově

10. Vzdělávací oblasti

10.1 Člověk a komunikace

10.1.1 Rozumová výchova

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast Člověk a komunikace má stěžejní postavení ve výchovně vzdělávacím procesu. Učitelé využívají netradičních speciálních metod, prostředků a forem práce, které žákům umožňují zvládnutí vzdělávacího procesu odpovídajícího jejich individuálním možnostem. Obsah této vzdělávací oblasti se realizuje ve vzdělávacích oborech Rozumová výchova a Řečová výchova. Vyučovací předmět Rozumová výchova vznikl integrací vzdělávacích oborů Rozumová výchova a Řečová výchova.

Rozumová výchova je rozdělená na jednotlivé tematické okruhy, které se ve výuce vzájemně prolínají. *Rozvoj poznávacích schopností, Rozvoj logického myšlení a paměti, Rozvoj grafických schopností a Rozvoj komunikačních dovedností.* Žáci se snaží dle svých možností dorozumívat s okolím, k čemuž jim v mnoha případech slouží různé formy augmentativní a alternativní komunikace. Mají tak možnost vyjádřit své pocity, přání, potřeby a reagovat na podněty na ně působící.

Rozvíjení poznávacích schopností				
Výstup RVP	žák by měl	Výstup ŠVP	Učivo ŠVP	MPV
vnímat různé podněty a reagovat na ně		seznámit se s různými podněty	seznámení s podněty zrakovými, sluchovými, hmatovými, chuťovými, čichovými, kinestetickými	OSV - (rozvoj schopností poznávání)
		vnímat a reagovat na různé podněty	reagování na podněty sluchové, zrakové, hmatové, chuťové, čichové, kinestetické (viz. Smyslová výchova)	
reagovat na oslovení jménem, znát své jméno		znát své jméno	oslovování žáka i spolužáků	
		reagovat na oslovení	reagování na své jméno	
znát členy své rodiny		poznat členy své rodiny	poznávání členů rodiny na fotografiích vyjmenování členů rodiny (máma, táta ...) využití AAK, vyhledat členy rodiny v kom.deníku	OSV - (poznávací schopnosti)
		pojmenovat členy své rodiny	pojmenování členů rodiny	
		rozlišit členy rodiny	rozlišování členů rodiny máma x táta, dítě x dospělý, kluk x holka, bratr x sestra	OSV - (mezilidské vztahy)
orientovat se ve vztazích k nejbližšímu prostředí, denním časovém rozvrhu, vnímat prostor		znát prostředí školy	poznávání budovy školy poznávání okolí školy	
		znát svou třídu	vnímání a rozlišování osob ve třídě - učitel, asistent, spolužáci poznávání vybavení a uspořádání třídy využití AAK, vyhledat členy rodiny v kom.deníku	
		orientovat se v prostředí třídy a školy	prostorová orientace	

Rozvíjení poznávacích schopností				
Výstup RVP	žák by měl	Výstup ŠVP	Učivo ŠVP	MPV
poznat své spolužáky i učitele, podle schopností je oslovovat jménem		znát pravidla společného soužití	poznávání pravidel stanovených školním řádem vytváření pravidel pro vzájemné soužití ve třídě	OSV - (hodnoty, postoje a praktická etika)
		orientovat se v časovém harmonogramu dne	orientování se v časovém harmonogramu dne - příchod x odchod ze školy, den x noc, stravovací režim orientování se v časovém harmonogramu třídy využití AAK - rozvrh - obrázky	
		orientovat se v čase	poznávání jednotlivých ročních období poznávání časových úseků - den, týden, měsíc, rok využití AAK - obrázky	EV - (základní podmínky života EV - (ekosystémy)
		poznat své spolužáky, učitele i asistenta podle jména	seznamování se, poznávání a reagování na jména spolužáků, učitele a asistenta využití AAK, fotky spolužáků, asistentů, učitelů intimní vztahy mezi chlapci a dívkami	
		podle schopností je oslovovat jménem	podle schopností kladení důrazu na správné a hlasité vyslovení jména	
vnímat a uspokojovat základní životní potřeby, sdělit své pocity a upozornit na zdravotní potíže		vnímat a uspokojovat základní životní potřeby	získávání správných stravovacích návyků použití WC, pravidla pro uspokojování sexuálních potřeb naučit se odpočívat (po činnostech) poznávání různých činností a her	OSV - (seberegulace a sebeorganizace)

Rozvíjení poznávacích schopností				
Výstup RVP	žák by měl	Výstup ŠVP	Učivo ŠVP	MPV
poznat a používat předměty denní potřeby, uplatňovat základní hygienické a sebeobslužné činnosti		sdělovat své pocity a potřeby	sdělování základních životních potřeb pomocí slov, gest, alternativní a augmentativní komunikace využití obrázků v komunikačním deníku	
		pečovat o své zdraví	upozornit na zdravotní potíže - slovně, gestem, užití alternativní a augmentativní komunikace péče o zdraví - správné stravování, pitný režim, bezpečnostní pravidla při hře a práci	
		poznávat předměty denní potřeby	poznávání předmětů denní potřeby - reálné předměty, na obrázku, podle pojmenování využití AAK - obrázky v komunikačním deníku	
		používat předměty denní potřeby	manipulování a užívání předmětů denní potřeby	
		zvládat základní hygienické dovednosti	učení základním hygienickým dovednostem - užití WC, mytí rukou, utírání rukou, tělesná hygiena, intimní hygiena	
		zvládat základní sebeobslužné dovednosti	učení základním sebeobslužným dovednostem	
		zvládat základní stolovací a stravovací dovednosti	učení stolovacím a stravovacím dovednostem	
	pojmenovat části svého těla případně na ně ukázat	vnímat části svého těla	vnímání různých podnětů tělem - teplo, chlad, rozličné materiály sledování vlastního obrazu v zrcadle	OSV - (sebepoznání a sebepojetí)
		ukázat části těla	rozvoj koncentrace pozornosti	

Rozvíjení poznávacích schopností				
Výstup RVP	žák by měl	Výstup ŠVP	Učivo ŠVP	MPV
řadit obrázky podle zadaných kritérií		pojmenovat části těla řadit obrázky podle zadaných kritérií	rozvíjení koordinace oko ruka nápodoba pohybů učitele ukazování částí těla (včetně intimních partií) podle slovního pokynu, piktogramu nebo obrázku na reálné postavě, na obrázku pojmenování částí těla (včetně intimních partií) podle slovního vzoru, podle piktogramu, obrázku dbát na správnou výslovnost v rámci individuálních možností využití AAK - obrázky v kom. deníku vnímání výrazných rozdílů mezi dvěma a více předměty porovnávání dvou a více předmětů třídění dvou a více předmětů podle daných kritérií	

Rozvíjení logického myšlení a paměti				
Výstup RVP	žák by měl	Výstup ŠVP	Učivo ŠVP	MPV
koncentrovat se na určitou činnost		koncentrovat se na určitou činnost	manipulační činnosti sledování pohybujících se osob, předmětů sledování filmů poslech hudby, mluveného slova, čteného příběhu	
		rozlišovat předměty podle daných kritérií	rozlišování dvou a více předmětů podle velikosti a tvaru	
		vyhledávat a spojovat předměty podle daných kritérií	vyhledávání a spojování předmětů podle velikosti a tvaru	
rozlišovat velikost a tvary předmětů, dvojic obrázků		vyhledávat a spojovat obrázky podle daných kritérií	vyhledávání dvojic obrázků - pexeso práce s knihou, časopisem vytváření asociací (slovo - osoba, věc) zobecnování (jablka, hrušky = ovoce) konkretizace (ovoce = jablko, hruška)	
		orientovat se v čase	denní doby, činnosti v určitou denní dobu, roční období	
		porozumět základním časovým vztahům	porozumění časovým pojmům - včera, dnes, zítra - předtím, nyní, potom	
zvládnout složení dějových obrázků		složit dějové obrázky	skládání obrázků s jednoduchými dějovými činnostmi	

Rozvíjení logického myšlení a paměti				
Výstup RVP	žák by měl	Výstup ŠVP	Učivo ŠVP	MPV
orientovat se na stránce na řádku		orientovat se na stránce orientovat se na řádku	nahoře, dole, vlevo, vpravo, uprostřed grafomotorická cvičení s daným směrem zleva doprava udržení se v daném řádku přesun na následující řádek	
číst vybraná písmena a krátká slova		reagovat na piktogramy a znaky a užívat je sociální čtení globální čtení	užívání piktogramů, spojení předmět + piktogram + znak reagování a vnímání piktogramů v běžném životě (WC, pozor pes ...) využití komunikačního deníku návěst čtení pomocí metody globálního čtení	
opakovat slova a krátké říkanky; reprodukovat krátký text; vyprávět podle obrázku		opakovat slova a krátké říkanky	nápodobu jednoduchých slov v běžné komunikaci, při čtení pohádky, prohlížení časopisů ... opakování jednoduchých říkanek	
přiřazovat číslce k počtu prvků		znát některé číslce mít představu o počtu	poznání grafické podoby číslce 1 rozvíjení matematických představ - nic x mnoho - hodně x málo - jedna x mnoho - jedna x nic	OSV - (řešení problémů a rozhodovací dovednosti)

Rozvíjení grafických schopností				
Výstup RVP	žák by měl	Výstup ŠVP	Učivo ŠVP	MPV
uchopit a podržet podaný předmět		uchopit, podržet a položit předmět	rozvíjení hrubé a jemné motoriky cvičení dlaní, prstů uchopení předmětů jednou rukou uchopení větších předmětů dvěma rukama uchopení, přenesení a položení předmětů různých velikostí a tvarů	OSV - (psychohygiena)
uchopit tužku, štětec nebo jiné psací náčiní		správně uchopit psací náčiní	manipulační činnosti s předměty uvolňovací cvičení jednotlivých částí celé horní končetiny (rameno, loket, zápěstí, prsty) nácvik správného držení psacího náčiní	
nakreslit různé druhy čar		schopen samostatného grafomotorického projevu	čmáráání, kreslení kinetické hry zaměřené na jemnou motoriku	
		zvládat jednoduchá grafomotorická cvičení	kroužení; svislé, vodorovné a šikmé čáry různými směry; horní, dolní obloučky; vlnovky; smyčky obtahování zakřivené vzorové čáry	
poznat grafickou podobu písmen		rozpoznat psaný text	pojem písmeno prohlížení knih, časopisů - rozlišování písma od obrázků	
		rozpoznat některá hůlková písmena	spojování a přiřazování stejných písmen poznávání prvního písmene vlastního jména, případně další písmena ve jméně	

Rozvíjení grafických schopností				
Výstup RVP	žák by měl	Výstup ŠVP	Učivo ŠVP	MPV
napsat několik vybraných tiskacích písmen a číslic		napsat první písmeno svého jména hůlkovým písmem	obtahování předepsaného písmene svého jména spojování bodů nacvičovaného písmene samostatné psaní písmene	
		psát další písmena svého jména hůlkovým písmem	psaní dalších hůlkových písmen svého jména	
		psaní číslice 1	nácvik psaní číslice 1 - obtahování předepsaného vzoru, spojování bodů dané číslice, samostatné psaní číslice	
poznat základní geometrické tvary		poznat základní geometrické tvary	práce s reálnými geometrickými tvary vybarvování a obtahování předkreslených geometrických tvarů poznávání určených tvarů mezi jinými tvary třídění podle pokynů, přiřazování ke vzoru, lepení ke vzoru	

Rozvíjení logického myšlení a paměti				
Výstup RVP	žák by měl	Výstup ŠVP	Učivo ŠVP	MPV
koncentrovat se na určitou činnost		koncentrovat se na určitou činnost	manipulační činnosti sledování pohybujících se osob, předmětů sledování filmů poslech hudby, mluveného slova, čteného příběhu	
		rozlišovat předměty podle daných kritérií	rozlišování dvou a více předmětů podle velikosti a tvaru	
		vyhledávat a spojovat předměty podle daných kritérií	vyhledávání a spojování předmětů podle velikosti a tvaru	
rozlišovat velikost a tvary předmětů, dvojic obrázků		vyhledávat a spojovat obrázky podle daných kritérií	vyhledávání dvojic obrázků - pexeso práce s knihou, časopisem vytváření asociací (slovo - osoba, věc) zobecnování (jablka, hrušky = ovoce) konkretizace (ovoce = jablko, hruška)	
		orientovat se v čase	denní doby, činnosti v určitou denní dobu, roční období	
		porozumět základním časovým vztahům	porozumění časovým pojmům - včera, dnes, zítra - předtím, nyní, potom	
zvládnout složení dějových obrázků		složit dějové obrázky	skládání obrázků s jednoduchými dějovými činnostmi	

Rozvíjení logického myšlení a paměti				
Výstup RVP	žák by měl	Výstup ŠVP	Učivo ŠVP	MPV
orientovat se na stránce na řádku		orientovat se na stránce orientovat se na řádku	nahoře, dole, vlevo, vpravo, uprostřed grafomotorická cvičení s daným směrem zleva doprava udržení se v daném řádku přesun na následující řádek	
číst vybraná písmena a krátká slova		reagovat na piktogramy a znaky a užívat je sociální čtení globální čtení	užívání piktogramů, spojení předmět + piktogram + znak reagování a vnímání piktogramů v běžném životě (WC, pozor pes ...) využití komunikačního deníku návěst čtení pomocí metody globálního čtení	
opakovat slova a krátké říkanky; reprodukovat krátký text; vyprávět podle obrázku		opakovat slova a krátké říkanky	nápodobu jednoduchých slov v běžné komunikaci, při čtení pohádky, prohlížení časopisů ... opakování jednoduchých říkanek	
přiřazovat číslce k počtu prvků		znát některé číslce mít představu o počtu	poznání grafické podoby číslce 1 rozvíjení matematických představ - nic x mnoho - hodně x málo - jedna x mnoho - jedna x nic	OSV - (řešení problémů a rozhodovací dovednosti)

Rozvíjení grafických schopností				
Výstup RVP	žák by měl	Výstup ŠVP	Učivo ŠVP	MPV
uchopit a podržet podaný předmět		uchopit, podržet a položit předmět	rozvíjení hrubé a jemné motoriky cvičení dlaní, prstů uchopení předmětů jednou rukou uchopení větších předmětů dvěma rukama uchopení, přenesení a položení předmětů různých velikostí a tvarů	OSV - (psychohygiena)
uchopit tužku, štětec nebo jiné psací náčiní		správně uchopit psací náčiní	manipulační činnosti s předměty uvolňovací cvičení jednotlivých částí celé horní končetiny (rameno, loket, zápěstí, prsty) nácvik správného držení psacího náčiní	
nakreslit různé druhy čar		schopen samostatného grafomotorického projevu	čmáraní, kreslení kinetické hry zaměřené na jemnou motoriku	
		zvládat jednoduchá grafomotorická cvičení	kroužení; svislé, vodorovné a šikmé čáry různými směry; horní, dolní obloučky; vlnovky; smyčky obtahování zakřivené vzorové čáry	
poznat grafickou podobu písmen		rozpoznat psaný text	pojem písmeno prohlížení knih, časopisů - rozlišování písma od obrázků	
		rozpoznat některá hůlková písmena	spojování a přiřazování stejných písmen poznávání prvního písmene vlastního jména, případně další písmena ve jméně	

Rozvíjení grafických schopností				
Výstup RVP	žák by měl	Výstup ŠVP	Učivo ŠVP	MPV
napsat několik vybraných tiskacích písmen a číslic		napsat první písmeno svého jména hůlkovým písmem	obtahování předepsaného písmene svého jména spojování bodů nacvičovaného písmene samostatné psaní písmene	
		psát další písmena svého jména hůlkovým písmem	psaní dalších hůlkových písmen svého jména	
		psaní číslice 1	nácvik psaní číslice 1 - obtahování předepsaného vzoru, spojování bodů dané číslice, samostatné psaní číslice	
poznat základní geometrické tvary		poznat základní geometrické tvary	práce s reálnými geometrickými tvary vybarvování a obtahování předkreslených geometrických tvarů poznávání určených tvarů mezi jinými tvary třídění podle pokynů, přiřazování ke vzoru, lepení ke vzoru	

10.1.2 Řečová výchova

Rozvíjení komunikačních dovedností			
Výstup RVP	žák by měl	Výstup ŠVP	Učivo ŠVP
reagovat na hlas a intonaci dospělé osoby		reagovat na hlas a intonaci dospělé osoby	sluchová a intonační cvičení akustická diferenciac
snažit se o správné dýchání		snažit se o správné dýchání	dechová a fonační cvičení návuk správného dýchání
vyjádřit souhlas či nesouhlas – verbálně, gesty		spolupracovat při mluvních cvičeních	oromotorika, cviky rtů a jazyka cvičení mluvidel napodobování hlasů a zvuků fonetická cvičení, návuk hlásek a slov
		vnímat souhlas a nesouhlas	vnímání užívaných souhlasných a nesou- hlasných slov, gest a piktogramů druhé osoby užití systému alternativní a augmentativní komunikace
		vyjádřit souhlas a nesouhlas	užívání slov, gest, piktogramů k vyjádření souhlasu nebo nesouhlasu
znát své jméno a reagovat na oslovení jménem		znát své jméno	oslovování žáka i spolužáků, využití AAK
znát jména nejbližších osob a spolužáků		reagovat na oslovení znát jména nejbližších osob	reagování na své jméno pojmenování členů rodiny - práce s fotogra- fiemi, práce s komunikačním deníkem
		znát jména spolužáků	pojmenování spolužáků v každodenní komunikaci jednoduché hry se jmény

OSV - (rozvoj
schopností poznávání)

OSV - (sebepoznání a
sebepojetí)

Rozvíjení komunikačních dovedností				
Výstup RVP	žák by měl	Výstup ŠVP	Učivo ŠVP	MPV
umět pozdravit, poděkovat - verbálně nebo gesty		vnímat pozdrav	vnímání pozdravu druhé osoby - slovem, gestem reagování na pozdrav slovem, gestem	OSV - (komunikace)
		umět poděkovat	nácvik poděkování v situacích, které to vyžadují - slovem, gestem	
sdělit svá přání a potřeby - verbálním nebo nonverbálním způsobem		schopen sdělit svá přání a potřeby	tvorba a rozvíjení slovní zásoby pomocí reálných předmětů, obrázků, fotografií rozvíjení slovní zásoby týkající se činností vyjadřování přání a potřeb - verbálně, gesty, pomocí alternativní a augmentativní komunikace, využití AAK ve třídě a kom. deníku	
využívat komunikační počítačové hry		využívat komunikační počítačové hry	počítačové programy na rozvoj komunikace	

10.2 Člověk a jeho svět

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast Člověk a jeho svět pomáhá žákům poznávat své nejbližší okolí, utvářet si k němu citový vztah a prostřednictvím smyslového vnímání rozvíjí psychické funkce. Osvojují si vhodné způsoby chování a jednání, učí se chápat rozdílnosti mezi jednotlivci, tolerovat je, vzájemně si pomáhat a spolupracovat.

Tato vzdělávací oblast je realizována vzdělávacím oborem Smyslová výchova, která je členěna do tematických okruhů – *Rozvoj zrakového vnímání, Rozvoj sluchového vnímání, Rozvoj hmatového vnímání, Rozvoj čichového a chuťového vnímání, Prostorová a směrová orientace*. Žáci rozvíjí své zrakové, sluchové, hmatové, čichové a chuťové vnímání, prostorovou a směrovou orientaci. Tento vzdělávací obor se prolíná s ostatními vzdělávacími obory, což žákům umožňuje zvládnutí jednotlivých vzdělávacích obsahů.

10.2.1 Smyslová výchova

Rozvíjení zrakového vnímání				
Výstup RVP	žák by měl	Výstup ŠVP	Učivo ŠVP	MPV
uchopit a manipulovat s předměty		orientovat se v prostoru	vnímání prostoru oběma očima, jedním okem uchopení předmětů rozmístěných na ploše cvičení soustředěného zrakového vnímání pomocí různých výrazných předmětů otáčení předmětů při prohlížení manipulační cvičení	OSV - (rozvoj schopností poznávání)
rozlišovat tvary a barvy předmětů		manipulovat s předměty		
		rozlišovat tvary a barvy	rozlišování a třídění předmětů podle tvaru a barev	
poznat, řadit, skládat a třídít předměty podle velikosti, barevné a tvarové odlišnosti		poznat rozlišnosti mezi předměty	poznávání barev, tvarů a velikostí podle slovního označení, piktogramu, znaku řazení předmětů podle velikosti přiřazování předmětů ke vzoru třídění podle zadaných kritérií	
třídít obrázky, rozeznat reálné a vyobrazené předměty		rozeznat reálné a vyobrazené předměty	poznávání reálných předmětů a přiřazení k obrázku využití AAK, komunikačního deníku znalost okolí	
poznat osoby ze svého okolí a své spolužáky		poznat osoby ve svém okolí		
rozpoznat denní dobu podle činnosti, obrázku nebo piktogramu		rozpoznat denní dobu podle činnosti, obrázku nebo piktogramu	denní časové úseky podle činností obrázkový rozvrh, komunikační deník	
napodobit předvedené pohyby		napodobovat předváděné pohyby	napodobování jednoduchých pohybů rytmizace pohybů za doprovodu básničky nebo písničky	

Rozvíjení sluchového vnímání				
Výstup RVP	žák by měl	Výstup ŠVP	Učivo ŠVP	MPV
reagovat na své jméno, na oslovení, na zavolání		znát své jméno	oslovování žáka	OSV - (sebepoznání a sebepojetí)
		reagovat na oslovení	reagování na své jméno	
poznat, rozlišit a napodobit různé zvuky		reagovat na zavolání vnímat zvuk	volání při různých činnostech návuk soustředěného sluchového vnímání pomocí zvuků sluchová cvičení s využitím zraku a bez využití zraku poznávání zvuků rozlišování zvuků, určování zvuku podle směru, délky a intenzity cvičení sluchové paměti napodobování různých zvuků sluchově motorická cvičení	
poznat podle hlasu osoby ze svého nejbližšího okolí		poznat podle hlasu osoby ze svého nejblížejšího okolí	znalost osob ve svém okolí	OSV - (poznávací schopnosti)
poznat a rozlišit různé zvuky		poznat různé zvuky a hlasy zvířat	poznávání předváděných, nahraných a reálných hlasů zvířat návuk s obrázkovou oporou, bez opory	
a hlasy zvířat podle zvukové nahrávky		rozlišit různé zvuky a hlasy zvířat	rozlišování zvuků a hlasů zvířat	

Rozvíjení sluchového vnímání			
Výstup RVP	žák by měl	Výstup ŠVP	Učivo ŠVP
			MPV
rozlišit zvuky spojené s denním životem a nebát se nepříjemných zvuků	rozlišit zvuky denního života	rozlišování zvuků spojených s denním životem	
	nebát se nepříjemných zvuků	odstranění strachu z nepříjemných zvuků – přehrávání názorných videí a názorných situací spojených s nepříjemnými zvuky	

Rozvíjení hmatového vnímání				
Výstup RVP	žák by měl	Výstup ŠVP	Učivo ŠVP	MPV
zvládat základní sebeobslužné dovednosti		zvládat základní sebeobslužné dovednosti	rozvíjení a upevňování sebeobslužných dovedností	
poznat hmatem velikost, tvar a povrch předmětů		vnímat hmatem velikost, tvar a povrch předmětů	rozvíjení hmatové percepce manipulace s předměty, nácvik jednotlivých typů úchopu, úchopy předmětů různých tvarů, velikostí a materiálů	
třídit předměty na základě hmatu - podle velikosti a tvaru		třídit předměty na základě hmatu - podle velikosti a tvaru	třídění předmětů podle tvaru a velikosti na základě hmatu	
poznat známé předměty podle hmatu		poznat známé předměty podle hmatu	poznávání známých předmětů hmatem	
rozlišit hmatem základní fyzikální vlastnosti předmětů (tvrdost, teplotu)		vnímat hmatem fyzikální vlastnosti předmětů rozlišit hmatem základní fyzikální vlastnosti předmětů	vnímání fyzikálních vlastností předmětů rozlišování fyzikálních vlastností předmětů	

Rozvíjení čichového a chuťového vnímání				
Výstup RVP	žák by měl	Výstup ŠVP	Učivo ŠVP	MPV
rozlišit jednotlivé chutě		vnímat chutě potravin rozlišit jednotlivé chutě	zkoušení různých chutí potravin rozlišování základních chutí poznávání potravin podle chutě	EV - (vztah člověka k prostředí)
poznat předměty čichem podle vůně		vnímat vůně předmětů poznat předměty podle vůně	rozvoj čichové percepce rozvoj dýchání poznávání předmětů podle čichu	
rozlišit vůně a pachy		rozlišit vůni - pach	rozlišování vůní a specifických vůní potravin zápach a nelibé pachy	
poznat zkažené potraviny a nebezpečné látky		poznat zkažené potraviny rozlišit zkažené a nezkažené potraviny poznat nebezpečné látky	poznávání nezkažených a zkažených potravin rozlišování zkažených a nezkažených potravin poznávání nebezpečných látek (čisticí Prostředky atd.)	

Prostorová a směrová orientace				
Výstup RVP	žák by měl	Výstup ŠVP	Učivo ŠVP	MPV
vnímat prostor, rozlišit směrovou orientaci ve známém prostoru		vnímat prostor	vnímání prostoru	
		orientovat se ve známém prostoru	vnímání předmětů umístěných v prostoru	
		zvládat směrovou orientaci	orientace v prostoru	
orientovat se ve třídě, ve škole a ve svém nejbližším okolí		orientovat se ve třídě, ve škole	směrová orientace	
		orientovat se v nejbližším okolí	orientace ve třídě, v budově školy	
rozlišovat vpravo - vlevo		rozlišovat vpravo - vlevo	orientace v nejbližším okolí	
rozlišovat nahoře - dole, před - za, vedle		vnímat a reagovat na směrové předložky	pravolevá orientace	
řadit, skládat a umístit předměty na určené místo podle pokynů		řadit, skládat a umístit předměty na určené místo podle pokynů	orientace podle směrových předložek	
			nahoře - dole, před - za, vedle	
			řazení, skládání a umísťování předmětů na určené místo podle pokynů	

10.3 Umění a kultura

10.3.1 Hudební výchova

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast Umění a kultura působí na chování žáků, ovlivňuje jejich sebevědomí, rozvíjí estetické vnímání a prostřednictvím vlastní tvorby podporuje seberealizaci. Tato vzdělávací oblast žákům umožňuje poznat různé druhy výtvarného i hudebního umění.

Vzdělávací oblast se realizuje ve vzdělávacím předmětu *Hudební výchova*. *Výtvarná výchova* byla integrována do vzdělávací oblasti Člověk a svět práce a je vyučována v předmětu Pracovní a výtvarná výchova.

Hudební výchova podporuje vytváření kladného vztahu k hudbě, rozvíjí sluchové vnímání, motoriku i řečové dovednosti. Hudební činnosti a muzikoterapie pomáhají žákům uvolnit napětí, překonat únavu, zlepšit náladu a podílejí se na zvýšení koncentrace pozornosti.

Hudební výchova				
Výstup RVP	žák by měl	Výstup ŠVP	Učivo ŠVP	MPV
zvládat správné dýchání, snažit se o správnou intonaci a melodii		zvládat správné dýchání	dechová cvičení	OSV - (psychohygiena)
		snažit se o správnou intonaci a melodii	fonační, intonační a melodická cvičení	
rozlišovat zvuky hudebních nástrojů		rozlišovat zvuky Orffových hudebních nástrojů	vnímání rozdílných zvuků jednotlivých Orffových nástrojů rozlišování rozdílných zvuků Orffových nástrojů	
		rozlišovat zvuky ostatních hudebních nástrojů	vnímání zvuků ostatních hudebních nástrojů (kytara, klavír, flétna ...) rozlišování zvuků ostatních hudebních nástrojů	
zvládat zpěv jednoduchých písní s doprovodem hudebního nástroje		zvládat zpěv jednoduchých písní	rozlišení mluveného a zpívaného projevu správné dýchání a výslovnost textu písní dodržování tempa a rytmu při zpěvu zpívání jednoduchých písní	
		zvládat zpěv jednoduchých písní s doprovodem hudebního nástroje	zpívání jednoduchých písní s doprovodem hudebního nástroje	
doprovodit sebe i spolužáky na jednoduché rytmické hudební nástroje		zvládat hru na jednoduché rytmické hudební nástroje	manipulace s jednoduchými rytmickými hudebními nástroji hra na Orffovy hudební nástroje manipulace s hudebními nástroji v muzikoterapii	
		při zpěvu rytmicky doprovodit sebe i spolužáky	ve správnou chvíli reagovat na zpěv a začít nebo ukončit hru na nástroj rytmický doprovod sebe i spolužáků	

Hudební výchova				
Výstup RVP	žák by měl	Výstup ŠVP	Učivo ŠVP	MPV
zvládat jednoduchá rytmičná cvičení a pohyb podle rytmiického doprovodu		zvládat jednoduchá rytmičná cvičení	vnímání a posilování rytmu podpora samostatné rytmizace rytmizace říkadel hra na tělo rytmická cvičení hudebně pohybová činnost pohybové hry s říkadly a jednoduchými dětskými písničkami pohyb podle rytmiického doprovodu jednoduché tanečky	OSV - (komunikace)
soustředit se na poslech relaxační hudby a jednoduché, krátké skladby		soustředit se na poslech hudby	poslech relaxační hudby, říkadel, lidových písní, jednoduchých krátkých skladeb pro děti poslech hudby různých žánrů	

10.4 Člověk a zdraví

10.4.1 Tělesná výchova

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast Člověk a zdraví je zaměřena na celistvost osobnosti žáků, rovnoměrně rozvíjí jejich fyzické i psychické schopnosti, pohybové dovednosti a sociální adaptaci. Obsah je realizován vzdělávacími obory *Pohybová výchova* a *Zdravotní tělesná výchova*.

Pohybová výchova je zaměřena na zvládnutí základních pohybových dovedností a rozvíjení pohybové kultury. Zmírňuje důsledky zdravotního postižení žáků, podporuje rozvoj řeči, odbourává napětí, překonává únavu, zlepšuje náladu a podílí se na zvyšování koncentrace pozornosti. Tvoří základ pro rozvoj psychických procesů.

Zdravotní tělesná výchova aktivně rozvíjí hybnost žáků, podporuje správné držení těla a zvyšuje tělesnou zdatnost. K rozvoji rozumových schopností a ke zmírňování důsledků mentálního postižení se může využívat prvků dětské jógy, relaxačních masáží a canisterapie. Zaměření vychází ze specifík postižení a musí odpovídat fyzickým, psychickým a zdravotním možnostem žáka. Zdravotní tělesná výchova se vyučuje na základě zdravotního potvrzení u žáků s trvale nebo přechodně změněným zdravotním stavem (3. zdravotní skupina).

Ve vzdělávací oblasti Člověk a zdraví vyučujeme předmět Tělesná výchova, který vznikl integrací vzdělávacích obsahů vzdělávacích oborů Pohybová výchova a Zdravotní tělesná výchova. Očekávané výstupy obou tematických okruhů jsou ve velké míře totožné. Jejich vzdělávací obsahy spolu souvisí a vzájemně se prolínají a doplňují.

Pohybová výchova				
Výstup RVP	žák by měl	Výstup ŠVP	Učivo ŠVP	MPV
získat kladný vztah k motorickému cvičení a pohybovým aktivitám		mít kladný vztah k pohybovým hrám a cvičením	motivační a napodobivé hry pohybová cvičení s využitím tradičního i netradičního náčiní průpravné hry	OSV - (spolupráce a soutěživost)
zvládat podle pokynu přípravu na pohybovou činnost		zvládat podle pokynu přípravu na pohybovou činnost	převlékání do cvičebního úboru a obuvi příprava místnosti k pohybové činnosti protahovací cvičení	
reagovat na pokyny a povely k dané pohybové činnosti		reagovat na pokyny a povely k dané pohybové činnosti	nápodoba pohybů cvičení podle slovních pokynů	
mít osvojeny základní pohybové činnosti, dovednosti a prostorovou orientaci podle individuálních předpokladů		mít osvojeny základní pohybové činnosti a dovednosti	základní manipulace s míčem a drobným náčiním základní cviky (dřepy, kotoul ...)	
		mít osvojeny základy prostorové orientace	vnímání vzdálenosti a prostoru orientace v tělocvičně a na školním hřišti samostatný pohyb v prostoru	OSV - (psychohygiena)
rozvíjet motoriku a koordinaci pohybů a poloh		rozvíjet motorické a polohové dovednosti	rytmická cvičení polohování, změny polohy, polohování se psem polohování v multisenzorické místnosti turistika a pobyt v přírodě, procházky do okolí	
		rozvíjet koordinaci pohybů	koordinační a rovnovážná cvičení plavání - adaptace na vodní prostředí základní plavecké dovednosti a hry ve vodě	

Pohybová výchova				
Výstup RVP	žák by měl	Výstup ŠVP	Učivo ŠVP	MPV
zvládnout uvolnění a zklidnění organismu		zvládnout zklidnění a uvolnění organismu	plavání s užitím různých pomůcek polohovací cvičení ve vodě relaxační cvičení prvky jógových cvičení poslech relaxační hudby doteková terapie prvky míčkování, kartáčování masáže, automasáže uvolňování spastických částí těla canisterapie muzikoterapie pobyt v multisenzorické místnosti	OSV - (sebepoznání a sebepojetí)

10.4.2 Zdravotní tělesná výchova

Zdravotní tělesná výchova				
Výstup RVP	žák by měl	Výstup ŠVP	Učivo ŠVP	MPV
uplatňovat správné způsoby držení těla v různých polohách		dodržovat správné způsoby držení těla v různých polohách	dodržování hygienických zásad při správném držení těla v různých polohách dechová cvičení	
zaujímat správné základní cvičební polohy		zvládat základní cvičební polohy	rozvíjení jemné i hrubé motoriky rozvíjení koordinace pohybů vnímání pocitů při cvičení	
zvládat jednoduchá speciální cvičení		zvládat jednoduchá speciální cvičení	pohybový režim pohybové činnosti s přihlédnutím ke specifice postižení uvolňovací cvičení relaxační cvičení canisterapie pobyt v multisenzorické místnosti	
zvládat základní techniku speciálních cvičení podle pokynů		zvládat základní techniku speciálních cvičení podle pokynů	pohybové hry plavání - hry ve vodě, plavání s použitím různých pomůcek prvky dětské jógy prvky bazální stimulace	

10.5 Člověk a svět práce

10.5.1 Pracovní a Výtvarná výchova

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast Člověk a svět práce je jednou ze stěžejních vzdělávacích oblastí při vzdělávání žáků s nejtěžším mentálním postižením. Vede žáky k získání základních pracovních dovedností a návyků. Rozvíjí motorické schopnosti a dovednosti, základní hygienické návyky a činnosti v oblasti sebeobsluhy stejně jako komunikativní dovednosti.

Tato vzdělávací oblast je realizována vzdělávacím předmětem *Pracovní a Výtvarná výchova*, který vznikl integrací Pracovní a Výtvarné výchovy a prolíná celým systémem vzdělávání. Vzdělávací obsah je rozdělen na tematické okruhy – Sebeobsluha, Práce s drobným materiálem, Práce montážní a demontážní, Pěstitelské práce, Práce v domácnosti. Výtvarná výchova prostřednictvím různých technik rozvíjí tvořivost, představivost, fantazii a umožňuje žákům vyjádřit své emoce.

Během všech činností jsou žáci soustavně vedeni k dodržování zásad bezpečnosti a hygieny při práci. Realizace jednotlivých tematických okruhů závisí na podmínkách a možnostech školy a na schopnostech jednotlivých žáků.

Pracovní výchova - Sebeobsluha (sebeobslužné činnosti)			
Výstup RVP	žák by měl	Výstup ŠVP	Učivo ŠVP
zvládnout základní hygienické návyky a sebeobslužné činnosti (oblékání, obouvání)		zvládnout základní hygienické návyky zvládnout základní sebeobslužné činnosti	osobní hygiena (péče o tělo) spolupráce při hygieně funkce a používání hygienických potřeb oblékání, svlékání, skládání a ukládání oděvu a spodního prádla obouvání, zouvání, šněrování a ukládání obuvi
dodržovat klid a čistotu při stravování		dodržovat klid a čistotu při stravování	správné stolování a stravování dodržování hygienických zásad před, během i po jídle
umět používat příbor		umět používat příbor	manipulace s příborem a správné používání samostatné stolování
udržovat pořádek ve svých věcech a ve svém okolí		udržovat pořádek ve svých věcech a ve svém okolí	dodržování pořádku ve svých věcech a ve svém okolí

Pracovní a Výtvarná výchova - Práce s drobným materiálem				
Výstup RVP	žák by měl	Výstup ŠVP	Učivo ŠVP	MPV
zvládat základní manuální dovednosti při práci s jednoduchými materiály a pomůckami		zvládat základní manuální dovednosti při práci s různými materiály	práce s různými materiály	
		zvládat základní manuální dovednosti při práci s jednoduchými pomůckami	používání jednoduchých pomůcek při práci znalost funkce a účelu jednoduchých pomůcek	
vytvářet jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů		vytvářet jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů	jednoduché pracovní postupy a techniky lidové zvyky, tradice a řemesla užití tradičních i netradičních materiálů při výrobě různých předmětů	
pracovat podle slovního návodu		pracovat podle slovního návodu	rozvíjení pracovních dovedností podle slovních pokynů a za užití alternativní a augmentativní komunikace	
udržovat pracovní místo v čistotě		dodržovat základní hygienická pravidla na pracovišti	učení jednoduchých úkonů vedoucích k dodržování čistoty pracovního místa udržování čistoty pracovního místa	

Pracovní a Výtvarná výchova - Práce montážní a demontážní			
Výstup RVP	žák by měl	Výstup ŠVP	Učivo ŠVP
zvládat elementární dovednosti a činnosti při práci s jednoduchými stavebnicemi a konstruktivními hrami		zvládat elementární dovednosti a činnosti při práci s jednoduchými stavebnicemi a konstruktivními hrami	konstruktivní hry - skládačky, puzzle, kostky, vkládačky stavebnice – plošné, prostorové, konstrukční montáž a demontáž manipulace s jednoduchými předměty
			MPV

Pracovní a Výtvarná výchova - Pěstitelské práce				
Výstup RVP	žák by měl	Výstup ŠVP	Učivo ŠVP	MPV
provádět pozorování přírody v jednotlivých ročních obdobích		pozorovat přírodu v jednotlivých ročních obdobích	vycházky do přírody za účelem pozorování rozdílů jednotlivých ročních období poznávání a sbírání přírodnin a rostlin typických pro dané roční období	EV - (lidské aktivity a problémy životního prostředí)
pěstovat, ošetřovat a pečovat o nenáročné pokojové i užitkové rostliny		pěstovat nenáročné pokojové, nepokojové i užitkové rostliny	vytváření základních podmínek pro pěstování rostlin pěstování, ošetřování a pečování o pokojové, nepokojové i užitkové rostliny ochutnávání vypěstovaných plodů	EV - (základní podmínky života)
používat podle druhu pěstitelských činností správné pomůcky a náčiní		správně používat pěstitelské pomůcky a náčiní	znalost pěstitelských pomůcek a náčiní a jejich funkce manipulace s pěstitelskými pomůckami a náčiním správné používání pěstitelských pomůcek a náčiní	
dodržovat zásady hygieny a bezpečnosti práce při práci na zahradě		dodržovat zásady hygieny a bezpečnosti práce při práci na zahradě	zásady hygieny a bezpečnosti práce při práci na zahradě, ve skleníku	

Pracovní a Výtvarná výchova - Práce v domácnosti			
Výstup RVP	žák by měl	Výstup ŠVP	Učivo ŠVP
provádět drobné domácí práce - základní úklid, mytí nádobí, mytí podlahy prostřít stůl pro běžné stolování		zvládnout drobné domácí práce prostřít stůl pro běžné stolování	zvládnutí základního úklidu - mytí nádobí, utírání prachu, vysávání, zametání, mytí podlahy zásady správného stolování prostírání a úklid stolu základy správného chování při stolování nakupování a ukládání potravin
zvládnout nákup a uložení základních potravin připravit jednoduchý pokrm podle pokynů		zvládnout nákup a uložení základních potravin připravit jednoduchý nápoj a pokrm	příprava jednoduchého nápoje a pokrmu podle pokynu za užití alternativní a augmen- tativní komunikace, nebo samostatně
dodržovat zásady hygieny a bezpečnosti při práci v domácnosti		dodržovat zásady hygieny a bezpečnosti při práci v domácnosti	zásady hygieny a bezpečnosti při práci v domácnosti

Pracovní a Výtvarná výchova - Výtvarná výchova				
Výstup RVP	žák by měl	Výstup ŠVP	Učivo ŠVP	MPV
zvládat základní dovednost pro vlastní tvorbu		zvládat základní manipulační dovednosti s předměty a prostředky práce	základní dovednosti pro práci na ploše a v prostoru uplatnění vlastního těla manipulace s předměty a prostředky práce	EV - (vztah člověka k prostředí)
používat na elementární úrovni prostředky a postupy		používat prostředky a postupy pro výtvarnou činnost	kresba různými nástroji, částmi těla malba na různý materiál prostorová tvorba a modelování (papír, textilie, stavebnice, hlína, modelovací hmota) využití různorodých tradičních i netradičních materiálů a jejich kombinací netradiční výtvarné techniky	
vnímat základní vztahy mezi barvami (barevné kontrasty) a tvary		vnímat základní vztahy mezi barvami vnímat základní vztahy mezi tvary	vnímání barevných kontrastů vnímání vztahů mezi tvary (malý - velký, kulatý – hranatý aj.)	
vyjádřit vlastní vjemy, představy a pocity		vyjádřit vlastní vjemy, představy a pocity	vyjádření vlastních vjemů, zkušeností, fantazijních představ, pocitů a emocí vybranými postupy a prostředky	
uplatňovat vlastní fantazii a představivost při výtvarných činnostech		schopen samostatného výtvarného projevu uplatnit vlastní fantazii a představivost při výtvarných činnostech	samostatná tvorba na zadané téma rozvoj fantazie, představivosti a samostatné činnosti uplatnění vlastní fantazie a představivosti	EV - (ekosystémy)

11. Hodnocení žáků a autoevaluace školy

11.1 Pravidla pro hodnocení žáků

Podrobná pravidla a kritéria pro hodnocení žáků I. i II. dílu ŠVP Tvořivá škola jsou k nahlédnutí v : ORGANIZAČNÍ ŘÁD ŠKOLY, část: B 3.2. ŠKOLNÍ ŘÁD ZŠ A PRŠ, PRAVIDLA HODNOCENÍ ŽÁKŮ ZŠ A PRŠ.

11.2 Autoevaluace školy

viz ŠVP pro obor vzdělávání základní škola speciální (I. díl, kapitola 6.2)